

Revista ECONOMICA

CONSILIUL SUPREM AL DEZVOLTĂRII ECONOMICE ȘI SOCIALE — INSTITUTUL CENTRAL DE CERCETĂRI ECONOMICE

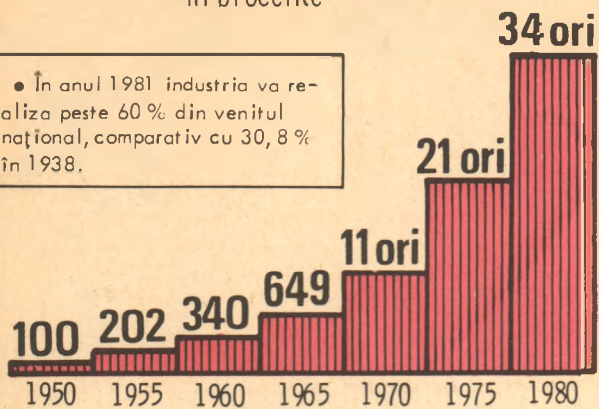
Biblioteca Jud. Huned. Deva
SALA DE LECTURĂ

**REALIZAREA
EXEMPLARĂ
A PLANULUI
DE EXPORT**

DIMENSIUNI ȘI COMPONENTE CALITATIVE ALE DEZVOLTĂRII INDUSTRIEI ROMÂNEȘTI

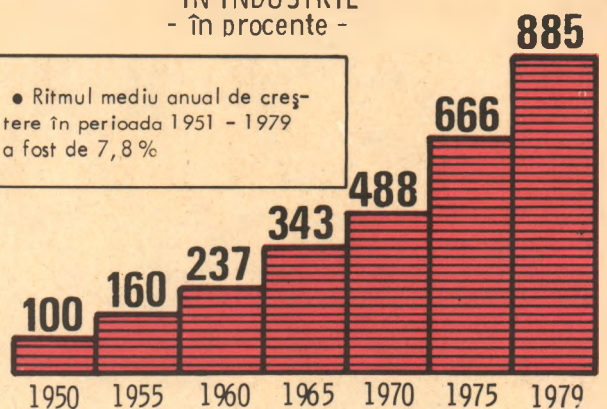
DINAMICA PRODUCȚIEI GLOBALE INDUSTRIALE
- în procente -

• În anul 1981 industria va realiza peste 60% din venitul național, comparativ cu 30,8% în 1938.

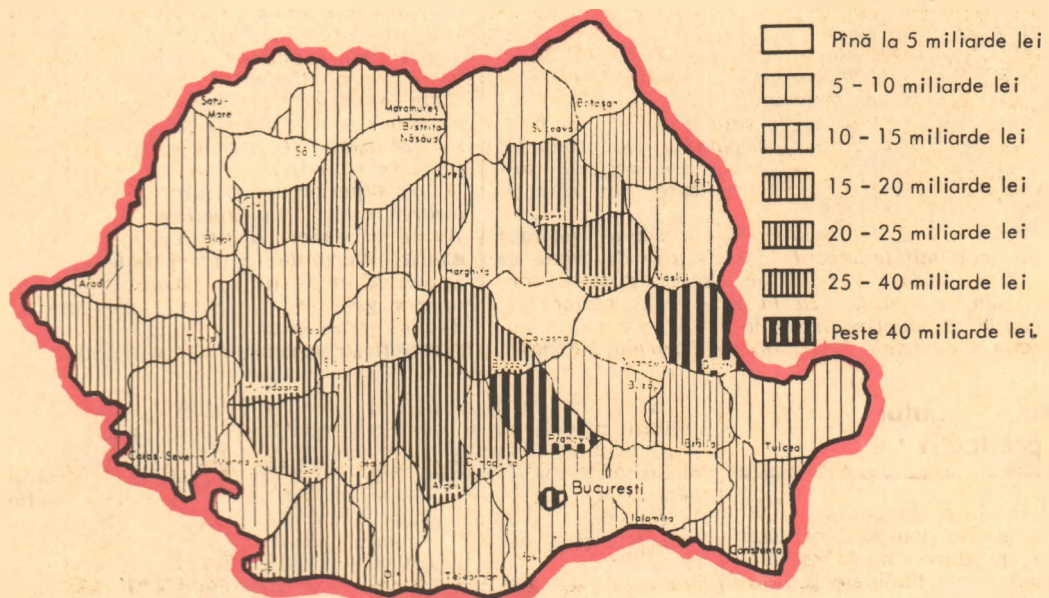

DINAMICA PRODUCTIVITĂȚII MUNCII PE O PERSOANĂ
ÎN INDUSTRIE
- în procente -

• Ritmul mediu anual de creștere în perioada 1951 - 1979 a fost de 7,8%

GRUPAREA JUDEȚELOR DUPĂ VALOAREA FONDURILOR FIXE INDUSTRIALE PRODUCTIVE

1979

VALOAREA PRODUCȚIEI GLOBALE INDUSTRIALE OBTINUTĂ LA 1000 LEI FONDURI FIXE PRODUCTIVE
- în lei -

1979

Eforturi susținute pentru realizarea planului la toți indicatorii, la toate sortimentele

INDEFLINIREA integrală a prevederilor planului de producție pe acest an și pe întregul cincinal reprezintă o cerință esențială în procesul edificării economiei moderne românești, realizării ritmurilor creșterii economice și pe această bază a ridicării nivelului de trai al oamenilor muncii. În cuvîntarea la Consfătuirea de lucru de la C.C. al P.C.R. din 3—4 decembrie a.c., secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, sublinia necesitatea îndeplinirii în cursul acestei luni a tuturor sarcinilor de producție prevăzute pe anul 1980, recuperării restanțelor în vederea realizării întregului fond de marșă stabilit, livrării lui la calitatea corespunzătoare și creării tuturor condițiilor pentru trecerea la îndeplinirea ritmică a planului de producție pe anul 1981, în toate unitățile economice din industrie, din activitatea de comerț exterior, din agricultură, din întreaga economie.

În lumina sarcinilor de o însemnătate deosebită, ridicate în fața întregii economii la recenta Consfătuire de lucru de la C.C. al P.C.R., în fiecare întreprindere se cer depuse eforturi susținute pentru mobilizarea la niveluri superioare a întregului potențial productiv, punîndu-se un accent deosebit atît în producția industrială cît și în cea agricolă, pe înde-

plinirea sarcinilor de export, pe identificarea de noi posibilități de export suplimentar. În acest sens, o atenție mult sporită se cere acordată încheierii operative a contractelor la export, precum și asigurării bazei materiale necesare producției, pentru a se asigura îndeplinirea integrală a sarcinilor stabilite.

Pentru atingerea acestor obiective majore, o deosebită importanță prezintă realizarea integrală a planului fizic, fabricarea tuturor sortimentelor planificate, ca bază absolut necesară în satisfacerea în grad înalt a obligațiilor contractuale, a cerințelor beneficiarilor externi, cît și a celor din economia națională. În centrul preocupărilor trebuie să se situeze asigurarea ritmică a bazei materiale a planului, creșterea în ritm înalt a productivității muncii, utilizarea la niveluri superioare a tuturor capacităților de producție, accelerarea punerii în funcțiune a noilor obiective de investiții. Avînd în vedere aceste cerințe, prezentăm în continuare o analiză efectuată la Întreprinderea de pompe din București, urmărind evidențierea modalităților concrete de acțiune, care se cer prioritar utilizate pentru creșterea continuă a producției fizice realizate, prin atragerea operativă în circuitul productiv a rezervelor potențiale.

Mobilizarea întregului potențial productiv

INTREPRINDEREA de pompe fabrică o gamă largă de pompe centrifuge de vehiculare, produse importante necesare instalațiilor tehnologice complexe din industria chimică și petrochimică, din industria energetică și minieră, precum și pentru sistemele de irigație din agricultură etc. Așa cum reiese din tabelul prezentat, pe primele 9 luni a.c., **planul producției fizice a fost îndeplinit și depășit, atît pe total (cu 3594 bucăți pompe) cît și la unele sortimente.** În ceea ce privește producția fizică planificată exprimată în lei, trebuie arătat că după primele 3 trimestre din acest an, ea era realizată la total pompe în proporție de 101,7%, iar pe 11 luni a.c. în proporție de 100,6%.

Analiza datelor prezentate evidențiază un fapt asupra căruia merită să ne oprim și anume că — după cum au precizat specialiștii din cadrul acestei unități — **întreprinderea raportează numai la trimestru situația planului fizic pe sortimente către centrala industrială, minister etc., deși ea urmărește lunar acest lucru, în cadrul unor evidențe interne.** După părerea noastră, ar fi util ca întreprinderea să raporteze și centrala industrială să aibă, în acest fel, posibilitatea de a urmări lunar situația realizării planului pe sortimente, exprimat în unități fizice. Pe această bază, s-ar crea un stimul suplimentar pentru realizarea ritmică, lunară, a planului fizic, evitîndu-se în mai mare măsură situații în care anumite sortimente se fabrică în asalt la

sfirșitul trimestrului, pentru sporirea calității produselor și creșterea certitudinii privind onorarea la termen a obligațiilor contractuale față de toți beneficiarii.

Așa cum am avut ocazia să constatăm, întreprinderea și-a depășit planul fizic. Totuși, specialiștii din cadrul acestei unități economice sînt unanimi în a aprecia că **există multiple posibilități de a spori în continuare, substanțial, nivelul realizărilor obținute.** Pentru aceasta, însă, se cer înlăturate o serie de **neajunsuri** care se manifestă în prezent, cele mai importante dintre ele fiind localizate în sfera activității de aprovizionare tehnico-materială.

1 ESTE vorba, în primul rînd, de faptul că **neaprovizionarea ritmică, la termenele contractate, cu motoare electrice de către unii furnizori a creat și creează mari greutatea în respectarea prevederilor planului fizic.** Întîrzierile care se cifrează la zeci de mii de bucăți se cer urgent recuperate, iar în cadrul unităților furnizoare se cere urmărită cu mai multă atenție onorarea obligațiilor contractuale față de acest beneficiar, ale cărui produse pot contribui la creșterea exporturilor de produse complexe, la accelerarea punerii în funcțiune a unor noi obiective de investiții. În acest cadru, eforturile producătorilor se cer orientate spre respectarea graficelor de livrare pînă la sfîrșitul anului, a cantităților de motoare electrice stabilite de comun acord cu beneficiarul: la Întreprinderea de mașini electrice București — 2482 de bucăți, la „Electroprecizia”-Săcele — 2342 de bucăți, la „Electromotor”-Timișoara — 2107 bucăți, la Întreprinderea de transformatoare

mici și motoare — Filiași — 466 de bucăți ș.a.

2 MULTE probleme generează lipsa nisipurilor peliculizate pentru miezuri în turnătorie. În prezent, deoarece IREMOAS-București este singurul furnizor de astfel de produse pe economie, întreprinderea de pompe primește cantitățile necesare cu mult mai tîrziu față de termenele stabilite și într-un volum situat sub necesarul fundamentat. Este adevărat că, ținînd seama de cronicitatea acestui neajuns, la întreprinderea de pompe s-a construit, prin autodotare, o stație de nisipuri peliculizate, care va produce începînd din luna ianuarie a anului viitor. Totuși, dat fiind că în acest caz există posibilitatea să se înregistreze un nivel mai ridicat al costurilor de producție decît la un producător specializat, în întreprindere se apreciază că ar fi util să se examineze de către forurile de resort posibilitatea construirii unor capacități noi într-o întreprindere de profil, care eventual să concentreze comenzile de la beneficiarii din întreaga economie.

Un sprijin sporit în lichidarea unei restanțe de 4000 tone de nisip de Aghireș ar trebui acordat (de către Regionala C.F.R. Cluj) Întreprinderii miniere Cluj-Napoca, pentru asigurarea vagoanelor necesare unui transport operativ. Cu atît mai mult cu cît o bună parte din acest nisip condiționează direct realizarea producției fizice, în lunile ianuarie și februarie 1981.

3 ASIGURAREA necesarului de fontă în turnătorie este o altă problemă în care se întîmpină multe greutatea, cu toate eforturile care se fac în între-

prindere pentru reutilizarea unor re-pere vechi, rămase disponibile prin re-proiectarea produselor finite sau prin re-topirea unor rezultante neutilizabile pînă în prezent, obținute din procesul tehnologic. Și aceasta deoarece la faptul că sursele anterior amintite sînt totuși limitate, se adaugă neajunsurile create prin aceea că întreprinderea de pompe este obligată prin repartitie să toarne fontă și oțel pentru alte unități: I.A.I.O.-Strehaia și I.U.P.S.-Botoșani care au preluat fabricația pompelor de tehnologie mai puțin complicată. Dat fiind că la unitatea din Strehaia intrarea în funcțiune a turnătoriei de fontă și oțel este rămasă în urmă față de termenele planificate, iar unitatea din Botoșani, deși are turnătorie, nu-și fabrică piesele necesare. Întreprinderea de pompe este nevoită, pentru a-și acoperi necesarul propriu, să apeleze la colaborări pentru fabricarea pieselor turnate, la unități din Ploiești, Cimpina sau București, cu toate neajunsurile care decurg de aici. Un efort de preluare a pieselor de fontă, în turnătoriile proprii ale unităților din Strehaia și Botoșani ar contribui mult la accelerarea ritmului de fabricație de pompe la unitatea din București.

Pregătirea temeinică a producției anului viitor

O IMPORTANTĂ la fel de mare o prezintă asigurarea condițiilor pentru pregătirea temeinică a producției fizice planificate în anul viitor. În cadrul lor, încheierea contractelor de aprovizionare cu materiile prime și materialele necesare reprezintă o cerință esențială. Din acest punct de vedere, în asigurarea bazei materiale a planului ia întreprinderea de pompe se înregistrează anumite dificultăți. **Motoarele electrice** — componentă esențială a pompelor centrifuge de vehiculare —

Gradul de realizare a planului producției fizice (pe primele 9 luni a.c.)

Categoriile de pompe	Realizări față de plan în bucăți	în mii lei (procente)
I	+3 590	—
II	—	—
III	+ 2	—
IV	+ 1	—
V	—	—
VI	—	—
VII	+ 1	—
Total pompe	+3 594	101,7

necesare pentru producția anului viitor, nu sînt contractate decît în proporție redusă. Motoarele electrice mari sînt contractate numai în procent de 60% din necesar, în timp ce pentru motoarele mici nu s-au încheiat deocamdată contracte, fiind trimise la furnizori comenzile pentru semestrul I 1981 și specificațiile pentru semestrul II din anul viitor.

În primul caz, deși finalizarea acțiunii de contractare nu este încă realizată, s-au putut totuși încheia mai mult de jumătate din contractele cu furnizorii („Electroputere“-Craiova și Întreprinderea de transformatoare mici și motoare din Filiași), deoarece în cazul pompelor mari există beneficiari tradiționali care-și cunosc din vreme necesitățile și le transmit din timp întreprinderii producătoare din București, precum și datorită faptului că furnizorii de motoare din cadrul C.I.M.A.E. pretind beneficiarilor lor trimiterea din vreme a specificațiilor de necesar, printre altele și datorită faptului că ele necesită un ciclu lung de fabricație.

La cea de-a doua categorie de motoare contractele de aprovizionare nu erau încă încheiate, la 6 decembrie 1980,

pe de o parte deoarece producătorii din cadrul Centralei industriale de motoare electrice București încheie contractele numai semestrial, iar pe de altă parte deoarece întreprinderii de pompe îi convine să încheie contracte pe parcursul anului de plan, dat fiind că, la rîndul ei, nu cunoaște cererile concrete ale beneficiarilor, care nu știu nici ei necesarul concret pe sortimente, înainte de anul de plan. Exemplul primei categorii de motoare arată că, dacă beneficiarii ar trimite cu un an de zile înainte de perioada de plan necesarul lor sortimental, întreprinderea de pompe și-ar putea adresa mai din vreme comenzile la furnizori și problema asigurării motoarelor electrice s-ar simplifica considerabil și pe această cale.

Necesarul total de aprovizionat al anului 1981 este contractat în prezent în proporție de 80%. Materialele necontractate încă cu furnizorii reprezintă 12000 de sortimente de materiale și din ele, circa 10000 trebuie contractate cu bazele județene de aprovizionare tehnico-materială.

În acest context, se cere amintită problema asigurării producției de pompe cu organe de asamblare. Pentru aceste produse (prezoane, piulițe, șuruburi, inele de siguranță, articole din cauciuc etc.), absolut necesare producției de pompe, Baza de aprovizionare tehnico-materială a municipiului București (filiala organe de asamblare) nu a încheiat pînă la data de 6 XII a.c., nici un contract de furnizare cu întreprinderea de pompe. Dacă la aceasta se adaugă faptul că în acest an s-au înregistrat însemnate restanțe ale unor furnizori în livrarea unor astfel de produse (întreprinderea mecanică Tg. Secuiesc — 400 000 bucăți, întreprinderea mecanică Sighetul Marma-

Stelu ȘERBAN

(Continuare în pag. 4)

COMENTARIU LA UN GRAFIC

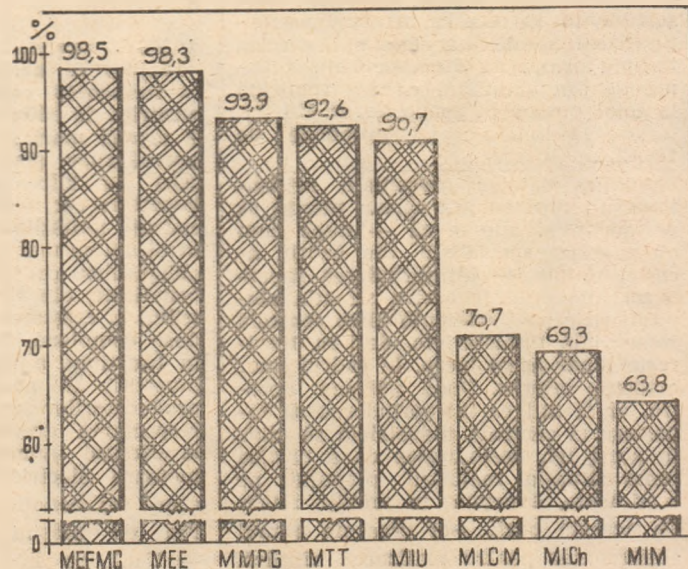
Cum este respectat graficul de reparații?

FUNCȚIONAREA la parametrii prevăzuți a instalațiilor și utilajelor tehnologice depinde în mare măsură de respectarea graficelor de reparații-revizii și de efectuarea acestor lucrări în condiții de maximă exigență. Analiza modului în care au fost respectate aceste cerințe pune în evidență faptul că pe ansamblul ministerelor economice, sarcina efectuării de reparații capitale, revizii și modernizări pe 9 luni din 1980 a fost îndeplinită în proporție de numai 81%.

În aceste condiții o serie de lucrări de reparații capitale și revizii generale la utilaje și instalații tehnologice nu au fost efectuate ele însumind circa 280 mil. lei la M.I.C.M., aproape 260 mil. lei la M.I.Ch., 160 mil. lei la M.I.M. etc. Neîndeplinirea

planului fizic înseamnă neefectuarea reparațiilor capitale la 71 de utilaje și instalații, neexecutarea reviziilor generale în 96 de cazuri.

Mentținerea unor stări de lucrări negative în domeniul reparațiilor, reviziilor, modernizărilor de utilaje și instalații tehnologice se repercutează în nivelul și calitatea producției fizice, în menținerea unor consumuri energetice și materiale neraționale care grevează cheltuielile de producție, în micșorarea duratei de funcționare a acestora. De aceea, este necesar ca toate ministerele și centralele industriale să urmărească îndeaproape realizarea de către întreprinderi a planului de intervenții tehnice asupra instalațiilor și a utilajelor și executarea acestora în condiții de calitate și la termenele stabilite.

Gradul de îndeplinire a planului valoric de reparații capitale, revizii și modernizări ale fondurilor fixe în perioada I I — 30 IX 1980.

Creația științifică originală

în sprijinul competitivității produselor

PARTICIPAREA INDUSTRIEI NAVALE LA ÎNDEPLINIREA PLANULUI DE EXPORT

EFORTURILE pe care oamenii muncii din întreaga economie le depun, în aceste ultime săptămâni ale anului, pentru îndeplinirea tuturor sarcinilor planului pe 1980 au, printre obiectivele prioritare, realizarea și livrarea producției contractate cu partenerii externi, valorificarea posibilităților de export suplimentar. Realizarea indicației date în acest sens de către secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, la Consfătuirea de lucru de la C.C. al P.C.R. din 3—4 decembrie va contribui la echilibrarea balanței de plăți, la sporirea resurselor valutare pentru procurarea materiilor prime și altor produse necesare activității economice din 1981.

Numeroase întreprinderi, centrale, industria unor județe întregi au raportat îndeplinirea mai devreme a sarcinilor la export pe cincinal. Aceasta demonstrează capacitatea economiei noastre naționale de a participa competitiv la schimburile internaționale, nivelul ridicat al performanțelor unei game largi și variate de produse pe care ea le oferă.

PRINTRE sectoarele industriale ce contribuie cu un aport tot mai semnificativ la răspândirea pe meridianele globului a bunului renume de care se bucură inscripția „Fabricat în România” se numără și construcțiile navale. Beneficiind de importante investiții pentru dezvoltarea bazei sale tehnico-materiale și tehnologice, de posibilitățile create în ramurile cu care cooperează, pentru asigurarea materialelor și echipamentelor necesare, de un potențial de cercetare și proiectare adecvat, industria navală românească — în care lucrează astăzi peste 30 mii de oameni ai muncii — produce anual nave și ambarcațiuni maritime și fluviale totalizând un deplasament de sute de mii de tone și volumul anual al exporturilor de nave și utilaje navale (inclusiv reparații) este, în actualul cincinal, de 3—5 ori mai mare decât cel din 1960.

Centrala industriei navale, cu sediul în Galați, cuprinde în structura sa 8 șantiere navale (Galați, Brăila, Constanța, Oltenița, Drobeta-Turnu Severin, Giurgiu, Mangalia, Tulcea), 3 întreprinderi de subansamble pentru construcția de nave (Întreprinderea navală de elice piese turnate și forjate, întreprinderile de mecanică navală din Galați și Constanța) și Institutul de cercetări și proiectări pentru construcții navale (ICEPRONAV)-Galați. Remarcăm faptul că toate șantierele navale din cadrul centralei sint furnizoare de produse la export.

În realizarea produselor sale de mare complexitate, unitățile centralei antrenează numeroase unități din diferite ramuri și subramuri industriale, cum ar fi: Întreprinderea de construcții de mașini Reșița și „23 August”-București — pentru motoare diesel într-o gamă variată de puteri și viteze, Societatea mixtă de producție Reșița-Renk — pentru reductoare, Întreprinderea de mașini electrice București și „Electroputere”-Craiova — pentru generatoare și motoare electrice, „Tehnofrig”-Cluj-Napoca pentru instalații frigorifice și de condiționare, „Tehnoton”-Iasi pentru echipamente de radiocomunicații și a. Nomenclatorul produselor a fost pu-

ternic diversificat. Astfel, în ce privește navele maritime (la care realizările au crescut de la un volum de 9 000 tdw în 1960, la peste 500 000 tdw în prezent) se remarcă următoarele familii:

- cargouri de 2 400, 4 800, 8 700 și 15 000 tdw;
- cargouri pentru mărfuri în vrac de 15 000, 18 000, 55 000 și 65 000 tdw;
- nave roll-on/roll-off de 4 800 tdw;
- petroliere de 5 000—150 000 tdw.

Concomitent s-a dezvoltat mult producția de nave fluviale, în special pe seama tipurilor moderne de nave tehnice și de serviciu. În prezent șantierele navale românești produc:

- barje autopropulsate de 1 000, 1 500, 2 000 și 3 000 de tone;
- remorchere de 2×400 CP; 2×800 CP; 2×1 200 CP și 3×1 200 CP;
- nave de pasageri de 80, 150, 200 și 300 de locuri;
- alte nave tehnice și de serviciu,

ca: drăgi, șalande, macarale plutitoare, diverse platforme pentru lucrări hidrotehnice, de capacitate și complexitate tehnică variată;

— motonave fluviale pentru mărfuri generale, destinate navigației pe ape interioare sau costiere.

Numai în intervalul 1970—1980, numărul de nave fluviale lansate a crescut de 1,35 ori, corespunzându-i o creștere a capacității totale de transport de 1,4 ori și a puterii instalate (în CP) de circa 2 ori.

Dintre realizările ultimilor ani trebuie remarcate în primul rând petrolierele de mare capacitate construite în Șantierul naval Constanța, cargourile multifuncționale (pentru mărfuri generale sau containere) de 15 000 tdw și 18 000 tdw, înzestrate cu motoare semirapide Reșița-MAN de 8 000 CP, cargouri de linie (generale, semicontainere) de 15 000 tdw fabricate în Șantierul naval Galați, platformele de foraj marin, ca și navele de pescuit tip supertrawler — adevărate fabrici plutitoare, înzestrate cu linii tehnologice cu un grad avansat de automatizare.

Gradul de integrare al producției de nave — deși depinde în bună măsură de modul de formulare a comenzii de

către beneficiarii externi — a fost totuși în permanentă creștere. În acest sens s-a acționat în primul rând prin specializarea producției șantierele navale, care și-au însușit astfel în bune condiții anumite familii de nave, astfel că, pornind de la tipurile de bază, se poate relativ ușor trece la proiectarea variantei solicitate de partener. Menționăm în acest context că Centrala navală poate executa comenzi de nave cu deplasament de pînă la 250 000 tdw.

Efervescentă creatoare soldată cu „idei de milioane”

CONLUCRAREA strînsă învățămînt-cercetare—producție, facilitată de existența în același oraș — Galați — a facultății tehnice de profil, a institutului de cercetări și proiectări (ICEPRONAV) și a centralei industriale — asigură flexibilitatea necesară satisfacerii în cit mai bune condiții a celor mai înalte exigențe. ICEPRONAV realizează circa 95% din documentația tehnică necesară tuturor navelor construite pe șantierele centralei.

Cel mai semnificativ exemplu privind modul în care este privită problema integrării construcției de nave este drumul parcurs de invenția românească privind tehnologia fabricării elicelor navale, pînă la transpunerea sa în practică. Necesitatea de a economisi fondurile valutare importante care erau alocate pentru procurarea din import a elicelor din aliaje speciale, capabile să reziste la cavitație și la eroziune puternică, avînd dimensiuni (diametre) de pînă la 9 metri și greutatea de mai multe tone, a stimulat cercetările proprii pe linia obținerii aliajelor de turmare. Succesul înregistrat de cercetare prin realizarea unei tehnologii originale, brevetată ca invenție, și-a găsit aplicabilitate imediată, proiectul fiind dezvoltat pînă la nivelul putericeii întreprinderi navale de elice, piese turnate din metale neferoase, piese turnate și forjate din oțel de la Galați, ce se situează la cel mai înalt nivel tehnic cunoscut pe plan mondial. Firme din Japonia (cel mai mare constructor naval din lume) sint interesate să dezvolte cooperarea industrială cu întreprinderea gălățeană. Astfel, s-a încheiat un contract de colaborare pe 10 ani cu firma Nakashima Propeller Co. Ltd.-d'Ookayama, pentru schimburi reciproce de tehnologie și de informații, privind noutățile în procese metalurgice.

Institutul dispune de un sistem informatic integrat de proiectare pentru construcția de nave, ceea ce permite ca, pornind de la parametrii furnizați în comanda externă, să se determine în mod optim dimensiunile, forma, struc-

tura metalică ș.a.m.d., mergînd pînă la obținerea benzii perforate necesare controlului numeric al mașinilor de debitat.

Dintre obiectivele urmărite prioritare în cercetare-proiectare și care constituie, în același timp punctele forte în competitivitatea produselor de export ale centralei, menționăm :

- **obținerea unui randament de pulsivitate maxim**, prin optimizarea construcției (forme) navei, cu consecințe directe asupra puterii instalate necesare și, respectiv, consumului de energie ;

- **optimizarea structurii metalice** a navei, în vederea reducerii consumului de metal ;

- **inoirea continuă a tehnologiilor de fabricație**, în vederea reducerii consumurilor specifice, scurtării ciclului de producție, creșterii productivității muncii, cu influență asupra eficienței economice ;

- **realizarea prototipurilor de nave și echipamente cu participarea directă a proiectanților**, ceea ce permite scurtarea perioadelor de asimilare și acuratețe în execuție.

Caracteristicile hidrodinamice ale unor subsansamble privind rezistența la înaintare, autopropulsia, manevrabilitatea, oscilațiile, etc. sînt testate în cadrul institutului în bazine special amenajate, ca și pe echipamente speciale de probă.

Printre noile tipuri concepute de INCEPRONAV, ce vor intra în fabricație în cincinalul următor, se numără : nava pe pernă de aer (tip Hovercraft), ce va dezvolta o viteză de 55—65 km/oră ; noi tipuri de nave moderne roll-on, roll-off ; nave de pescuit costier ; nave fluviale adaptate pentru circulația pe itinerariul Rin-Dunăre-Marea Neagră ; nave-pilot marine ; diferite alte tipuri de nave tehnice și de servicii portuar ; platforme de foraj autoridicătoare ; vase de croazieră ș.a.

O politică activă de aliniere la normele internaționale în construcția de nave este asigurată prin colaborarea, încă din faza de concepție a noilor produse, între ICEPRONAV și Registrul naval român (R.N.R.). Documentația tehnică a navelor, ca și a mașinilor și instalațiilor ce urmează a fi construite pentru dotarea acestora sînt transmise Registrului naval român, în vederea examinării și aprobării. Verificarea privește respectarea atât a Regulilor R.N.R., cît și a convențiilor internaționale din domeniul navigației. Suprave-

gherea tehnică din partea R.N.R. nu se oprește aici, ci continuă pe șantierul naval, în fabricile de echipamente, fiind distinctă de cea exercitată de armator sau constructor. Ca urmare a colaborării sistematice cu un număr mare de organisme similare din străinătate (Lloyd's Register of Shipping, American Bureau of Shipping, Nippon Kaiji Kyokai, Det Norske Veritas, Bureau Veritas, registrele navale ale țărilor socialiste, Germanischer Lloyd, Hellenic Register ș.a.), ca și pe baza cercetărilor proprii întreprinse, Regulile R.N.R. sînt ameliorate continuu, devenind astfel un instrument eficient pentru promovarea progresului tehnic în construcția de nave, pentru asigurarea securității navei și instalațiilor de bord. Toate vasele navigînd sub pavilion românesc sînt înscrise în Registrul naval român și primesc certificate conform convențiilor internaționale privind protecția vieții pe mare, linia de încărcare, tonajul, securitatea containerelor etc. Prestigiul de care se bucură peste hotare R.N.R. este transferat, implicit, și produselor românești fabricate după Regulile acestuia. Strînsa colaborare dintre ICEPRONAV și R.N.R. face ca încă din faza de proiectare să fie considerată cu toată atenția alinierea la normele de fabricație și de navigație internaționale, de unde și capacitatea de adaptare promptă, elastică la cerințele partenerilor externi.

Export de mărfuri și servicii

EXPORTUL de nave se realizează prin întreprinderea specializată de comerț exterior NAVIMPEX, din subordinea Centralei navale Galați. În ciuda conjuncturii nefavorabile din ultimii ani de pe piața internațională, exporturile NAVIMPEX au crescut în acest cincinal de peste 2,5 ori, din care exporturile pe relația devize libere mult mai rapid.

O caracteristică a evoluției exportului de nave în actualul cincinal este scăderea relativă a importurilor de completare — cu peste 50% ca valoare, în 1980 față de 1976 — în condițiile în care numărul de nave exportate anual a crescut mult, iar comenzile din producția de serie sînt rare. Aceasta ilustrează elocvent faptul că preocupările pe linia asimilării de instalații moderne de radionavigație, de automatizare a conducerii navelor, de echipamente

pentru încărcare-descărcare etc. au permis creșterea gradului de integrare în producția de nave, cu influență pozitivă asupra aportului valutar net al exporturilor.

Dintre principalii parteneri comerciali în ultimii ani amintim : U.R.S.S., R. P. Chineză, Egipt, Bulgaria, Norvegia, Cehoslovacia, Grecia, India, Iugoslavia, Japonia, Albania, Polonia. Totodată, prin participarea industriei noastre navale la dezvoltarea flotei maritime comerciale a României, ea aduce o importantă contribuție la dezvoltarea comerțului invizibil al țării.

Creșterea, în actualul cincinal, de peste 2 ori a numărului de nave maritime comerciale, ca și a tonajului total (de la 1,3 milioane tone în 1976 la 3,6 milioane tone în 1980) face ca România să se situeze, în prezent, printre primele 15 țări din lume în privința capacității flotei comerciale. Realizarea prevederilor pentru cincinalul 1981—1985, de dublare a capacității actuale a flotei comerciale românești, va permite ca cea mai mare parte a transporturilor comerciale maritime ale țării noastre să fie efectuate cu mijloace proprii.

Rămînînd în sfera comerțului invizibil, trebuie menționat că obiectul de activitate al I.C.E. NAVIMPEX include o gamă largă de servicii ingineresti și comercializare de drepturi de proprietate industrială, intelectuală, servicii, asistență tehnică.

Buna dotare tehnică a șantierelor navale românești permite ca ele să execute reparații de calitate, practic pentru orice tip de navă comercială, chiar și în scurtul interval de staționare la încărcare-descărcare în porturile noastre. Gama largă de echipamente și subsansamble fabricate de industria autohtonă face posibilă înlocuirea cu ușurință, în porturile românești, a unor componente, asistată de specialiști de înaltă calificare ai centralei.

Experiența dobîndită de centrala industriei navale confirmă încă o dată că succesul exporturilor românești, competitivitatea produselor noastre este determinată în cel mai înalt grad de potențialul de creație științifică și tehnică românească, de realizarea unor produse cu parametri tehnici și economici ridicați, de mărirea continuă a nomenclatorului de produse.

Ioan GEORGESCU

Realizarea planului.

(Urmare din pag. 2)

ției — 250 000 bucăți. Întreprinderea mecanică Bacău — 300 000 bucăți ș.a.) apare necesară o mai mare preocupare a factorilor implicați pentru accelerarea contractării și livrării organelor de asamblare.

Multe greutăți a creat în acest an problema transportului, pentru înlăturarea căroră, în viitorii ani, se cer avute mai mult în atenția factorilor de decizie unele aspecte specifice ale producției de pompe. De exemplu, pompele de bronz pentru șantierul naval nu s-au putut livra beneficiarilor în

ritmul fabricației lor, deoarece rășina necesară pentru împregnare nu a putut fi adusă de la furnizori decît în data de 5 decembrie a.c., deși acordul furnizorului fusese primit din data de 4 octombrie 1980. Și aceasta din cauză că mașina pusă la dispoziție de unitatea care are în dotare mijloacele de transport (I.T.A. — C.I.U.T.M.R. — coloana II) nu a putut fi programată pentru acest transport decît cu o întârziere de două luni. Dat fiind că prezența rășinii de împregnare permitea utilizarea unui bronz inferior în locul celui superior, cu economiile valutare aferente și faptul că în această pe-

rioadă se putea livra în plus beneficiarilor externi și interni cîteva zeci de pompe, specialiștii întreprinderii apreciază util ca factorii de resort să studieze oportunitatea dotării acestei întreprinderi cu unele mașini de transport. Desigur, în condițiile utilizării lor cu respectarea strictă a normelor Ministerului Transportului, cu efectuarea de curse plin-plin etc.

Sarcinile însemnate ale anului viitor, necesitatea de a spori aportul întreprinderii la creșterea exporturilor și la satisfacerea în grad sporit a necesităților economiei naționale, fac necesare în continuare în cadrul întreprinderii de pompe o amplă mobilizare de forțe pentru îndeplinirea și depășirea planului fizic la toate sortimentele atât în acest an cît și în cel viitor.

Reducerea cheltuielilor materiale — imperativ al creșterii eficienței economice

Ce reflectă analiza pe această temă în unele întreprinderi industriale din județul Brașov

NOUL MECANISM economico-financiar, autogestiunea impun, înainte de toate, acoperirea cheltuielilor din veniturile proprii ale unei întreprinderi și obținerea unui beneficiu cât mai mare, cu prioritate pe seama reducerii cheltuielilor materiale și sporirii continue a producției nete, respectiv a valorii nou create. Pe ansamblul industriei brașovene, în primele 9 luni ale anului curent, prin realizarea unui spor de producție de 480 milioane lei și reducerea cheltuielilor materiale cu 0,1 lei peste nivelul sarcinilor planificate la fiecare 1000 lei producție marfă, planul producției nete a fost depășit cu 181,2 milioane lei.

Corelația dintre cheltuielile materiale și producția netă

LEGĂTURA nemijlocită ce există între reducerea cheltuielilor materiale și producția netă este ilustrată de datele din tabelul nr. 1. Întreprinderile

prinderi din județ pe 9 luni din acest an (tabelul nr. 1), rezultă că la primele 5 au fost obținute economii de metal, combustibil și energie, ceea ce a condus la încadrarea în cheltuielile materiale și realizarea unor sporuri însemnate la producția netă (67,7 milioane lei). La alte 4 întreprinderi („Tractorul, scule Rîșnov, lianți Hoghiz și „Hidromecanica“) depășirea cheltuielilor materiale a făcut ca și la valoarea nou creată (producția netă) să se înregistreze un minus de 223,6 milioane lei. La „Hidromecanica“, întreprinderea de scule Rîșnov și întreprinderea de produse zaharoase (acestea s-au încadrat în nivelul planificat de reducere a cheltuielilor materiale), deși s-au înregistrat economii la normele de consum, apare totuși o necorelare între normele de consum și indicatorii de eficiență. Îmbunătățirea situației în acest domeniu impune o revedere serioasă a nivelului normelor de consum.

Factorii care au influențat asupra depășirii consumurilor specifice, neîncadrării în costurile de producție și

l-a constituit și nerealizarea planului sortimental la o serie de poziții (piese turnate din oțel și fontă, piese forjate și matrițate, motoare (total), tractoare (total), piese de schimb (total) ș.a., ca urmare a neasigurării sectoarelor calde cu cele necesare, lipsei unor ansamble din colaborare, nerealizării indicelui planificat de utilizare a mașinilor, insuficienței forței de muncă la sectoarele calde, cu deosebire la turnătorie etc. Și la „Hidromecanica“ schimbarea structurii sortimentelor a avut o influență asupra cheltuielilor materiale cu + 11 154 mii lei și, ca urmare, au fost depășite cheltuielile planificate la principalele produse; în plus, nerealizarea planului de măsuri tehnico-organizatorice s-a soldat cu o pierdere de 4 239 mii lei, iar cheltuielile neproductive s-au situat la un nivel ridicat.

Situații aproape similare se întâlnesc și la Combinatul de lianți Hoghiz. Aici, datorită neîncadrării din normele de consum pe unitate de produs la combustibil tehnologic, energie electrică, depășirii cheltuielilor de desfacere, opririlor prelungite ale utilajelor pentru reparații curente și revizii periodice și, în special, a utilajelor de bază etc., s-a ajuns la depășirea cu mult a nivelului planificat de cheltuieli materiale pe tona de ciment.

Tabelul nr. 1

Realizarea normelor de consum, a cheltuielilor materiale și producției nete la întreprinderi din județul Brașov în perioada I.I.—30.IX.1980

	Norme de consum			Cheltuieli materiale la 1 000 lei producție marfă (lei)	Producție netă (mii lei)
	metal (tone)	combustibil (tcc)	energie (MWh)		
„Electroprecizia“ — Săcele	-305,1	-65,0	-25,0	-8,0	+ 877
„Colorom“ — Codlea	-67,5	-650,6	-565,7	-14,1	+ 15 247
Înt. de mat. de constr. — Brașov	-37,6	-143,4	-7,6	-26,9	+ 7 396
„Timpuri Noi“	-1,7		-187,0	-7,3	+ 3 353
Întreprinderea de bere — „Aurora“	-14,8	-17,5	-6,7	-24,8	+ 40 698
„Tractorul“	+ 1754,1	-709,0	-19 964	+ 17,4	-142 701
Întrep. de scule — Rîșnov	-51,3	-701,0	-517,0	+ 12,7	-21 986
Combinatul de lianți — Hoghiz	-151,2	+ 17 763	+ 5 480,2	+ 52,1	-27 716
„Hidromecanica“	-161,1	+ 108,6	-232,6	+ 11,4	-31 210
Întrep. de produse zaharoase		-73,6	-11,9	-9,9	-14 836

care au micșorat cheltuielile materiale, în primul rînd prin reducerea normelor de consum, au realizat și o creștere simțitoare a producției nete, fenomen care se răsfrînge în mod pozitiv asupra activității generale a unităților respective.

Din analiza nivelului realizării normelor de consum, a cheltuielilor materiale și producției nete la 10 întreprinderi

nerealizării producției nete la întreprinderea „Tractorul“ sînt: realizarea producției în altă structură decît cea planificată, ceea ce a influențat negativ cheltuielile materiale; depășirea consumurilor specifice de materii prime și materiale cu 2,2 lei/1 000 lei producție marfă; dobînzii bancare cu 2 lei/1 000 lei, respectiv + 11 489 mii lei etc. De asemenea, un fenomen negativ

O investiție rentabilă : inteligența tehnică

SARCINILE MARI de reducere a cheltuielilor materiale, a consumurilor specifice devin tot mai greu de îndeplinit cu metode tradiționale. Se impune tot mai mult găsirea de soluții și metode constructive și tehnologice, care să determine micșorarea simțitoare a greutății produselor, ridicarea parametrilor tehnico-funcționali. Se pot da numeroase exemple care evidențiază eficiența promovării progresului tehnic, cu participarea efectivă a cadrelor de concepție din institutele de specialitate și din întreprinderi la modernizarea produselor și, prin aceasta, obținerea de economii importante la indicatorul cheltuieli materiale.

C asemenea orientare este prezentă în activitatea întreprinderii „Electroprecizia“ din Săcele. În ultimii 15 ani în această unitate s-au efectuat 3 serii de optimizare constructivă și tehnologică a fabricației de motoare electrice. Ca urmare, s-a redus greutatea motoarelor, consumul de cupru, tablă sili-

cioasă și fontă. Azi, la aceeași putere, motoarele cîntăresc cam 1/2 față de cele din 1965. Tot la această întreprindere s-au adus o serie de perfecționări constructive și tehnologice echipamentului electronic pentru auto și tractoare față de prevederile din licență; în prezent, acestea sînt electronizate în proporție de 70%, iar prin reproiectare s-au economisit 12 000 tone metal și, respectiv, 510 milioane lei față de costurile inițiale.

Acțiuni eficiente pe linia promovării progresului tehnic și, deci, a reducerii cheltuielilor materiale s-au desfășurat și la Combinatul chimic Făgăraș. Aici consumurile de energie și combustibil pe 1980 reprezintă 50% față de 1975, timp în care producția s-a dublat. O asemenea evoluție se datorește faptului că consumul de energie electrică la noile unități de amoniac și acid azotic este incomparabil mai redus față de vechile instalații. Totodată, nitroderivații ce se obțin din acizii reziduali sînt realizați cu un consum de energie de numai 45%, iar la combustibil de 27% față de 1977. Urmează ca, în final, să se treacă la realizarea pe noi căi tehnologice a superfosfatului — fapt ce va duce la obținerea unei economii anuale de 50 milioane lei.

O contribuție de seamă la micșorarea consumurilor materiale aduce și promovarea unor tehnologii înaintate. La întreprinderea „Rulmentul”, de pildă, înlocuirea tehnologiei de forjare a inelelor de rulmenți cardanici (la care in-

cuția coliviilor din țevă la o nouă tehnologie, care are ca materie primă tablă sau bandă sudată, a condus la creșterea indicelui de utilizare a metalului de la 15—25% la peste 65%.

În activitatea pentru găsirea de soluții care să conducă la reducerea consumurilor materiale apar o serie de acțiuni și inițiative valoroase. Așa este cazul, de pildă, cu producerea de turbosuflyante la „Hidromecanica”. Colectivul de aici întîmpina numeroase greutăți în realizarea producției fizice din cauza nelivrării ritmice de către întreprinderea „Tractorul” a pieselor turnate. Pentru rezolvarea problemei, după unele cercetări, s-a ajuns la concluzia că este posibil să fie valorificate unele subansamble de la diferite utilaje uzate. Și astfel, în numai 8 luni din acest an s-au readus în circuitul economic 1 000 bucăți carcase turbine. 600 suporturi lagăr, 200 rotoare turbină de la turbosuflyantele TS-I. Inițiativa celor de la „Hidromecanica” a fost preluată și de colectivul Întreprinderii mecanice de material rulant. În prezent aici se colectează și se recondiționează 120 de repere și subansamble (supape, roți dințate, axe canelate pentru locomotive Diesel hidraulice), economisindu-se pe această cale anual 1000 tone metal, cheltuielile materiale fiind reduse, de asemenea, cu 10 milioane lei.

De altfel, în general s-a desfășurat o largă acțiune de masă pentru valorificarea resurselor refolosibile. În tabelul nr. 2 se redă modul în care a fost rea-

samblelor realizate prin cooperare se integrează cu cheltuieli de manoperă tot la cheltuielile materiale ale produsului finit a condus la restrîngerea în multe cazuri a cooperării. Aceasta a avut o consecință pozitivă — profilarea unor întreprinderi din propria centrală pe execuția pieselor preluate, și alta negativă — anularea avantajelor specializării fabricației, concentrarea peste nivelul optim a fabricației (în-deosebi la întreprinderile de tractoare și de autocamioane). Se impune în acest caz să se acționeze mai perseverent pentru reducerea costurilor în întreprinderile specializate, astfel încît să nu greveze asupra produsului finit și, implicit, să nu conducă la restrîngerea cooperărilor.

Este, de asemenea, nevoie de mai mult dinamism în normarea consumurilor; acestea trebuie să se alinieze permanent la nivelul cheltuielilor materiale prevăzute la 1 000 lei producție marfă. La întreprinderea de scule din Rîșnov, de pildă, deși se obțin economii la metal, combustibil și energie, cheltuielile planificate la 1 000 lei producție marfă sînt depășite. Situații asemănătoare se întîlnesc și la întreprinderea de autocamioane, „Rulmentul” ș.a. Întreprinderile în cauză reclamă necorelarea indicatorilor și depun eforturi pentru diminuarea nivelului cheltuielilor materiale la 1 000 lei producție marfă la nivelul reieșit din însumarea normelor de consum în vigoare. Centrala sau ministerul cer, la rîndul lor, întreprinderilor să realizeze și economiile prevăzute la cheltuielile materiale. Această situație ar putea fi evitată dacă la nivel de centrală sau minister s-ar crea o corelare între sarcinile de reducere a normelor de consum și nivelul cheltuielilor materiale pe unitatea de produs sau la 1 000 lei producție marfă.

Tot în scopul evitării unor necorelări între sarcinile fizice, valorice și consumurile specifice se impune respectarea Legii contractelor economice, în primul rînd de către ministere și coordonatorii de balanțe. Aceștia din urmă dacă întîrzie, ca în acest an, să emită repartițiile, vor facilita întocmirea, în continuare, a bugetelor de venituri și cheltuieli pe baze statistice; pe măsura încheierii contractelor economice acestea ar putea fi însă influențate în sens pozitiv sau negativ de sortimentăția producției fizice ce va rezulta după încheierea contractelor economice. Numai prin judecarea fiecărei decizii legate de cheltuielile materiale și sub raport economic se pot realiza marile sarcini de reducere a acestora, degrevînd astfel balanța de plăți a țării pentru asigurarea bazei tehnico-materiale necesare dezvoltării intensive a producției industriale.

Ioan OLTEANU
Zoltan FOKT
Brașov

Tabelul nr. 2

Situația recuperării materialelor refolosibile pe 10 luni

Denumirea materialelor	U.M.	Plan	Realizat	%
Metal (total)	tone	273 002	290 463	106,4
din care :	"			
— oțel	"	222 000	238 277	107,3
— cuproase	"	4 510	4 240	94,1
— aluminoase	"	3 138	3 236	103,1
Textile	"	3 381	3 669	108,5
Piele	"	1 423	664	46,6
Hirtie și cartoane	"	13 470	15 266	113,3
Anvelope reșapabile	bucăți	8 391	2 239	26,7
Cauciuc	tone	323	839	260,0
Uleiuri minerale	"	2 560	2 701	105,5
Sticle și borcane	bucăți	44 353 810	33 481 700	75,4
Ambalaje din plastic	tone	370	519	140,0
Ambalaje din lemn	"	3 654	5 810	159,0

dicele de utilizare a metalului era numai de 55,6%, cu extruderea la rece din oțel de cimentare a făcut ca indicele respectiv să crească la 72% și să se economisească în 9 luni 126 tone de metal. Tot aici, printr-o amplă acțiune de revizuire a planurilor de operații, s-au redus adausurile de prelucrare. Pe această cale s-au economisit 459 tone oțel, din care se pot produce 890 000 bucăți inele de rulmenți. În domeniul prelucrării la rece, trecerea de la exe-

lizat planul de colectare a acestor resurse.

Cooperarea și nivelul cheltuielilor

UN FENOMEN asupra căruia dorim să ne oprim îl constituie preferințele practicate în relațiile de cooperare. Faptul că valoarea pieselor și suban-

VALORIFICAREA RAȚIONALĂ A MASEI LEMNOASE

PRODUCȚIA DE LEMN ce poate fi asigurată la un moment dat de pădurile țării noastre este limitată de necesitatea unor tăieri raționale, în timp ce nevoile sînt în continuă creștere. Cum pot fi satisfăcute aceste cerințe?

Sporirea resurselor de lemn este posibilă prin aplicarea perseverență a unor măsuri de economisire și gospodărire judicioasă a masei lemnoase, pe tot parcursul procesului tehnologic de la exploatare la prelucrarea procesului tehnologic de la exploatare la prelucrare în produse finite. Este ceea ce încercăm să demonstrăm în cele ce urmează.

Creșterea resurselor re folosibile

ATRAGEREA în circuitul economic a tuturor resurselor accidentale de lemn, diminuarea tăierilor de masă lemnoasă „pe picior“, constituie o preocupare centrală a sectorului de exploatare forestieră. Care sînt aceste resurse?

Este vorba, în primul rînd, de masa lemnoasă provenită din doborîturi cauzate de vînturi puternice, ploi și zăpezi abundente și alte calamități, care trebuie dată în producție cu prioritate pentru a nu se deprecia și a nu infesta pădurea. Cantitatea de lemn ce rezultă din asemenea operațiuni este destul de însemnată. De pildă, întreprinderile forestiere de exploatare și transport (I.F.E.T.) care au avut doborîturi de vînt au dat în consum în 1979 un volum de circa 5 mil. mc, iar pentru acest an se prelinină 4,5 mil. mc.

În al doilea rînd, avem în vedere lemnul rezultat din acțiunea de curățire a pădurilor și pășunilor împădurite de arbori căzuți, rupți, uscați, atacați de insecte, precum și de materialele lemnoase aflate de-a lungul văilor, drumurilor și pe versanți. Prin sortare atentă, din această masă lemnoasă poate rezulta — într-o anumită proporție — lemn apt de a fi folosit în industrie, agricultură, construcții etc. Anul trecut, dintr-o asemenea acțiune s-au colectat și dat în consum un volum total de peste 800 mii mc (din care peste 650 mii mc rășinoase), iar pentru anul 1980 se prelinină un volum de circa 1 mil. mc (din care circa 300 mii mc rășinoase).

Se mai constată însă situații în care unele doborîturi de vînt din parchete și lemnul abandonat pe piraie și văi nu sînt scoase la timp (I.F.E.T. Bacău, Miercurea-Ciuc), nerespectîndu-se graficul de colectare și evacuare a acestui material din pădure, ceea ce duce la pierderi însemnate de lemn. Pentru

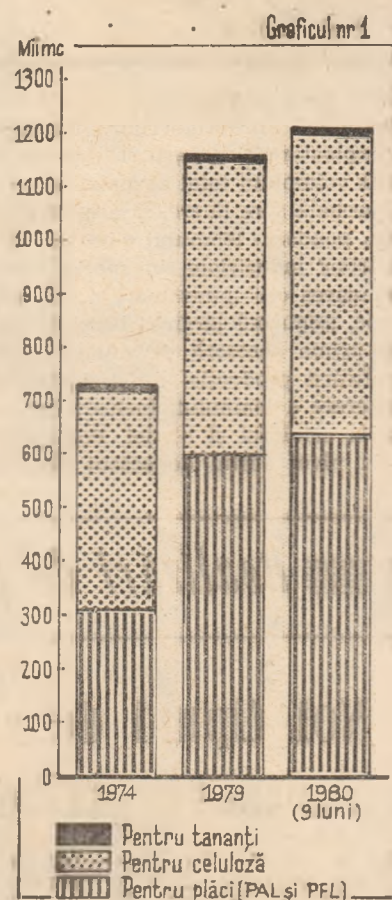
remediarea deficiențelor semnalate, Centrala de exploatare a lemnului are posibilitatea de redistribuire a forțelor tehnice și umane între județe sau de reorganizare a sarcinilor de exploatare pe județe, în așa fel încît pînă la sfîrșitul anului întreaga cantitate prevăzută în plan să fie dată în circuitul economic, evitîndu-se pierderile și deprecierea materialului lemnos.

Micșorarea pierderilor tehnologice

ÎN SCOPUL creșterii productivității muncii și pentru a asigura o mai deplină valorificare a masei lemnoase, în ultimii ani s-a extins tehnologia de fasonare a lemnului în centre de preindustriale. Conform noii tehnologii, operațiile ce se executau dispersat în pădure, sînt concentrate în centre special amenajate și dotate tehnic corespunzător. În comparație cu tehnologia de fasonare a lemnului în parchete noua tehnologie prezintă, printre altele, avantajul că permite sortarea calificată, sub supraveghere, a masei lemnoase, și asigură atragerea în circuitul economic a unor cantități suplimentare de materie primă lemnoasă. Eficiența noii tehnologii a dus la creșterea rapidă a numărului de asemenea centre: de la 4 în anul 1974, la 134 în prezent, asigurînd tranzitarea unor cantități din ce în ce mai mari de material lemnos, care în 1979 au ajuns la 14530 mii mc, ceea ce reprezintă circa 70% din totalul masei lemnoase exploatare.

Rezultatele obținute pînă în prezent confirmă întru totul avantajele scontate. Astfel, a crescut cantitatea de lemn de mici dimensiuni atrasă în circuitul economic: de la 733 mii mc în anul 1974, la peste 1200 mii mc pe 9 luni din 1980 (graficul nr. 1). Totodată,

datorită creșterii gradului de dotare tehnică și îmbunătățirii sortării lemnului, au fost diminuate pierderile tehnologice de exploatare a masei lemnoase, de la 2,9% în 1975, la 2,7% în 1980, ceea ce la nivelul acestui an înseamnă o economie de circa 50 mii mc.

Evoluția cantităților de lemn de mici dimensiuni utilizat ca materie primă la obținerea unor produse

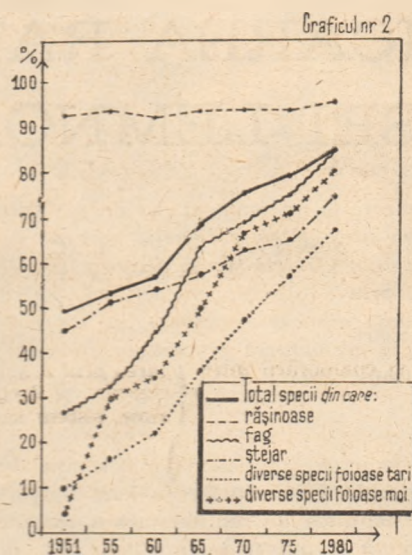
Cu toată economia obținută, cantitatea totală de lemn cuprinsă în consumurile tehnologice de exploatare este încă mare (peste o jumătate de milion de metri cubi!). Diminuarea, în continuare, a consumurilor tehnologice poate fi obținută, în primul rînd, prin extinderea noii tehnologii. Acolo unde nu sînt încă create condiții pentru extinderea acestei metode, întreprinderile de exploatare și transport trebuie să intensifice controlul privind respectarea devizelor lucrărilor din lemn ocaziona-

te de scosul și transportul masei lemnoase, precum și respectarea prescripțiilor tehnologice, a standardelor și a normelor interne privind toate operațiunile și lucrările din exploatarea forestieră ca: înălțimea ciotelor la tăierea arborilor, supralungimile ce se acordă la sortimentele fasonate, calitatea și dimensiunile materialului lemnos utilizat la lucrările specifice din pădure (rampe de încărcare, marginare de drumuri, canale etc.) În acest sens, ar fi util instructajul periodic ce s-ar face întregului personal tehnico-operativ, inclusiv al fasonatorilor mecanici și al sortatorilor, în scopul îmbunătățirii cunoștințelor teoretice și practice adecvate.

Dinamica indicelui de valorificare

UNA DIN SARCINILE DE BAZĂ care revin întreprinderilor forestiere de exploatare și transport este ca, în limita volumului total al masei lemnoase aprobată spre tăiere, să asigure creșterea ponderii lemnului destinat prelucrărilor industriale, în special prin diminuarea corespunzătoare a lemnului de foc, asigurând lărgirea bazei de materii prime necesară dezvoltării și diversificării producției din industria de prelucrare a lemnului, inclusiv din industria celulozei și hârtiei. Pornind de la un nivel destul de scăzut (50% în

anul 1951), indicele de valorificare a masei lemnoase a ajuns în acest an la 85% (graficul nr. 2). O creștere spectaculoasă se constată la lemnul de fag — care de altfel are o pondere însemna-

Evoluția ponderii lemnului destinat prelucrărilor industriale în totalul masei lemnoase exploatăată

tă în volumul masei lemnoase, 42% — lemn ce în trecut era utilizat în mare măsură la foc dacă nu era abandonat în pădure, dar care în prezent asigură cu materie primă producția de placaj, furnir, cherestea, celuloză etc. Dintre IFET-urile care în ultimii cinci ani au înregistrat creșteri importante ale in-

dicelui de valorificare a masei lemnoase, sînt de menționat cele de la Cluj (de la 80% la 85%), Constanța (de la 65% la 81%), Miercurea Ciuc (de la 88% la 93%), Ploiești (de la 79% la 84%), Satu Mare (de la 68% la 76%), Timișoara (de la 72% la 77%).

Pentru continua creștere a gradului de valorificare a masei lemnoase, au fost promovate în producție sortimentele superioare (bușteni pentru cherestea, furnire, placaj, lemn pentru celuloză) și diminuate acele sortimente care au putut fi înlocuite în consum cu alte materiale avînd o eficiență crescută (traverse, stîlpi, lemn de mină, bile și manele, lemn pentru construcții etc.). Realizările pe 9 luni din acest an arată că problema valorificării cît mai înalte a masei lemnoase continuă să se afle în centrul preocupărilor Centralei de exploatare a lemnului. Astfel, a fost depășit planul de producție la sortimentele superioare (bușteni de rășinoase pentru gater — 0,4%, bușteni fag pentru gater — 6,3%, bușteni diverse specii foioase pentru gater — 7,9%, bușteni stejar pentru derulaj — 11,5%), iar media produselor de calitate s-a situat peste plan (67,5% față de 67,3%). Ca urmare valoarea produselor obținute din fiecare metru cub de masă lemnoasă dată în producție depășește nivelul planificat cu peste 50 lei/mc.

Petre CIOCLU
Constantin CHIRIȚEANU

Realizări de prestigiu ale creației tehnice românești

Noi tipuri de vagoane de mare performanță

INTREPRINDEREA DE VAGOANE din Arad poate executa toate tipurile de vagoane de marfă și de călători folosite în traficul feroviar internațional. O ilustrare convingătoare a potențialului de creație și de execuție o reprezintă și noua serie de vagoane uzinale destinate oțelărilor, cocșeriilor și secțiilor de forjă, care pot transporta piese calde cu temperaturi de pînă la +800 C.

Pentru oțelării, spre exemplu, întreprinderea arădeană fabrică, în prezent, după proiecte originale, vagoane de 160 tone și de 230 tone, acționate în convoi sau independent cu trolii și cu instalații de tragere, vagoane care evacuează zgura de la cuptoare (cu o oală de zgură de 15 m² sau cu două cale de 5,25 m²), vagoane intermediare de izolare a locomotivei față de convoiul a vagoane de turnare sau cu vagoane de zgură, vagoane de

turnare de 500 tone, vagoane pentru rezidirea oalelor de turnare și vagoane de stîns cocs cu o capacitate de 100 tone. Vagonul de stîns cocs (a cărei fotografie o publicăm alăturat) este una dintre cele mai tehnice și complexe construcții din această familie de produse. El este realizat pentru a fi folosit în secțiile de cocsificare din cadrul combinatelor siderurgice pentru transportarea cocsului incandescent (cu o temperatură de +1050 C) de la bateriile de cocsificare la turnul de stingere umedă, stingerea cocsului sub turn, transportarea cocsului stîns pe rampa de zvîntare și, în ultimă fază, la deversarea lui. În acest scop cuva cutiei ca și închizătoarele sînt protejate cu plăci de uzură din fontă refractară. Capacitatea cutiei în care este transportat cocsul incandescent este de 50 m³. Pentru realizarea unei ușoare deversări

a încărcăturii, fundul cutiei vagonului are o înclinație față de orizontală de 28°. O imagine și mai convingătoare asupra complexității și tehnicității acestui produs poate fi dată de următoarele date: durata ciclului de stingere a cocsului cu acest vagon — 690 sec.; greutatea volumetrică a cocsului 0,5 tone/m³ — în total 25 tone; lun-

gimea totală a vagonului — 19,9 m; înălțimea vagonului de la șină — 5,27 m; lățimea utilă a vagonului 5,15 m; greutatea vagonului — 105 tone; sarcina maximă pe osie — 32,5 tone; timpul de deschidere a închizătoarelor — 3 sec. și presiunea pneumatică de acționare a închizătoarelor — 6 daN/cm².

OPINII

Aprovizionarea tehnico-materială,

un mecanism susceptibil de perfecționări

CORELAȚII CE SE CER MAI BINE... CORELATE

PENTRU PERFECȚIONAREA activității de aprovizionare o deosebită importanță prezintă, după părerea mea, **corelarea mai adecvată a prevederilor normative-cadru și a celor curente** care o reglementează. Concret, despre ce este vorba?

Legea (nr. 14/1971) cu privire la gospodărirea fondurilor fixe, resursele materiale și aprovizionarea tehnico-materială stipulează că „realizarea aprovizionării cu materii prime, materiale, combustibili și alte produse, în cantități vagonabile, se efectuează — de regulă — prin livrări directe de la producători la consumatori, iar pentru materialele de uz general, necesare în cantități nevagonabile, prin rețeaua de baze și întreprinderi teritoriale de aprovizionare a M.A.T.M.C.G.F.F.“. Pe de altă parte, H.C.M. 569/1973 pune în sarcina Ministerului Aprovizionării ca, în termen de 60 zile, să elaboreze nomenclatorul și baremurile-limită de aprovizionare prin B.J.A.T.M. a cantităților nevagonabile din materialele de uz general.

Fără de aceste prevederi-cadru însă, anumite reglementări curente (nr. 144/29 mai 1979 al Ministerului Aprovizionării care aprobă Nomenclatorul materialelor și produselor de uz general care fac obiectul aprovizionării tehnico-materiale pentru care specificarea, repartizarea, comandarea, contractarea și livrarea se efectuează prin bazele județene de aprovizionare și a municipiului București) prevăd că:

- baremurile de livrare a cantităților nevagonabile se stabilesc la maximum 60 t pe lună pentru produsele care se transportă cu vagoanele și la maximum 14 t pe lună pentru cele care se transportă auto pentru un beneficiar;

- pentru un număr apreciabil de produse (notate în nomenclator cu asterisc), specificarea, repartizarea, coman-

darea, contractarea și livrarea se fac integral prin bazele județene de aprovizionare — respectiv a municipiului București — iar în cazul că la contractare rezultă cantități vagonabile pe consumatori, livrările din depozitele unităților producătoare se vor face direct la consumatori, cu perceperea unei cote de adaos comercial de 0,30%.

Analizând și coroborând prevederile acestor acte normative referitoare la aprovizionarea tehnico-materială, rezultă că ultima reglementare amintită nu respectă întru totul, după părerea mea, indicațiile procedurale stipulate de primele două, ceea ce este de natură să conducă la creșterea costurilor și la unele întârzieri în activitatea de asigurare a bazei materiale a planului.

1 ESTE vorba în primul rând de prevederea referitoare la baremul de 60 t pentru transportul cu vagoanele și 14 t pentru transportul auto. Există un număr extrem de redus de produse pentru care transportul este obligatoriu numai la auto sau numai pe calea ferată, majoritatea fiind deplasate cu mijloacele cele mai economice rezultate din calculele de optimizare. Or, la data cînd se face specificarea, nu se știe de la ce furnizor se vor primi produsele și nici cu ce mijloc de transport se vor transporta, întrucît acestea se stabilesc ulterior prin calculele de optimizare a transporturilor.

Iată de ce, după părerea mea, pentru a fi în concordanță cu actele normative-cadru în vigoare, reglementarea nr. 144 ar trebui să precizeze cu claritate că baremul de 14 t se referă numai la produsele al căror transport este interzis pe calea ferată.

2 De asemenea, prevederea referitoare la faptul că „în situația în care la contractarea cu producătorii rezultă cantități vagonabile pe consumatori livrările din depozitele unităților producătoare se vor face direct la consumatori,

cu perceperea unei cote de adaos comercial de 0,30%, nu este, după părerea mea, perfect corelată cu reglementările privind optimizarea transporturilor, acțiune care, potrivit prevederilor legale și logicii, trebuie făcută înainte de încheierea contractelor. Dar, pentru a se putea efectua calculele de optimizare a transporturilor, este obligatoriu să se precizeze cu exactitate locul — stația de cale ferată — de încărcare și locul de descărcare a produsului (inclusiv codurile furnizorului și beneficiarului). Pe baza acestor elemente, și a altora, optimizarea stabilește atât relația de transport, cît și mijlocul (mijloacele) cu care se transportă produsul. Aceste elemente sînt impuse la încheierea contractelor și nu pot fi modificate de către părțile contractante. Ca urmare, prevederea amintită este foarte greu sau deloc aplicabilă.

Pentru corelare ar trebui să se precizeze, cred, că toate cantitățile ce se livrează prin baze se transportă de la furnizor direct în depozitele bazei de unde se livrează la micii consumatori în cantități nevagonabile. Dealtfel, consider că acesta este și spiritul reglementărilor-cadru în vigoare, care se referă la livrarea prin baze numai a materialelor de uz general; în cantități nevagonabile.

3 Referitor la stipularea ca la produsele notate în nomenclator cu asterisc contractarea să se facă prin baze — pentru toate cantitățile, vagonabile sau nevagonabile — dar livrarea cantităților vagonabile să se facă direct la consumator, baza încasînd numai adaosul comercial de 0,30%, consider că această prevedere conduce la scumpirea — fără o justificare foarte fundamentată — a produsului și în general a costului aprovizionării. Pentru că din experiență proprie se poate afirma că prin acest sistem B.J.A.T.M. încasează multe milioane de lei fără a vedea măcar produsul: de exemplu, numai de la soda caustică leșie, care se livrează — în cisternele de pe calea ferată, proprietatea M.I.Ch. — direct de la furnizor la consumator, cota aferentă B.J.A.T.M. este de circa 2 milioane lei anual. Și astfel de produse sînt destul de multe. De aceea, susțin ideea că prin bazele județene să se efectueze numai livrarea cantităților nevagonabile, dar pe care să le primească efectiv în depozite (vagonabil) și să le distribuie nevagonabil.

În condițiile în care se pune un accent deosebit pe reducerea cheltuielilor în toate domeniile de activitate, consider că trebuie revăzute urgent și puse de acord toate prevederile privind aspectele semnalate din sectorul aprovizionării tehnico-materiale.

C. SUCIU

Mobilizarea forțelor pentru stringerea și depozitarea ultimelor cantități de produse agricole din câmp, pentru realizarea integrală a planului de livrare la fondul de stat

ASIGURAREA aprovizionării populației cu produse agroalimentare, în tot timpul anului, presupune realizarea integrală a obligațiilor contractuale și livrarea suplimentară la fondul de stat, de către unitățile producătoare, a unor cantități cât mai mari de porumb, carne, lapte și alte produse agricole. Lucrătorii din agricultură, toți locuitorii de la sate poartă răspunderea realizării și livrării unor producții agricole superioare, pentru buna aprovizionare a întregii populații, a industriei prelucrătoare, precum și pentru crearea unor disponibilități de export.

După cum a reieșit din analiza făcută la Consfătuirea de lucru de la C.C. al P.C.R. din 3—4 decembrie a.c. cu primii secretari, secretarii cu problemele economice și secretarii cu problemele agrare ai comitetelor județene de partid, miniștri, directorii direcțiilor județene pentru agricultură și industrializarea produselor agricole, alți conducători de organe centrale și locale de stat, există în unele județe rămăneri în urmă la strînsul și depozitarea recoltei, la efectuarea arăturilor adînci pentru în-sămînțările de primăvară. Cu acest prilej, secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a cerut ministerelor de resort, organelor și organizațiilor de partid județene și comunale să ia măsuri urgente pentru mobilizarea generală a forțelor la stringerea și depozitarea imediată a ultimelor cantități de porumb, sfeclă de zahăr, soia, rădăcinoase, varză, pentru stringerea și depozitarea cocenilor și a celorlalte resturi furajere, pentru buna pregătire a campaniei de însămînțări din primăvară.

Realizarea unor producții agricole sporite este posibilă atît printr-o repartizare teritorială judicioasă a culturilor, în funcție de gradul de favorabilitate a terenului, de aplicarea unei zonări optime pe întreaga țară în raport cu condițiile specifice oferite de fiecare regiune agricolă, cit și printr-o organizare și gospodărire rațională a resurselor materiale și umane implicate.

Obținerea unor producții mari la nivel de unitate agricolă, consiliu unic și direcție agricolă județeană este posibilă și printr-o mai strînsă conlucrare cu țărani cooperatori, cu muncitorii agricoli, cu toți cei care au experiență în lucrarea pămîntului. Asigurarea în întregime a sortimentelor de semințe pentru legume timpurii creează posibilitatea unei mai bune aprovizionări a

populației pe tot timpul anului cu produse horticoale.

DIN ANALIZA concretă a situațiilor existente la nivelul unităților agricole au rezultat importante rezerve de sporire a producției agricole față de cea planificată, multiple posibilități de realizare a sarcinilor stabilite la Consfătuirea de lucru de la C.C. al P.C.R.

● **O sarcină importantă și urgentă pentru organele județene, comunale, unitățile agricole, pentru fiecare lucrător din agricultură**

● **Îndată după eliberarea terenurilor: transportul și depozitarea resturilor furajere, efectuarea arăturilor adînci pentru însămînțările de primăvară**

● **Contribuția sporită a unităților agricole de stat și cooperatiste, a gospodăriilor individuale la constituirea fondului de stat de produse agricole**

În cele ce urmează ne vom referi la măsurile luate, sub conducerea Comitetului județean al P.C.R., de către Direcția generală pentru agricultură și industrializarea produselor agricole din județul Prahova, județ cu cea mai mare densitate de locuitori pe km pătrat.

În scopul de a grăbi încheierea livrărilor de produse agricole la fondul central al statului, membrii biroului comitetului județean de partid, împreună cu cadrele de conducere de la direcția agricolă, trustul I.A.S. și întreprinderea de valorificare a cerealelor și plantelor tehnice s-au deplasat în consiliile unice și unități agricole, pentru a cunoaște la fata locului nivelul real al producțiilor obținute și a sprijini concret acțiunea de livrare a porumbului la fondul de stat și la fabricile de nutrețuri combinate. Au fost mobilizate importante forțe materiale și umane din agricultura județului pentru a urgenta eliberarea terenuri-

lor de resturile furajere, transportul și depozitarea acestora făcîndu-se în condiții corespunzătoare, prin folosirea mijloacelor de transport proprii sau închiriate de la I.T.A., I.T.S.A.I.A. și S.M.A.

Buna gospodărire a resurselor furajere, în special a celor de volum, presupune recoltarea și transportarea acestora în furajerie; în cazul în care transportul nu este posibil, furajele sînt tocate și însilozate la marginea tarlaiei. În acest mod nu numai că se asigură o cantitate suplimentară de furaje, reducîndu-se la minimum pierderile și deprecierea ce pot avea loc, dar se obține și eliberarea rapidă a terenurilor destinate lucrărilor agricole de sezon, se realizează importante economii de carburanți, iar tractoarele planificate pentru transportul furajelor pot fi folosite la lucrările agricole de toamnă. Eliberarea urgentă a terenurilor permite efectuarea în bune condiții a lucrărilor agricole de sezon; în județul Prahova s-au luat, de asemenea, măsuri de executare în luna decembrie a lucrărilor de discuit pentru culturile agricole din prima epocă a anului 1981.

IMPORTANTĂ contribuție la îndeplinirea planului privind livrările de porumb la fondul de stat o au reevaluarea consumurilor și stocurilor existente în unitățile agricole cooperatiste, precum și înlăturarea pierderilor și a depreciierilor. În acest sens, Comitetul județean de partid Prahova și Direcția generală pentru agricultură și industrializarea produselor agricole au luat măsura ca I.V.C.P.T. să preia cantitățile de porumb ce se livrează la fondul de stat, direct de la locurile de depozitare din unitățile agricole cooperatiste.

Pentru alimentarea fondului de stat cu cantități suplimentare de porumb, este necesară și substituirea acestuia, în rațiile animalelor, cu furaje de valoare nutritivă apropiată. Astfel, organele agricole județene au dispus înlocuirea porumbului din rația păsărilor, pentru luna decembrie, cu făină de lucernă în proporție de 15% din necesarul de furaje, asigurînd și dotarea tehnică necesară obținerii acestui furaj. Economisirea unei cantități importante de porumb se va realiza și prin substituirea a 30% din necesarul furajelor, cu pastă de porumb, în furajarea porcilor cu o greutate de peste 25 kg din complexele industriale de creștere și îngreșare.

La nivelul județului Prahova, o sur-să importantă de sporire a fondului central de produse agricole o reprezintă gospodăriile populației, de unde se vor obține suplimentar, luna aceasta, 50 t carne de bovine, 25 t carne de porcine, 80 t carne de ovine, 88 t carne de pasăre și aproximativ 400 hl lapte.

În aceste zile, oamenii muncii din satele județului Prahova fac dovada unui înalt patriotism, livrînd importante cantități de produse în conformitate cu contractele încheiate. Organele agricole, consiliile populare, sub conducerea organelor și organizațiilor de partid, sprijină prin măsuri organizatorice transportul produselor agricole și desfășoară o vie muncă politică de explicare a îndatoririi fiecărui locuitor de la sate, de a livra, din producția proprie, cantități cât mai mari de produse la fondul central al statului.

Gh. N. IOSIF

RELAȚIA ORGANIZARE – EFICIENȚĂ ÎN ACTIVITATEA FERMELOR DE VACI DE REPRODUCTIE [1]

— Studiu de caz în sectorul zootehnic al unui I. A. S. —

ELEMENT DE ESENȚĂ al modernizării producției agricole, îmbunătățirea structurii acesteia prin **sporirea ponderii zootehniciei** — până la 46—47% în anul 1985 și la 50% în anul 1990 — are ca obiectiv final creșterea calității consumului alimentar al populației. În acest context, o atenție deosebită se acordă **dezvoltării creșterii bovinelor**, ca important furnizor de carne și lapte.

Procesul tehnologic în creșterea vacilor de lapte se apropie, prin caracteristicile sale — ritmicitatea procesului de muncă, continuitatea utilizării forței de muncă și a bazei tehnico-materiale, dirijarea factorilor biologici etc. — de activitatea din industrie; există, deci, posibilități de organizare a fermelor și complexelor pe baza principiilor specifice activității din industrie. La organizarea activității fermelor și complexelor de vaci concură nenumărați factori și condiții de natură tehnico-organizatorică, economică, umană și socială. Nu trebuie scăpat din vedere, în nici un caz, costul ridicat al reorganizărilor și implicațiile economice ale acestora asupra dezvoltării întreprinderilor agricole. Dispunem în prezent de orientări clare, cuprinse în documentele de partid; avem o experiență îndelungată și rezultate bune în multe unități agricole de stat. Cu toate acestea, pe ansamblul sectorului de stat al agriculturii, unii indicatori economici în domeniul creșterii vacilor de lapte nu se ridică la nivelul cerințelor actuale.

Dat fiind marele rol al **fermelor de reproducție și selecție** în procesul de ameliorare a raselor de bovine din țara noastră, precum și faptul că în aceste ferme există condiții de producție peste medie și o experiență pozitivă, vom încerca să diagnosticăm nivelul actual de conducere și organizare și să sugerăm unele soluții pentru viitor, folosind exemplul **I.A.S. Ograda**, din județul Ialomița.

În abordarea acestui tip de ferme am pornit de la ideea necesității unei organizări corespunzătoare a fermelor de reproducție, exprimată de tovarășul Nicolae Ceaușescu în Cuvîntarea la Consfătuirea de lucru cu cadrele din zootehnie, din iunie 1980.

Un potențial ce obligă la rezultate superioare

AMPLASAREA fermelor intensive de exploatare a vacilor de lapte în zonele irigate din sudul țării este justificată din punct de vedere economic prin: posibilitatea realizării unor cantități mari de furaje cultivate în sistem irigat, ceea ce permite obținerea unor producții ridicate de lapte pe o vacă; valorificarea superioară a fondului funciar, prin realizarea a două recolte anual; îmbunătățirea structurii solului prin cultivarea lucernei; caracterul acestor zone de mari producătoare de porumb, permițînd creșterea unui număr însemnat de viței destinați îngrășării etc.

În cazul **I.A.S. Ograda**, cele 5 ferme de vaci de lapte trebuie să asigure material de prăsilă necesar ameliorării raselor din zonă și în special a raselor

de vaci din unitățile agricole socialiste și gospodăriile populației, de pe teritoriul Consiliului unic agroindustrial de stat și cooperatist Tîndărei, din care face parte.

Pentru o abordare mai complexă și în ideea realizării unui studiu de caz, menționăm câteva date despre profilul și economia acestei întreprinderi. **I.A.S. Ograda** deține o suprafață de 12 857 hectare agricol, din care peste 98% arabil. În anul 1979, structura producției marfă a fost următoarea: 8,5%

producție vegetală; 47,9% producție animală (din care 16,5% lapte și animale de prăsilă sau destinate îngrășării); 35,1% producție industrială (furaje combinate); 8,5% alte activități. Întreprinderea cultivă 1400 hectare cu diferite furaje de volum și produce anual circa 50 mii tone de furaje combinate, într-o gamă variată de rețete. Valoarea producției globale pe lucrător a fost anul trecut de 125,5 mii lei.

Actuala organizare, de dată recentă, a acestui sector — care deține un efectiv de bovine de circa 5 000 de capete, de rasă Holstein danez (cu un potențial productiv de 5 000—6 000 l/an pe vacă furajată) — este promițătoare, cu condiția rezolvării unor probleme tehnico-organizatorice încă insuficient stăpînite. Creșterea eficienței economice este mijlocit legată de **sporirea producției de lapte și a efectivelor vindute pentru reproducție sau carne, de creșterea productivității muncii, de reducerea costurilor de producție și de mărirea rentabilității.**

Sporirea producției de lapte și de viței

OBIECTIVUL principal al actualei etape în ramura creșterii vacilor de lapte este sporirea producției de lapte și a procentului de natalitate. Evident, prioritară trebuie să fie orientarea spre

Tabelul nr. 1

Evoluția efectivelor și a producției de lapte

	Total		Plan 1980			
	1977	1979	Complex *)	Ferma 7	Ferma 19	Total
Efectiv de bovine la sfîrșitul anului (capete)	2 506	4 910	3 200	900	900	5 000
Efectiv mediu anual de vaci (capete)	1 435	2 015	1 483	475	475	2 433
Producția totală de lapte (mii hl)	55,9	60,0	59,6	20,4	20,4	100,5
Producția de lapte pe vacă furajată (hl)	38,9	29,8	39,7	43,0	43,0	41,3
Natalitatea (%)	72	75	70	87	78	78
Vînzări de animale pentru tăiere (capete)	1 058	567	—	—	—	—
Vînzări de animale pentru creștere și îngrășare (capete)	949	1 698	—	—	—	—
Mortalități și tăieri de necesitate (capete)	56	356	—	—	—	—
Cumpărări tineret (capete)	583	599	—	—	—	—

*) Complexul este format din fermele 2, 15 și 16.

producerea tineretului femel de prăsilă — și nu producția de lapte în sine, care nu poate justifica din punct de vedere economic investiția făcută pentru cumpărările masive de animale din import.

Creșterea, în ultimii ani, a efectivelor la I.A.S. Ograda (tabelul nr. 1) și dimensionarea lor pe ferme de 500 de vaci reflectă o experiență pozitivă și constituie o condiție pentru realizarea sarcinilor acestor tipuri de ferme, pentru organizarea pe baze științifice a activității. O astfel de fermă are următoarea structură a efectivelor: 51% vaci de lapte, 10% vițe până la 6 luni, 13% vițele de 6—12 luni, 18% vițele de 12—18 luni și 8% juninci gestante.

La mărirea efectivelor de vaci au contribuit realizarea unui procent de natalitate peste media pe ansamblul întreprinderilor agricole de stat și cumpărarea de animale (de pildă, 1771 de capete în anul 1978). Procentul de natalitate, de 75—80%, este totuși nesatisfăcător, o organizare corespunzătoare a monei putându-l lesne ridica la cel puțin 85%.

Fătările masive în primele luni ale anului reprezintă o condiție importantă pentru creșterea producției de lapte și pentru sănătatea vițelilor, iar furajarea vacilor și vițelilor în perioada primăvară-vară este mult mai ieftină și mai eficientă. Faptul că prin planul pe 1980, complexului de vaci al întreprinderii i s-a stabilit ca sarcină obținerea, în primele 5 luni ale anului, a numai 47% din numărul total de vițe, în loc de 60—80%, cât ar fi fost logic sub raport tehnic și economic, nu a făcut decât să „oficializeze” tolerarea carențelor în conducerea și organizarea monei.

Nivelul nesatisfăcător al fecundității se datorește și altor cauze care țin de conducerea și organizarea activității de reproducție, cum ar fi condițiile de realizare a monei și fătărilor. Creșterea animalelor în exclusivitate în stabulație, determinată de lipsa de pășune, ca și aglomerația în spațiile de plimbare reduse, stabilite prin proiect, duc la mișcarea insuficientă a animalelor. Aceasta contribuie la apariția unor greutăți în dirijarea ciclurilor biologice, la fătări grele și retenții placentare, la creșterea numărului de vaci cu defecte și la realizarea cu mari dificultăți a monei artificiale. Deficiențe în realizarea reproducției normale apar și ca urmare a furajării neechilibrate. Lipsa de calciu în organismul animalelor, urmare a consumului de furaje produse în sistem irigat, nu este suficient suplinită, iar alimentația deficitară în vitamine și săruri minerale duce la slăbirea rezistenței organismului față de boli și produce dificultăți instalării gestației.

Cantitativ, nu este vorba de o furajare neîndeplinită, ci dimpotrivă. Carențele sînt de ordin calitativ și se explică prin neajunsuri organizatorice: — suprafețele cultivate cu furaje de volum nu se află în imediata apropiere a complexului sau fermelor. Ele aparțin unei ferme specializate, cu care cooperarea se realizează în limitele impuse de asolamentul furajer convenabil acestei ferme — și nu în funcție de necesitățile de furajare rațională a animalelor, ceea ce determină neasigurarea conveierului verde în prima parte a primăverii sau trecerea bruscă a consumului de la un furaj la altul;

— secția de mecanizare a S.M.A. Tănădărei nu asigură, în efectuarea lucrărilor mecanizate la culturile de furaje, continuitatea necesară unei alimentații

● **LA CONSĂTUAREA** de lucru de la C.C. al P.C.R. din 3—4 decembrie, tovarășul Nicolae Ceaușescu a indicat să se ia măsurile corespunzătoare pentru asigurarea unor cantități suplimentare de carne și produse animaliere la fondul de stat. În legătură cu aceasta, secretarul general al partidului a acordat o atenție deosebită asigurării bazei furajere în fiecare județ, cerind să fie folosite toate rezervele de care se dispune, să se reinsămînteze și regenereze pășunile cu plante bogate în proteine, care asigură producții de citeva ori mai mari față de cele existente, să se organizeze în mod corespunzător gospodărirea rațională a întregului fond de furaje pînă la viitoarea recoltă.

raționale. Unitățile cu care cooperează fermele de vaci nu se preocupă îndeajuns de recoltarea unor cantități de furaje verzi de rezervă, uneori furajarea trebuind să fie făcută exclusiv cu paie și concentrate;

— transportul în timpul verii al furajelor de volum (de către coloana întreprinderii specializate — I.T.S.A.I.A.) se face în condiții care defavorizează furajarea rațională și măresc costurile de producție.

Cele patru mari unități care concurează la obținerea laptelui — ferma de vaci, ferma de furaje, secția de mecanizare, coloana auto — au gestiuni diferite și se află la distanțe sensibile una de alta. Sistemul de cooperare practicat în prezent este imperfect și cu implicații negative asupra rezultatelor fermelor de vaci.

Vinzările pentru tăiere (vacii reformate, tineret necorespunzător etc.), ca și mortalitățile și tăierile de necesitate (care în 1979 au reprezentat 7,2% din totalul intrărilor de tineret în cursul anului) denotă existența unor neajunsuri în organizarea activității de reproducție. Reducerea pierderilor prin mortalități, precum și selecția și reținerea junincilor numai după prima fătare sînt factori importanți de sporire a producției de lapte și a efectivelor de tineret de prăsilă.

Nivelul și evoluția nefavorabilă a producției medii de lapte pe o vacă furajată constituie principala cauză a eficienței economice scăzute. Sporirea producției totale de lapte s-a realizat, în perioada 1977—1979, pe seama creșterii efectivelor de vaci prin cumpărări și prin prăsilă proprie. Planul pe acest an a ținut seama (după cum rezultă din tabelul nr. 1) de necesitatea remedierii acestei situații, prin sporirea producției pe o vacă furajată.

Producția medie de lapte obținută pe o vacă furajată nu este pe măsura investițiilor făcute de stat în dezvoltarea acestor ferme, cu rol de selecție, inclusiv prin ameliorarea efectivelor, utilizînd rase din import. Rămînerea producției medii pe vacă furajată sub potențialul biologic, cu tendința chiar de staționare sau scădere, se datorează nu numai neajunsurilor existente la I.A.S. Ograda în procesul de realizare a monei și fătărilor, în pregătirea junincilor gestante pentru mulsul mecanic, ci și unei alte cauze, ce ține de procesul de conducere și organizare a activității — și anume, **structura de vîrstă** a efectivelor de vaci, care este defectuoasă. La cele trei ferme ale complexului, de pildă, în vara acestui an din totalul efectivelor de vaci, cele de 3—4 ani (inclusiv primipare) reprezentau 55,2%, cele de 5—7 ani — 14%, cele

de 8—9 ani — 23,8%, cele de peste 9 ani — 7%. Așadar, vacile de 5—7 ani, vîrstă la care se realizează cea mai mare producție zilnică de lapte (circa 15 litri pe vacă), reprezintă mai puțin de jumătate din numărul vacilor de peste 7 ani, la care producția scade vertiginos, nejustificînd consumul de furaje.

Structura optimă a efectivelor

POLITICA de creștere a efectivelor nu trebuie să se realizeze pe căi ce reduc eficiența economică, ci prin măsuri de creștere a natalității și asigurare a sănătății animalelor tinere, prin buna organizare a procesului de reproducție. Evident că, în cazul dat, producția medie de lapte pe o vacă este substanțial și artificial diminuată de menținerea în efectiv a unui număr mare (peste 30%) de vaci bătrîne și a unui număr de vaci tinere cu producție scăzută. Desigur, nu pledăm pentru reforme nejustificate, dar în cazul la care ne referim, nivelul anual al reformei este de 15—16%, mult sub procentul de cca. 25%, aplicat în alte țări (de pildă, S.U.A.) la vacile din această rasă. Inlocuirea efectivelor matcă trebuie să asigure **intinerirea efectivelor** care, peste o anumită vîrstă, consumă mult și produc puțin, trebuie să ducă la creșterea producțiilor medii pe o vacă furajată, prin eliminarea animalelor care dau randamente scăzute sau sînt sterpe. Aceasta trebuie să fie o decizie de domeniul autoconducerii, implicînd în mod corespunzător răspunderea necesară cu privire la volumul și calitatea produselor livrate statului și stimularea pentru obținerea unei producții superioare, deci pentru creșterea veniturilor din vânzarea laptelui și a tineretului de prăsilă și carne.

Hotărîrea adoptată de Comitetul Politic Executiv al C.C. al P.C.R. în ședința din 2 decembrie a.c., privind majorarea cu 11,8% a prețurilor de contractare și de producție la unitățile agricole de stat și cooperatiste, precum și la producătorii individuali, creează condiții ca toate unitățile agricole să funcționeze pe principiile autoconducerii și autogestiunii economico-financiare și, pe baza creșterii continue a producției agricole vegetale și animale și a reducerii cheltuielilor de producție, să obțină venituri tot mai mari. Conducerea întreprinderii, a fermelor, întregul colectiv al I.A.S. Ograda au datoria de a răspunde acestor măsuri prin punerea tot mai deplină în valoare a potențialului unității, pentru obținerea unei producții zootehnice tot mai ridicate.

Letiția ZAHIU

Mecanismul economico-financiar : funcționalitate — eficiență

CREȘTEREA RANDAMENTULUI FONDURILOR FIXE

REOCUPAREA pentru folosirea rațională a fondurilor fixe capătă o importanță deosebită în condițiile creșterii nivelului de înzestrare tehnică a economiei naționale și alocării de fonduri de investiții din ce în ce mai mari pentru mărirea capacităților de producție. Comparativ cu calea mării potențialului productiv prin investiții, utilizarea deplină a fondurilor fixe existente în întreprinderi prezintă o seamă de avantaje, cum sînt: obținerea unui spor de producție cu aceleași fonduri fixe sau uneori cu investiții mici, contribuind în același timp la reducerea ponderii amortizărilor și a costurilor cu întreținerea și funcționarea utilajelor, în totalul costurilor de producție și pe unitatea de produs și a celorlalte costuri convențional-constante; economisirea unor importante fonduri de investiții, care pot fi orientate spre alte nevoi ale economiei naționale; obținerea unui spor de producție imediat, fără a mai aștepta crearea de noi capacități de producție și pregătirea de noi cadre.

În acest context ne-am propus să scoatem în evidență posibilitățile de îmbunătățire a utilizării fondurilor fixe la întreprinderea de mase plastice și încălțăminte „Victoria” din Timișoara, ca una din căile de ridicare a eficienței economice a întregii activități și în special de reducere a costurilor materiale și de sporire a valorii producției nete, cerință fundamentală a noului mecanism economico-financiar.

Ca urmare a eforturilor depuse de colectivul de muncitori, ingineri și tehnicieni în direcția introducerii tehnicii noi, punerii în funcțiune a unor mașini și instalații noi, modernizării unei linii de fabricație pentru piele artificială, valorificării superioare a potențialului tehnico-material existent, în actualul cincinal întreprinderea a înregistrat creșteri însemnate la toți indicatorii (tabelul nr. 1), atingînd cele mai înalte niveluri în utilizarea fondurilor fixe.

Din analiza efectuată rezultă însă, pe lângă rezultatele bune obținute în uti-

lizarea potențialului material și uman, existența unor rezerve însemnate de îmbunătățire a folosirii fondurilor fixe; în cele ce urmează ne propunem să evidențiem câteva din aceste rezerve și posibilitatea valorificării lor.

Aprovizionarea și utilizarea fondurilor fixe

ÎN DESFĂȘURAREA activității de aprovizionare tehnico-materială se manifestă încă o seamă de neajunsuri, dintre care menționăm: neaprovizionarea la timp și în mod ritmic cu suporturi textile și pvc emulsie pentru piele artificială, piei fețe pentru încălțăminte și alte materii prime, care conduc la „rupturi de stocuri”, „goluri” în producție, nefolosirea rațională și deplină a capacităților de producție, a forței de muncă, neîndeplinirea planului de producție la unele sortimente și neonorarea obligațiilor contractuale către beneficiari, cu influențe negative asupra utilizării depline a capacităților de producție.

Potrivit unor estimări, pe seama asigurării unei aprovizionări ritmice, complete și complexe cu materii prime și materiale, se poate realiza o producție marfă în valoare de cca. 250 milioane lei și o producție netă de 85 milioane lei anual. În același timp, s-ar obține o economie relativă de cca. 2,5 milioane lei anual și beneficii suplimentare de peste 20 milioane lei.

Pentru îmbunătățirea aprovizionării tehnico-materiale ar trebui să se acționeze pe mai multe planuri. Avem în vedere, mai întii, ca aprovizionarea suporturilor textile destinate fabricării pielii artificiale să se facă prin Baza județeană de aprovizionare tehnico-materială Timiș, ceea ce ar permite o reglare mai bună a stocurilor; pe de altă parte, repartizarea pvc emulsie și

suspensie ar trebui să se situeze la nivelul capacității de producție și posibilităților de livrare a produselor (piele artificială și folii plastificate): în fine, acoperirea din timp cu cote a necesarului de aprovizionat, inclusiv a stocurilor normate la materiile prime de bază, în special la piei fețe pentru încălțăminte și talpă.

Perfecționarea organizării producției și a muncii

DIN STUDIUL efectuat rezultă că deși s-au obținut indici superiori de folosire a suprafețelor de producție (în ce privește creșterea ponderii suprafeței productive în cea totală și a producției pe mp suprafață productivă) și au fost depășiți indicii proiectați de folosire a capacităților de producție (exprimați prin producția efectiv raportată la capacitatea de producție), există încă posibilități însemnate de sporire a producției cu aceleași fonduri fixe, prin optimizarea fluxurilor tehnologice, fără încrucișări și întoarceri de la un etaj la altul. Așa, de exemplu, pe baza calculelor efectuate, prin îmbunătățirea fluxurilor de fabricație la liniile de producție a pielii artificiale, urmărind și reducerea volumului de transporturi de la un etaj la altul și o grupare rațională a tuturor utilajelor,

se poate realiza o creștere a producției marfă cu aceleași fonduri fixe cu cca. 1,5 milioane mp piele artificială în valoare de peste 40 milioane lei, reducerea costurilor de producție cu 0,3%, sporirea corespunzătoare a beneficiilor și obținerea unei producții nete suplimentare de peste 13 milioane lei.

Modernizarea mașinilor și utilajelor

SARCINILE de plan mereu sporite necesită creșterea corespunzătoare a capacității de producție. Un rol important în acest domeniu îl are înlăturarea locurilor înguste prin autoutilare și modernizarea utilajelor existente. Prin modernizarea liniei a doua de fabricație a pielii artificiale (pvc expandat) s-a obținut o creștere a capacității de producție la acest utilaj cu peste 30%; urmează să se pună în funcțiune o ghilotină de 8 tone forță, realizată cu mijloace proprii, destinată presării resturilor metalice și ștanțării foliilor; se lu-

Ican NICOARĂ
Crăciun SABAU
Timișoara

(Continuare în pag. 24)

Tabelul nr. 1

Dinamica principalilor indicatori de plan față de nivelul realizat în 1975

(1975 = 100%)

Denumirea indicatorului	1976	1977	1978	1979	1980 (prelim.)
Producția globală	112,5	130,1	149,9	156,8	166,6
Producția marfă	112,5	130,1	149,2	156,6	166,3
Producția netă	115,3	120,1	140,9	152,9	169,1
Beneficii	129,4	170,7	209,4	229,9	246,5
Costuri totale	97,3	94,5	92,9	91,7	91,3
Costuri materiale	98,9	96,9	95,8	94,7	92,3
Productivitatea muncii	111,3	128,9	147,5	149,4	160,6
Fonduri fixe	132,9	136,7	146,8	153,1	172,1
Beneficii la 1 000 lei fonduri fixe	115,8	149,6	169,7	178,7	191,9

Cerințe ale îmbunătățirii utilizării personalului muncitor

UNA DIN CERINȚELE de bază ale ridicării continue a eficienței activității economice o constituie îmbunătățirea utilizării personalului muncitor. Folosirea eficientă a personalului contribuie în mod direct la creșterea valorii producției nete și a productivității muncii, la reducerea costurilor de producție, procese care determină o creștere continuă a produsului social și a venitului național.

Importanța utilizării eficiente a personalului muncitor rezultă și din faptul că în cadrul economiei naționale, ca urmare a creșterii continue a dimensiunilor diferitelor ramuri, crește nevoia de forță de muncă, are loc o amplificare a ponderii populației ocupate. Astfel, potrivit documentelor programatice adoptate la Congresul al XII-lea al P.C.R., populația ocupată în cadrul economiei naționale va fi până în 1985 de aproape 11,5 milioane de locuitori, din care cca. 78% urmează să lucreze în sectoarele neagricole și aproximativ 22% în agricultură; în cadrul primului sector, industria, construcțiile și transporturile vor ocupa aproape 74% din populație. Creșterea populației ocupate, pe fondul sporirii continue a exigențelor de ordin calitativ în asigurarea unei distribuții optime a acesteia pe ramuri, teritorială etc. și în condițiile în care sporul natural al populației prezintă o dinamică sub cea a necesarului de forță de muncă, necesită sporirea preocupărilor organelor de conducere colectivă ale unităților economice pentru folosirea rațională a forței de muncă de care dispun. Căile de acțiune se înscriu în sfera evitării pierderilor din fondul de timp de muncă disponibil și asigurării pe această bază a sporirii ritmului de creștere a productivității muncii. Acest lucru este cu atât mai actual cu cât se constată unele nerealizări în ce privește nivelul acestui indicator realizat pe ansamblul economiei.

Pentru îmbunătățirea folosirii personalului muncitor ca factor principal de sporire a productivității muncii sociale, potrivit legii economiei de timp, o deosebită importanță o prezintă perfecționarea continuă a conducerii și organizării producției și a muncii. Experiența unor unități economice fruntașe din țara noastră, experiența acumulată pe plan mondial în acest domeniu evidențiază faptul că prin folosirea în mod convergent și unitar a unui ansamblu de căi și metode de optimizare a producției și a muncii se poate obține o creștere continuă a gradului de raționalitate în utilizarea personalului muncitor, cu efecte directe asupra creșterii productivității.

Subliniind faptul că există, în cadrul economiei, sectoare unde se resimte lipsa forței de muncă, în timp ce în anumite unități economice o parte din personal este folosit necorespunzător, secretarul general al partidului a accentuat în repetate rânduri necesitatea lichidării cu desăvârșire a acestei stări de lucruri, ceea ce impune adoptarea de măsuri hotărâte pentru îmbunătățirea și raționalizarea utilizării personalului muncitor din unitățile economice. În acest cadru de preocupări se înscrie și o recentă investigație desfășurată sub egida Academiei de Studii Economice, la nivelul unor unități industriale reprezentative din diferite ramuri de producție.

Pentru a se asigura o cât mai mare validitate a datelor obținute, în alcătuirea eșantionului s-a ținut seama ca întreprinderile investigate să răspundă anumitor criterii. Dintre cele mai însemnate menționăm: a) Toate unitățile cuprinse sînt de dimensiuni mari, fiind considerate reprezentative pentru ramurile respective: întreprinderea de mașini grele București pentru construcțiile de mașini, C.S. Hunedoara, pentru metalurgie, Combinatul petrochimic Brazi, pentru chimie etc.; b) Ritmul, rapid, în care întreprinderile respective s-au dezvoltat în ultimul deceniu este superior ritmului de dezvoltare a industriei pe ansamblu. Capacitățile lor de producție au înregistrat o creștere accelerată, reflectată și în amplificarea procentajului activităților de conducere, organizare etc. (De exemplu, la Combinatul

chimic Brazi capacitățile de producție date în funcțiune în 1980 vor asigura 25% din valoarea întregii producții marfă a unității pentru acest an); c) Gradul de mecanizare și automatizare a proceselor de producție se situează peste nivelul mediu al ramurilor din care respectivele unități fac parte (cazul întreprinderii de elemente de automatizare București în M.I.C.M., întreprinderii de materiale de construcții Deva în M.E.F.M.C. ș.a.); d) Înregistrarea acestor întreprinderi cu personal de conducere și de specialitate cu o calificare superioară nivelului mijlociu al ramurii respective; e) Creșterea mult mai rapidă a producției în ultima perioadă comparativ cu sporirea numărului de personal, în unele unități acesta reducându-se nu numai relativ, dar și absolut (spre exemplu, la C.S.H. în ultimii ani valoarea producției se dublează, în timp ce numărul mediu de personal s-a diminuat cu 2800); f) Pondere ridicată a personalului indirect productiv (31,6% din total personal muncitor la C. P. Brazi, 36% din total muncitori la C.S. Hunedoara etc.).

Optimizarea repartizării și folosirii forței de muncă la nivel de întreprindere

INTEMEINDU-SE pe necesitatea abordării sistemice a utilizării forței de muncă la nivel de întreprindere, analizele desfășurate au fost orientate asupra unor categorii de personal și a unor sectoare de activitate în care reducerea numărului de lucrători se poate realiza în condițiile asigurării creșterii eficienței.

O primă direcție vizează nemijlocit sectoarele în care lucrează muncitorii indirect productivi; sînt aici incluse sectoarele de reparații și întreținere, care au ca obiective principale asigurarea funcționării normale a fondurilor fixe și, în măsura în care este posibil, efectuarea unor perfecționări și modernizări ale acestora de natură să preîntîmpine și să elimine parțial efectele uzurii morale.

Componentă majoră a întreprinderii moderne, cu o pondere în continuă creștere, **sectorul de întreținere și reparații** considerăm că este necesar să fie conceput să funcționeze după aceleași principii organizatorice și economice ca secțiile și atelierelor în care se desfășoară activități de producție de bază. Pornind de la această premisă, căile de acțiune vizate pentru o mai bună utilizare a personalului au în vedere extinderea mecanizării activităților respective — suport indispensabil pentru o sporire sensibilă a productivității muncii, pentru reducerea, în valoare absolută, a numărului personalului muncitor. Dintre unitățile în care asemenea măsuri și-au dovedit pe deplin eficiența menționăm Combinatul siderurgic Hunedoara, unde s-a trecut la mecanizarea operațiilor de reparații la cald a cuptoarelor electrice. Concomitent, într-o serie de unități s-au conceput reorganizări ale activităților de întreținere și reparații fie de ansamblu — în principal prin centralizarea acestora (cazul întreprinderii de materiale de construcții Deva), fie prin reorganizarea unora dintre componentele lor majore. De exemplu, la întreprinderea de porțelan menaj Alba Iulia se implementează sistemul industrial de reparații electro-service pentru aparatura electrică.

O însemnătate deosebită pentru asigurarea și folosirea superioară a forței de muncă la nivel de întreprindere o are îmbunătățirea **activității de transport intern**. Luîndu-se în considerare tocmai multiplele influențe pe care activitatea din acest sector le are asupra ritmicității activităților din secțiile de producție, precum și numărul relativ ridicat de personal indirect productiv pe care îl utilizează, în prezent, acest sector. Într-un mare număr de unități au fost concepute — sau se află în diferite stadii de aplicare — o serie de acțiuni privind promovarea unor metode avansate de transport uzinal: containerizarea, paletizarea etc. Asemenea acțiuni, ce au dobîndi deja o bază practică la C.P. Brazi pentru transportul unor materiale, la C.S. Hunedoara, pentru transportat cărămizi refractare, la I.M.C. Deva etc., vor avea multiple efecte pozitive: reducerea personalului

utilizat, diminuarea pierderilor sau a deteriorărilor de materii prime, semifabricate și produse finite în cadrul întreprinderilor, creșterea ritmicității aprovizionării atelierelor și secțiilor productive etc.

În întreprinderile mari și, cu deosebire, în cele care utilizează un volum important de materii prime, materiale, semifabricate etc., un număr apreciabil de muncitori indirect productivi este ocupat în operații de **depozitare**. De altfel, nu în puține unități caracteristicile fizice și chimice ale obiectelor depozitate ridică probleme majore a căror luare în considerare și soluționare adecvată condiționează sensibil calitatea și eficiența economică a producției pe ansamblul întreprinderii, ca de altfel și calitatea mediului ambiant. Aceste aspecte se reflectă adeseori în faptul că problemele referitoare la depozitare sînt tratate cu o atenție deosebită de conducerile întreprinderilor industriale și de construcții din țările dezvoltate din punct de vedere industrial. În acest spirit, și în cadrul unităților investigate au fost relevate o serie de posibilități de perfecționare a tehnicilor și utilajelor folosite în depozitare, cu efecte pozitive atât în planul utilizării superioare a forței de muncă, cât și în planul asigurării ritmicității aprovizionării secțiilor productive, al evitării degradării materiilor prime și materialelor. Astfel, la C.C.H. Brăila au fost inițiate acțiuni vizînd mecanizarea atât a depozitării cât și a transportului de material lemnos la secții, la Combinatul siderurgic Hunedoara s-a trecut la reorganizarea și mecanizarea operațiilor de depozitare a minereului de fier pentru fabricarea fontei. Din ce în ce mai mult, activitatea de depozitare tinde — prin nivel de înzestrare tehnică și principii de organizare — să se apropie de nivelul activităților de producție din secțiile de bază din cadrul întreprinderilor, prezentînd toate avantajele specifice acestora: ritmicitate, calitate, economie de personal.

O atenție deosebită pe linia îmbunătățirii utilizării personalului muncitor s-a acordat **compartimentului de control tehnic de calitate**. În conceperea și aplicarea măsurilor de perfecționare a C.T.C. s-a pornit de la funcțiile sporite ce revin acestei activități în condițiile trecerii la o nouă calitate în activitatea economică concretizată, în cazul întreprinderii, în ridicarea continuă a parametrilor tehnico-funcționali ai produselor, în creșterea competitivității acestora. În determinarea căilor de perfecționare a activității respective, în cadrul cărora s-a acordat prioritate folosirii la un nivel superior a personalului și dotării existente, la C.P. Brazi, de exemplu, s-a urmărit îmbunătățirea indicilor de utilizare a aparatului automatizat de control tehnic în flux; la I.M.C. Deva se are în vedere introducerea în viitorul apropiat a autocontrolului calității produselor. Acest ultim aspect se cuvine subliniat în mod deosebit dacă avem în vedere caracterul său foarte economic — cu multiple efecte pozitive pe linia reducerii personalului specializat în C.T.C., creșterea nivelului calitativ al produselor ca urmare a amplificării responsabilității executanților ș.a.

În condițiile crizei energetice mondiale, activitatea **sectorului energetic** din întreprinderi este confruntată cu restricții și cerințe suplimentare subordonate obiectivului major de diminuare a consumurilor de energie pe unitatea de produs. Importanța acestui obiectiv decurge și din faptul că în țara noastră, pentru obținerea unei unități de venit național se consumă o cantitate de energie de două ori mai mare decît în țările avansate din punct de vedere industrial, ceea ce pune în lumină rezervele existente. Concret, în întreprinderile cuprinse în eșantion s-au efectuat analize aprofundate ale activității sectorului energetic pe baza cărora au fost desprinse o serie de modalități atât în plan tehnic cât și organizatoric, urmărind să contribuie la realizarea tuturor acestor sarcini cu un număr cât mai redus de personal. Se impun astfel menționate acțiuni de redistribuire a sarcinilor de producție la centralele termice, revederea regimurilor de funcționare ale acestora, revizuirea instalațiilor de transmitere a energiei, efectuarea de modernizări la agregatele mari consumatoare de energie etc.

Perfecționarea activității și pregătirii

DEOPOTRIVĂ cu măsurile care au vizat anumite sectoare auxiliare în care lucrează muncitori indirect productivi, s-au inițiat măsuri de perfecționare cu caracter general, referitoare la

aspecte importante ale utilizării acestei categorii de muncitori, în toate sectoarele. Din această categorie se remarcă îndeosebi acțiunile vizînd ridicarea calificării personalului indirect productiv, astfel încît acesta să poată fi utilizat cu eficiență în sectoarele direct productive. În acest sens, la C.S. Hunedoara s-a elaborat un program referitor la perfecționarea pregătirii a peste trei mii de muncitori ce vor lucra în sectoare direct productive. Concomitent, în alte unități, cum ar fi I.M.C. Deva, se acționează pentru extinderea acțiunii de însușire a celei de a doua meserii de către personalul direct productiv (a policalificării lui), ceea ce va prezenta două avantaje majore: diminuarea necesarului de personal direct productiv și creșterea gradului de utilizare efectivă a timpului de lucru de către muncitorii direct productivi.

Un al doilea domeniu important în care se poate obține o mai bună utilizare a personalului în general îl reprezintă, așa cum s-a vădit în cursul investigației, înseși secțiile și atelierelor direct productive din întreprinderi, avînd în vedere strînsa lor interdependențe cu alte sectoare. În numeroase întreprinderi s-a vădit astfel necesitatea perfecționării tehnologiilor, modernizării de utilaje și organizării de natură să reducă volumul de muncă. Spre exemplu, în cadrul Întreprinderii de elemente de automatizare București, al Întreprinderii de producere și industrializare a legumelor și fructelor Calafat, al Întreprinderii mecanice de material rulant „Grivița Rosie” București se estimează obținerea unei reduceri a personalului muncitor, relativ — cit și, uneori, absolut — ca urmare a simplificării și reducerii operațiilor de întreținere, reparații, depozitare, transport materii etc.

În sfîrșit, o altă direcție de acțiune, chiar dacă efectele sale sînt dificil de cuantificat, o constituie **perfecționarea aparatului de conducere a întreprinderilor**. În această categorie se includ numeroase măsuri fundamentate pe o viziune sistemică asupra întreprinderii, pe abordarea sa ca o entitate complexă, caracterizată prin numeroase interdependențe endogene — coordonate ale eficienței sale de ansamblu, măsurată prin producția netă, beneficii, rentabilitate, productivitate etc. Acțiunile cuprinse în această categorie se referă la perfecționarea organizării muncii compartimentelor funcționale — de exemplu organizarea serviciului de investiții pe baza adoptării criteriului zonei teritoriale la întreprinderea „Republică” din București, concretizată în reducerea personalului necesar cu 8 ingineri și tehnicieni; de asemenea, la fortificarea compartimentelor de concepție tehnică prin încorporarea în cadrul lor a specialiștilor eliberați din sectoarele de producție auxiliare sau de bază (I.P.M. Alba Iulia, „Republică” — București, I.C.M. Deva).

Determinarea posibilităților de utilizare superioară a personalului muncitor, cu deosebire a celui indirect productiv, inițierea unor acțiuni și aplicarea de măsuri eficiente în acest sens permit o apreciere estimativă a reducerilor de personal și încadrarea acestuia în activități mai eficiente. Pentru întreprinderile analizate situația este prezentată în tabelul alăturat.

Ca urmare a acestor rezultate se estimează o creștere a productivității muncii pe muncitor — la C.S. Hunedoara cu 10%, la C.C.H. Brăila cu 5% ș.a. Deopotrivă, se asigură forța de muncă necesară punerii în funcțiune de noi capacități. Astfel, la C.S. Hunedoara 400 persoane vor fi utilizate pentru laminorul 2 INL 150 destinat producției de piese de schimb și reparații. În mod similar se prevede să se utilizeze o parte din muncitorii disponibili și la C.P. Brașov, I.M.C. Deva și altele.

IATĂ, deci, că la nivelul întreprinderilor industriale există importante rezerve de utilizare superioară a forței de muncă și de acoperire pe această bază a necesităților interne de personal. Determinarea lor corectă, elaborarea de măsuri apte să contribuie la valorificarea superioară a acestor resurse trebuie să se afle în centrul preocupărilor factorilor implicați. Totodată, considerăm că experiența bună acumulată poate și trebuie să fie extinsă și la nivelul altor unități.

Constantin BĂRBULESCU
Cvidiu NICOLESCU

Marile progrese economico-sociale ale țării — rezultat al efortului propriu, al muncii fără preget a întregului nostru popor

ORI DE CÎTE ORI analizăm rezultatele remarcabile obținute de România socialistă în procesul dezvoltării economice. În ridicarea nivelului de trai material și spiritual al poporului, trebuie să ne raportăm în permanență la o realitate fundamentală a întregii noastre evoluții. Anume aceea că ele sînt, după cum sublinia tovarășul **Nicolae Ceaușescu** la cel de-al XII-lea Congres al partidului „**rodul activității neobosite, pline de abnegație, a clasei muncitoare, țărănimii și intelectualității, a tuturor oamenilor muncii fără deosebire de naționalitate, al eforturilor considerabile, materiale și umane, ale întregului popor pentru ridicarea economico-socială a patriei**”. În acest proces complex de ridicare a țării pe trepte înalte de progres și civilizație nimic nu am primit de-a gata, gratuit.

Succesele obținute constituie expresia nemijlocită a unei munci fără preget, eroice a poporului român, care și-a propus să lichideze în cel mai scurt timp istoric situația de înapoiere moștenită de la vechiul regim, să făurească un înalt nivel de civilizație materială și spirituală. Cu atît mai mult se cuvin subliniate aceste mari adevăruri acum cînd poporul nostru se pregătește să treacă la traducerea în viață a obiectivelor noului plan cincinal, a căror realizare va permite parcurgerea unei noi și însemnate etape pe drumul făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate.

MARILE TRANSFORMĂRI care s-au petrecut în economia românească în anii construcției socialiste, cu deosebire în ultimul deceniu și jumătate, au la bază dezvoltarea impenetrabilă a forțelor de producție, creșterea susținută a avuției naționale, a venitului național. După cum se desprinde din datele tabelului nr. 1, în prezent țara noastră are o **avuție**

cii. Calculele demonstrează că decalajul care despărțea România de țările dezvoltate s-a micșorat în prezent de 3—4 ori, deși el se menține încă la un nivel însemnat.

În procesul dezvoltării și modernizării bazei tehnico-materiale, conceput în condițiile accentuării factorilor calitativi, s-a realizat sporirea considerabilă a unei componente importante a avuției naționale, și anume a **fondurilor fixe**. În prezent economia națională dispune de fonduri fixe de 1950 miliarde de lei, ceea ce reprezintă o creștere de aproape 4 ori față de 1950. Partea de proprietate care revine fiecărui locuitor al țării din această componentă a avuției naționale s-a extins de la 12 690 lei fonduri fixe în 1950, la peste 87 000 lei fonduri fixe în 1980, adică o creștere de peste 7 ori. Creșterea de aproape 13 ori a volumului fondurilor fixe productive în 1980 față de 1950 are ca rezultat nemijlocit sporirea accentuată a gradului de înzestrare tehnică a muncii în ramurile producției materiale, asigurându-se premise importante pentru creșterea productivității. Aceste premise sînt și mai bine puse în evidență dacă se are în vedere că cea mai mare parte din fondurile fixe de care dispunem în prezent sînt create în ultimul deceniu. Bunăoară, din totalul amintit de fonduri fixe, peste 40% au fost create în ultimii 5 ani. Sînt elemente care evidențiază dimensiunile ridicate ale efortului de modernizare a bazei tehnico-materiale.

În actuala structură tehnico-productivă a economiei naționale, industria a devenit ramură conducătoare. Industria contribuie în prezent cu 60 la sută la crearea venitului național, deține 36 la sută din populația ocupată a țării, acoperă cerințele de mașini și utilaje ale economiei naționale în proporție de peste 75 la sută. Strategia industrializării socialiste, bazată pe dimensionarea judicioasă a efortului național, ca și pe promovarea hotărîtă a progresului tehnico-științific, a elementelor de raționalitate și eficiență, are ca rezultat nemijlocit crearea unei industrii moderne, dotată cu mijloace de producție de înaltă tehnicitate, capabilă să rezolve cele mai complexe probleme ale înzestrării ramurilor cu mașini și utilaje de înalt randament.

Concomitent, s-a urmărit crearea unei **structuri moderne, eficiente** în interiorul industriei. Accentul s-a pus pe acele subramuri care valorifică superior munca complexă, întregul potențial tehnico-productiv, de resurse materiale și umane ale țării. Construcția de mașini, cu subramurile ei — electronica, electrotehnica, mecanica fină, industria optică, mașinile-unelte etc. — metalurgia, feroasă, în care se accentuează producția de oțeluri de calitate superioară, chimia, în mod deosebit chimia de sinteză fină și mic tonaj se înscriu ca cele mai dinamice sectoare care susțin transformările radicale vădite în structura industriei și a economiei naționale. Totodată, în concordanță cu exigențele creșterii economiei naționale și ale consumului populației, se are în vedere asigurarea unei proporții corespunzătoare între activitățile producătoare de mijloace de producție și cele care produc bunuri de consum. Se crează astfel baza pentru ca industria ușoară și alimentară, în care se dezvoltă producția de bunuri de consum, să satisfacă necesitățile oamenilor muncii.

PE FONDUL consolidării rolului industriei în economie, s-a avut și se are în vedere realizarea unui **echilibru** între dezvoltarea celor două ramuri de bază: industria și agricultura. În acest cadru a crescut continuu gradul de înzestrare tehnico-productivă a muncii în agricultură; ca rezultat, agricultura românească are astăzi o producție de 3,8—4 ori mai mare în raport cu cea din anul 1950. Deși participarea agriculturii la crearea venitului național a scăzut — fenomen explicat prin creșterea ponderii industriei — venitul național creat de agricultură a sporit continuu, asigurându-se resurse tot mai mari, atît pentru consumul populației, cît și pentru necesitățile economiei.

Strategia dezvoltării și modernizării structurii economiei naționale a cuprins, într-o concepție unitară și de largă perspectivă, și celelalte ramuri: construcții, transporturi, telecomunicații, circulația mărfurilor etc. S-a avut în vedere faptul că fără o infrastructură, dezvoltată și modernizată, nu este posibil să se asigure o eficiență superioară a muncii sociale cheltuită în ramurile de bază ale economiei naționale. Ca o expresie și condiție a accelerării dezvoltării economiei naționale s-a acționat cu fermitate în direcția extinderii participării la circuitul eco-

Tabelul nr. 1

Indicatori ai dezvoltării economiei naționale în perioada 1951—1980

Indicatori	1951—1980			1980
	1950	1965	1980	1950
Produsul social (mld. lei)	83	344	1 317	15 ori
Venitul național (mld. lei)	35	146	546	15 ori
Producția globală industrială (mld. lei)	27,5	178,4	965	34 ori
Producția globală agricolă (mld. lei)	32,4	62,5	147,7—157,2	3,8—4,1 ori
Investițiile totale în economie (mld. lei)	6,3	47,0	232,9	36 ori
Fondurile fixe totale (mld. lei)	207	517	1 950	8,6 ori
Productivitatea muncii în industrie (calculată pe baza producției globale (mii lei/persoană)	30,6	105,0	293,8	9,3 ori
Productivitatea muncii în agricultură (calculată pe baza producției globale) (mii lei/persoană)	5,2	11,4	47,6—50,7	9,2—9,8 ori
Comerțul exterior (mld. lei)	8,3	43,9	335,8	42 ori

națională de circa 7,6 ori mai mare în raport cu anul 1938, iar venitul național este de 15 ori mai mare decît cel din 1950. Chiar și numai pe baza acestor cifre se poate aprecia că, în prezent, România este de cîteva ori mai puternică, de cîteva ori mai bogată, în raport cu situația din trecut.

Timp de 30 de ani, venitul național pe locuitor a crescut într-un ritm anual de 8,4 la sută, ritm de 2—4 ori mai mare față de cel înregistrat de Statele Unite, Canada, Italia, R.F. Germania, Franța etc. Eforturile poporului nostru au situat și situează România printre puținele țări din lume a căror dezvoltare economică urmează o linie ascendentă, dinamică și echilibrată, asigurînd un nivel de trai tot mai înalt oamenilor mun-

conomic mondial. Comparativ cu creșterea produsului social, venitului național, producției industriale și agricole, în perioada 1950—1980 volumul comerțului exterior a crescut de 42 de ori, ceea ce reprezintă o devansare de aproximativ 2 ori față de media dinamicii tuturor indicatorilor amintiți.

Realizările de anvergură obținute de poporul român sînt rezultatul modului în care partidul a fundamentat — pe baza legislațiilor generale de făurire a noii orînduiri și a condițiilor istorice concrete ale țării — strategia și tactica corespunzătoare cuprinderii tuturor resurselor materiale, financiare și umane într-un amplu efort național, mobilizînd pe toți oamenii muncii, din toate zonele și localitățile țării, la realizarea programelor de dezvoltare economico-socială, la asigurarea progresului și propășirii României.

Cît de mare a fost acest efort o demonstrează analiza, chiar și succintă, a cîtorva date. Ca urmare a promovării, mai ales după 1965, a unei politici de repartizare rațională a venitului național pentru fondul de dezvoltare și fondul de consum, volumul investițiilor a reprezentat (în perioada 1966—1980) 1 332 miliarde de lei, adică 83% din întregul volum al investițiilor din anii 1950—1980. Creșterea, în aceste condiții, de circa 13 ori a nivelului investițiilor pe locuitor (în 1980 față de 1950) a avut ca rezultat crearea în economia națională a circa 5,4 milioane noi locuri de muncă. În acest fel s-a îndeplinit o premisă esențială pentru ridicarea nivelului de trai al poporului — crearea de noi locuri de muncă, moderne, care să asigure și o înaltă productivitate a muncii, dar și venituri corespunzătoare celor ce muncesc.

Că această strategie de dezvoltare, că marile eforturi depuse au fost eficiente o demonstrează și faptul că din sporul venitului național obținut în cei 30 de ani, de 511 miliarde de lei, 78% s-a realizat în ultimii 15 ani, tocmai în perioada cînd s-au creat peste 7 000 de obiective economice și social-culturale și 3,2 milioane noi locuri de muncă. Faptul că pînă la sfîrșitul anului 1980 economia națională va dispune de peste 180 mari platforme industriale cu profil complex, atît în județe cu tradiție industrială, cît și în cele mai puțin dezvoltate în trecut, că numărul localităților urbane, municipiilor și orașelor a crescut de la 148 în 1950 la 365 în prezent, iar populația urbană a ajuns să reprezinte peste 50% din totalul locuitorilor, oferă o imagine elocventă a dimensiunilor eforturilor noastre de dezvoltare. Deopotrivă, toate acestea sînt relevante pentru progresele de amploare pe care le-a realizat, prin munca sa proprie, poporul nostru în anii construcției socialiste.

REZULTATUL direct, nemijlocit, al marilor eforturi depuse de poporul român pentru dezvoltarea economiei îl constituie **creșterea bunăstării materiale și spirituale** a oamenilor muncii de pe întregul cuprins al țării. Așa cum rezultă din datele sintetice prezentate în tabelul nr. 2, creșterea re-

Tabelul nr. 2

Creșterea veniturilor oamenilor muncii în perioada 1950—1980

	1950	1965	1980	1980 1950
Veniturile din retribuția muncii personalului muncitor (mld. lei)	10,1	57,2	211,8	21 ori
Retribuția medie netă a personalului muncitor (lei/lunar)	337	1 028	2 256	6,7 ori
Retribuția reală total personal (%)	100	225,6	422,8	4,2 ori
Veniturile nominale nete ale țărănimii (obținute din munca în C.A.P. și din gospodăriile personale, pe o persoană activă) (lei/lunar)	167	495	1 290	7,7 ori
Veniturile obținute de populație din fondurile sociale de consum ce revin în medie pe un locuitor (lei/anual)	215	1 204	3 666	17 ori

tribuției personalului muncitor și a veniturilor țărănimii a constituit principala cale de ridicare a nivelului de trai. În acest an, față de 1950, retribuat a medie netă a personalului muncitor a crescut de 6,7 ori. Se observă o creștere mult mai puternică a retribuției medii nete în intervalul 1966—1980, de aproape 2 ori mai mare față de perioada 1951—1965. Aceasta reprezintă o

reflectare fidelă a roadelor politicii de dezvoltare impetuoasă a forțelor de producție, de accentuare a laturilor calitative ale dezvoltării.

Iată cîteva exemple care ilustrează că această creștere a retribuiției este o creștere reală, că paralel cu dezvoltarea economiei naționale, cu creșterea eficienței muncii, s-a mărit în mod corespunzător puterea de cumpărare, exprimată în produse de interes general. După cum arată calculele, cu retribuția medie din 1950 se puteau cumpăra 153 de bucăți pîne albă de 500 grame, iar acum se pot cumpăra 1 025; la carne de porc se puteau cumpăra 42 kg, iar acum se cumpără 90 kg; în 1950 se puteau cumpăra 19 kg pui de găină, iar în prezent 94 kg.

Paralel cu dezvoltarea în ritm susținut a economiei naționale, cu realizarea de progrese în creșterea și modernizarea producției agricole, au sporit continuu și veniturile nominale nete ale țărănimii. În prezent această creștere este de 7,7 ori față de anul 1950, cel mai mare spor înregistrîndu-se în perioada 1966—1980. Creșterea de peste 2 ori a sporului veniturilor nominale nete ale țărănimii în ultimul deceniu și jumătate, în raport cu perioada 1951—1965, constituie încă un argument că această etapă este cea mai fertilă din istoria dezvoltării socialiste a României și în ceea ce privește ridicarea nivelului de trai al oamenilor muncii de la sate. Totodată, este necesar să subliniem că această creștere a veniturilor nominale nete ale țărănimii a avut ca rezultat — în spiritul eticii și echității socialiste — îmbunătățirea raportului dintre veniturile oamenilor muncii din agricultură și retribuția medie netă a personalului muncitor.

Reflectarea reală a dimensiunilor creșterii nivelului de trai, material și spiritual al poporului, în această perioadă, necesită și analiza veniturilor obținute de populație din **fondurile sociale de consum**, care au crescut în anii construcției socialiste de 17 ori pe un locuitor. Și pe această cale se relevă preocuparea majoră a partidului și statului nostru, ca, paralel cu creșterea avuției naționale, a venitului național, cu sporirea cantitativă și calitativă a contribuției fiecăruia la progresul general al țării, să se asigure satisfacerea la un nivel superior a nevoilor sociale ale oamenilor muncii.

Tabelul nr. 3

Evoluția desfacerilor de mărfuri și servicii și a consumului mediu anual pe locuitor, la principalele produse alimentare și industriale

	1950	1965	1980	1980 1950
Desfacerile de mărfuri prin comerțul socialist (mld. lei)	12,1	63,7	214,9	16 ori
Prestările de servicii către populație (mld. lei)	2,7	9,4	42,9	15,9 ori
Consumul mediu anual pe locuitor :				
— carne și produse din carne (kg)	16,7	26,6	62	3,7 ori
— lapte și produse din lapte (exclusiv untul) (litri)	107,6	105	200	1,9 ori
— grăsimi — total (kg)	5,35	11,8	19	3,6 ori
— ouă (bucăți)	59	115	270	4,6 ori
— zahăr și produse din zahăr (kg)	6,9	15	30	4,3 ori
— legume și produse din legume (kg)	65,6	75,3	160	2,4 ori
— fructe și produse din fructe (kg)	20,7	26,7	63	3 ori
— țesături (inclusiv confecții) (m.p.)	13,19	16,26	29	2,2 ori
— încălțăminte (total perechi)	0,62	1,97	4	6,5 ori

Paralel cu creșterea continuă a veniturilor s-a asigurat dezvoltarea și diversificarea producției de bunuri de consum și a serviciilor în concordanță cu exigențele populației, cu puterea de cumpărare în creștere a acesteia. Datele prezentate în tabelul nr. 3 sînt elocvente pentru a demonstra că, pe măsura dezvoltării forțelor de producție, a crescut și **consumul pe locuitor** la produsele alimentare și industriale.

**Dumitru CIUCUR
Constantin POPESCU**

(Continuare în pag. 26)

Calitatea forței de muncă — determinantă a calității activității productive

ÎN ACTUALUL CINCINAL, fondurile fixe au crescut într-un ritm de circa două ori și jumătate mai rapid decât numărul personalului muncitor. Răspunzând de o parte tot mai mare din avuția națională, fiecare om al muncii are îndatorirea patriotică de a obține, prin valorificarea ei, un randament sporit al activității sale, sub aspectul cantității, al utilității sociale, al eficienței economice. El trebuie să știe cum să facă acest lucru — și să fie ajutat să știe, corespunzător exigențelor atât de dinamice ale producției materiale contemporane. „În mod deosebit, realizarea programului pe care l-am adoptat presupune intensificarea pregătirii forței de muncă, ridicarea calificării profesionale, tehnice, realizarea programului de reciclare. Trebuie să înțelegem că forța de muncă — muncitorii, inginerii, tehnicienii — au crescut într-un ritm foarte rapid, că avem întreprinderi intrate de cițiva ani în producție, unde media vârstei personalului muncitor este de 22, 23 ani și chiar mai mică. Trebuie să acordăm toată atenția ridicării gradului de pregătire a acestor cadre. Să repartizăm cadrele tehnice necesare pentru conducerea acestei activități și, totodată, să ne ocupăm serios de întărirea disciplinei și ordinii — una din condițiile de bază ale activității corespunzătoare în toate domeniile de activitate”. Înfăptuirea acestei indicații date de tovarășul Nicolae Ceaușescu la Plenara C.C. al P.C.R. din 14—15 octombrie, a orientărilor și sarcinilor în domeniul perfecționării pregătirii profesionale din documentele Congresului al XII-lea al partidului capătă caracterul unei priorități a cincinalului viitor.

Profilul profesional al muncitorului de azi se deosebește fundamental de cel de acum două-trei decenii. Alta este instrucția generală — deci orizontul de înțelegere și capacitatea de asimilare — a tînărului ce începe procesul de calificare. Alta este paleta meseriilor și a specialităților, mai largă și mai diversificată, cu un nivel de tehnicitate incomparabil mai ridicat. Se diminuează rapid domeniul activităților auxiliare și de servire necalificate. A crescut, pînă la a deveni în frecvente cazuri predominantă, încărcătura intelectuală a muncii. Iar antrenarea muncitorului în actul de decizie, în sistemul autoconducerii îi solicită deschiderea spre sfera de preocupări a micro și macrocolectivității, deci nivel politic și orientare în problematica economică, apte să-l determine la un caracter activ al participării.

Procesul dezvoltării, desfășurat în ritmurile noastre impetuase, nu poate ocoli însă apariția temporară a unor dezechilibre. În intervalul 1976—1980 s-au creat peste 1.1 milioane de noi locuri de muncă, din care o jumătate de milion în industrie. Un asemenea puternic aflix de muncitori, alimentat cu precădere de mediul rural, obligă încă la o pondere ridicată a calificării la locul de muncă, prin cursuri de scurtă durată, formă calitativ modestă și care implică o perioadă mai lungă de acomodare cu tehnica de producție, cu atât mai mult cu cît aceasta avansează alert. Tradiția industrială tînără a unor zone se reflectă uneori într-o disciplină încă neconsolidată. Necontrolate și necorectate, astfel de fenomene pot împieta asupra unor parametri esențiali ai activității, cum sînt gradul de folosire a mașinilor și instalațiilor, durata lor de viață, productivitatea muncii, calitatea execuției, consumul de resurse materiale. De aici, rolul important — de reglare și potențare, de cristalizare a disponibilităților creative — ce revine perfecționării profesionale, concepută ca o permanentă racordare la nou, prin:

- adaptarea și integrarea muncitorilor proaspăt încadrați;
- actualizarea, completarea, aprofundarea cunoștințelor asupra proceselor tehnologice (reciclare);
- însușirea unor procedee și metode de lucru noi (specializare);
- pregătirea în meserii înrudite cu cea de bază (policalificare);
- pregătirea în alte meserii, cerută de schimbarea locului de muncă (recalificare).

O consfățuire organizată recent de către Ministerul Educației și Învățămîntului a consemnat, pentru actualul cincinal, un bilanț cu multe elemente pozitive. Fără a insista asupra aspectului cantitativ, rezolvat în unele ramuri la cote superioare celor programate, rețin atenția îmbunătățiri de conținut, varietatea formelor de instruire derivate din cele de bază, contribuția mai insistentă și mai la obiect a centrelor departamentale de perfecționare, preocuparea sporită spre orientarea tematică

după necesități desprinse din realitatea întreprinderilor în cauză.

● **TEMATICA DETERMINATĂ DE NEVOILE IMEDIATE ALE ÎNTEPRINDERII.** Referitor la această din urmă linie de progres, notăm, de pildă, în construcția de mașini, atenția specială acordată unor unități confruntate cu probleme dificile și unde efortul de perfecționare s-a concentrat în mod aparte — după caz — asupra muncitorilor care nu-și îndeplineau normele, celor care realizau produse cu o calitate mai slabă, celor care urmau să lucreze cu mașini și tehnologii noi, ori să treacă la poliservirea utilajelor. Este o inițiativă din care ar putea învăța și alte industrii, însoțind măsurile tehnico-organizatorice pentru soluționarea punctelor nevralgice (depistate prin analize-diagnostice) într-o întreprindere sau alta, de intervenții vizînd corijarea unor carente sau infuzia de adăugiri necesare în pregătirea forței de muncă.

● **NEAJUNSURILE UNOR „REZOLVĂRI“ FACILE, DE SUPRAFAȚĂ.** Instruirea la locul de muncă sub controlul conducătorului formației de lucru — forma de perfecționare cea mai răspîndită — a cuprins pe parcursul cincinalului, în medie anuală, circa 885 mii de muncitori calificați și alt personal. Modul în care este realizată nu asigură însă întotdeauna efectul scontat — însușirea cunoștințelor și deprinderilor cerute pentru executarea corectă a operațiilor și lucrărilor specifice; aceasta, deoarece într-o serie de unități este încă afectată de formalismul, sărăcia de idei și inițiative sau exigența insuficientă a organizatorilor ei, satisfăcuți să poată raporta cifric îndeplinirea unei sarcini. Iar destui maiștri, neavînd cunoștințele și simțul pedagogic necesare și necerîndu-li-se altfel, rezumă instruirea muncitorilor în subordine la instrucția colectivă, observații „din mers” asupra unor execuții incorecte, indicații și dispoziții sporadice — cu atât mai sărace ca valoare, cu cît doar în rare cazuri sînt însoțite de un suport teoretic (noțiuni necesare înțelegerii unor fenomene și procese de la locurile de muncă) și asistate de material normativ-demonstrativ: instrucțiuni de exploatare, fișe tehnologice, planșe, scheme ș.a.

● **INSTRUIREA LA LOCUL DE MUNCĂ, INTEGRATĂ ÎNTR-UN PROGRAM COMPLEX.** Intuind că această formă de perfecționare, așa cum se practică ea astăzi, nu mai dă satisfacție în condițiile avansului rapid al tehnologiilor, al mecanizării și automatizării, Ministerul Minelor, Petrolului și Geologiei (în sistemul căruia instruirea la locul de muncă s-a aplicat, în acest cincinal, la circa 70% din totalul muncitorilor cuprinși în perfecționare) preconizează includerea ei ca o parte dintr-un program mai amplu, care să cuprindă și cursuri, stagiul de specializare, studiu individual controlat și program personal — și care să ofere participanților nu numai un plus de cunoștințe profesionale practice, dar și teoretice, o instruire temeinică în legătură cu tehnica securității, protecția și igiena muncii, ca și familiarizarea cu probleme de economie concretă, organizare, legislație, în vederea creșterii efective a gradului de participare la actul de conducere.

Un început cu rezultate promițătoare s-a făcut prin organizarea unor programe combinate, în care instruirea la locul de muncă este completată fie cu stagii de practică și specializare, fie cu cursuri (fără scoatere din producție), fie cu schimburi de experiență. De pildă, pentru adaptarea și integrarea muncitorilor nou încadrați în industria minieră au fost inițiate programe — cu conținut axat în principal pe tehnici și tehnologii de lucru — în două faze: un curs de 5—10 zile (în cadrul unor centre, dotate adecvat, pe bazine și unități miniere) și o instruire practică la locul de muncă, derulată timp de trei luni. O altă experiență bună o reoprezintă realizarea procesului de instruire sub îndrumarea unei echipe complexe, formată dintr-un inginer (însărcinat cu clarificarea aspectelor teoretice, tehnice și tehnologice), un maistru (pentru partea aplicativă — demonstrații practice și elemente de tehnica securității) și un șef de echipă (brigadier, mineer specialist, sondor șef) care detaliază și individualizează indicațiile maistrului, urmărind aplicarea lor corectă.

● **STAGII COMPACTE DE SPECIALIZARE, CONCENTRATE ZONAL.** Sectorul de mecanizare din agricultură a adoptat în proporții de masă instruirea de reciclare și specializare prin cursuri intensive, concentrate în timp și teritorial — țînînd seama de condiții specifice cum sînt creșterea și diversificarea parcului de mașini, evoluția agrotehnicii, dispersarea unităților, ca și încărcarea redusă cu lucrări a perioadei de iarnă, în care se organizează cursurile.

CONDUCERE-ORGANIZARE

În fiecare județ, pe lângă cite o stațiune de mașini agricole considerată ca model (deci oferind și elemente de experiență avansată) funcționează un centru de instruire, care dispune de posibilități (cadre, bază materială, documentară și metodologică) mult superioare celor ce ar putea fi create în fiecare S.M.A. în parte. Prin cele aproape 600 de programe, cite a totalizat acest sistem în cincinal, au fost rulați în fiecare an toți cei circa 120 mii de mecanizatori, asigurându-se astfel influxul continuu al noului în producție; iarna trecută, de pildă, în afară de programele privind lucrări agricole comune, instruirea și testarea au cuprins diferențiat combineri (pentru C12, combina de porumb și cea de furaje), mecanizatori din formațiile de chimizare, din secțiile sau formațiile horticoale, conducători de tractoare A-1800-A, mecanici de întreținere. La S.M.A.-urile model au avut loc, de asemenea, stagii de practică și specializare a mecanizatorilor pentru reparații de motoare, șasiuri, pompe de injecție la tractoare, a membrilor echipelor de asistență tehnică pentru instalațiile de muls la conductă. S-au organizat demonstrații practice, de pildă, în legătură cu efectuarea corectă a arăturilor, cu combaterea unor boli la sfecla de zahăr. Pe de altă parte, Centrul de perfecționare a lucrătorilor din activitatea de mecanizare a agriculturii, de la Ștefănești-Ilfov, și-a concentrat o bună parte din capacitate (iarna trecută — 22 de programe, cu circa 5 mii de participanți, desfășurate la sodiu și în 5 centre zonale) pentru pregătirea mecanizatorilor care lucrează cu combinele de recoltat sfeclă, cu instalațiile de muls, precum și a lucrătorilor operativi.

Și în industrie, cursurile compacte prezintă nete avantaje față de formula practică în unele unități, de a prelungi instruirea pe durate de multe luni, eșalonând-o în „felii“ de 1—2 ore la interval de cite 2—3 săptămâni — ceea ce nu poate capta la nivel constant interesul participanților, prezintă riscul unei slabe frecvențe a acestora, macină continuitatea între temele expuse și, pînă la urmă, degenerază într-o rezolvare pur formală.

● **SIMULATOARELE, POLIGOANELE DE INSTRUIRE — MIJLOACE ADECVATE DOTĂRII TEHNICE MODERNE.** Revenind la sectorul minier, remarcăm în mod special o modalitate evoluată de instruire intensivă, care capătă răspindire: organizarea de mine-școală, poligoane și standuri de adaptare și antrenament pentru montarea-demontarea de utilaje complexe. Pe lângă posibilitatea unei mai aprofundate și mai bine controlate asimilări a cunoștințelor, unei testări adecvate, acestea oferă și importantul avantaj economic că nu cer oprirea din producție a instalațiilor și utilajelor pe care se fac aplicațiile. Este ceea ce se realizează — incipient sau mai avansat — și în transporturile feroviare și auto, în producerea și distribuția energiei electrice, prin utilizarea simulatoarelor, a poligoanelor de instruire în desfășurarea părții practice a programelor de perfecționare pentru mecanici de locomotivă, șoferi, operatori de la posturile de comandă din sistemul energetic. Valoarea ridicată a utilajelor, echipamentelor și instalațiilor moderne cu care este dotată astăzi economia, pierderile importante de producție și cheltuielile mari de remediere la care ar duce avarierea lor din cauza unei exploatari necorespunzătoare constituie argumente pentru răspindirea folosirii simulatoarelor și altor mijloace special destinate însușirii cunoștințelor și formării deprinderilor practice, printre care și aceea de a detecta la timp semnalele ce indică o stare de funcționare defectuoasă sau chiar periculoasă.

Însumind aceste tendințe cu valoare verificată experimental și alte idei avansate în cadrul constatării, se conturează ca o posibilă formulă de perfecționare profesională a muncitorilor complexul format din (a) cursul teoretic intensiv însoțit de (b) demonstrații, efectuarea de minuri și corejarea lor în cadrul poligonului, după care să se treacă la (c) instruirea la locul de muncă — etapă în care să se pună accentul pe însușirea măiestriei profesionale, pe creșterea spiritului de disciplină, ordine și răspundere.

● **PRIN POLICALIFICARE — MOBILITATE PROFESIONALĂ, PRODUCTIVITATE SPORITĂ.** Execuția unei construcții comportă simultaneitatea și/sau succesiunea unor lucrări diverse, dar care pot fi grupate după unele criterii tehnologice. De aici, o posibilitate și o necesitate: policalificarea. Ea este capabilă să diminueze drastic stagnarea lucrărilor de o anumită specialitate, în așteptarea muncitorilor calificați în meseria respectivă; stagnarea muncitorilor de o anumită profesie, în așteptarea evoluției ciclului de execuție pînă la stadiul care să solicite intervenția lor. Este capabilă să ajute, deci, la ocuparea mai productivă a timpului de muncă, la mărirea indicelui de folosire a mașinilor și utilajelor, la extinderea lucrului în două schimburi, a acordului global, la scurtarea duratei de execuție, la rezolvarea unor solicitări de vîrf, la diminuarea frecvenței transferului unor echipe de la un șantier la altul și reducerea personalului auxiliar.

Ministerul Construcțiilor Industriale a abordat problema, mai întâi la nivelul școlilor profesionale pe care le tutează, restringînd gama meseriilor specializate și promovînd pregătirea în pro-

fil complex a viitorilor constructori. Pentru efectivele de muncitori existente, acțiunea de policalificare, declanșată încă în 1972, a cîștigat treptat nu numai amploare (în ultima perioadă, în fiecare an și-au însușit o a doua meserie peste 5000 de muncitori), ci și metodă, constituindu-se un sistem modular ce are ca elemente principale: **nomenclatorul meseriilor** în care se poate face policalificarea, ținînd seama de meseria de bază; **relațiile de policalificare** ce trebuie avute în vedere (potrivit înruderii dintre unele meserii și posibilităților tehnologice de participare a muncitorilor la lucrări diverse); **planuri de învățămînt** pentru fiecare variantă de policalificare dintr-un total de 36 de meserii; **organizarea activității practice.** Instructorii necesari au fost pregătiți prin programe speciale, la Centrul de organizare și cibernetică în construcții. Astăzi, în cadrul trusturilor ministerului, tot mai mulți fierar-betonisti execută și sudurile la armături; betonisti lucrează ca mașiniști la instalațiile de preparare; timplari croiesc și montează geamurile; șoferi conduc și utilaje; zugravi montează pardoseli din PVC etc. Experiența a fost preluată cu folos și de unități de construcții-montaj ale altor ministere, ale consiliilor populare, contribuind la atenuarea unor deficite de forță de muncă.

Și în alte ramuri policalificarea cîștigă teren. Peste 6200 de muncitori din metalurgie practică, pe lângă meseria de bază, și pe cea de macaragiu, lăcătuș sau sudor; în ultima iarnă, mai mult de 1300 de mecanizatori din agricultură și-au însușit specialități de întreținere și reparații etc. Este însă loc pentru un progres mai rapid și pentru o valorificare mai eficace a rezultatelor, prin măsuri organizatorice care să garanteze **practicarea efectivă, în funcție de nevoi, a profesiei adiționale**, rezolvarea pe această cale a unor munci auxiliare, a modificărilor în profilul unor unități, diferențierea stimulativă — prin normare și retribuție — a celor ce-și largesc cimpul de activitate și gradul ei de dificultate.

● **PERFECTIONAREA CELOR CE EFECTUEAZĂ INSTRUIREA.** Exigențele relative la ridicarea nivelului de pregătire a muncitorilor se amplifică în cazul celor ce conduc și realizează instruirea — și al căror bagaj de cunoștințe profesionale se cere nu numai adus la zi, dar și reordonat pe o canava pedagogică. În decursul acestui cincinal, centrele departamentale de perfecționare au format ca instructori peste 17 mii de ingineri, maiștri și ajutoari de maiștri, au instruit sub raport metodologic aproape 14 mii de cadre cu atribuții în domeniul perfecționării. Au fost elaborate și se folosesc un număr mare de tematici-cadru, suporturi de lecții, aplicații practice, alte materiale documentare — inclusiv pentru mijloace audiovizuale. Totuși, încă nu-i destul. **Dezvoltarea unei rețele de filiale ale centrelor de perfecționare în platforme industriale și mari întreprinderi, antrenarea oficiilor de informare și documentare ale ministerelor în elaborarea și editarea de materiale ajutătoare, concursul din partea instituțiilor de învățămînt, elaborarea — de către Ministerul Educației și Învățămîntului și Ministerul Muncii, împreună cu ministerele interesate — a unor metodologii de policalificare și recalificare (inclusiv atestare), creșterea numărului programelor-model (întocmite de către centrele de perfecționare), echipate cu toată documentația necesară, pentru meseriile și specialitățile de bază sînt numai cîteva dintre măsurile adoptate la consfătuirea amintită și care trebuie rezolvate nu numai rapid, dar și corespunzător cerințelor noii etape.**

● **RĂSPUNDEREA CONSILIELOR OAMENILOR MUNCII.** Politica de perfecționare a personalului muncitor în fiecare unitate este un important atribut al autoconducerii. Ea nu poate fi lăsată numai pe seama compartimentelor de resort, ci trebuie condusă în funcție de parametrii sarcinilor planului economico-social, antrenînd interesul întregului colectiv de muncă, aportul celor mai valoroase cadre din întreprindere și responsabilitatea directă a consiliilor oamenilor muncii. Comisiilor de pregătire, perfecționare, încadrare și promovare de pe lângă C.O.M. le revine un rol de seamă — prea puțin onorat pînă în prezent — în sprijinirea elaborării și realizării programelor, ceea ce înseamnă nu numai o contribuție mai substanțială la orientarea acestora cu echilibrul necesar între nevoile actuale și cele de perspectivă, ci și un control exigent al desfășurării lor, al modului în care sînt fructificate cunoștințele dobîndite. Se simte nevoia ca și membrii acestor comisii să primească o instruire specială, prin programe metodologice organizate de către centrele de perfecționare.

În prezent sînt în curs de definitivare, la fiecare minister, **programele-cadru de perfecționare pentru cincinalul 1981—1985.** Elaborarea și înfăptuirea, în spiritul indicațiilor secretarului general al partidului, a prevederilor din aceste programe ce se referă la perfecționarea profesională a muncitorilor va însemna o importantă contribuție la redimensionarea factorului uman al dezvoltării noastre, la accelerarea procesului de modernizare și eficientizare a economiei.

Dorin CONSTANTINESCU

NOUL MECANISM ECONOMIC-FINANCIAR — FACTOR DE IMPULSIONARE A CREATIVITĂȚII

În documentele premergătoare Conferinței Naționale a P.C.R. din decembrie 1977, în numeroase cuvântări ale secretarului general al partidului, a fost reliefată ideea după care succesul în această etapă de dezvoltare multilaterală implică în mod necesar trecerea la o nouă calitate a activităților economico-sociale, ceea ce incumbă o înaltă responsabilitate a oamenilor muncii în toate verigile procesului de producție, schimbarea radicală a atitudinii oamenilor față de noile relații sociale, noile realități, noile contradicții, și, pe această bază, față de noua calitate. Astfel, aceasta din urmă nu vizează, deci, numai componente tehnice ci, în primul rând, umane.

Noul mecanism economico-financiar, accentul asupra autogestunii în procesul complex al autoconducerii, care se structurează în jurul componentelor sale principale — bugetul propriu de venituri și cheltuieli al unității economico-sociale și participarea la beneficii a oamenilor muncii — urmărește în esență tocmai determinarea unei asemenea deosebit de profunde și de complexe schimbări.

Noul mecanism economico-financiar, ale cărui principii de bază — al muncii și conducerii colective, al cointeresării materiale colective, al conducerii și organizării unitare — au o anumită mișcare relativ independentă, formează, și aceasta este deosebit de important de subliniat, un tot unitar și trebuie să se extindă asupra tuturor domeniilor și verigilor activității economico-sociale, tovarășul Nicolae Ceaușescu remarcă faptul că „...nu există sector de activitate, de producție materială și, în general, activitate umană, care să nu se desfășoare pe baza principiului eficienței maxime, inclusiv al eficienței economice și rentabilității... Fiecare unitate economico-socială trebuie să-și organizeze activitatea pe principiile autogospodăririi, autoconducerii muncitorești, autogestunii, să aibă buget propriu de venituri și cheltuieli”.¹⁾ De asemenea, noul mecanism economico-financiar implică generalizarea sa la ansamblul sectoarelor și categoriilor sociale din țara noastră... „Fiecare în sectorul său de activitate trebuie să primească în raport cu munca pe care o depune. Cointeresarea materială și stimularea materială trebuie să le legăm mai strins de îndeplinirea în cele mai bune condiții a sarcinilor pe care le are fiecare în procesul de producție”²⁾. Numai în acest sens, noul mecanism economico-financiar are ca rezultat creșterea eficienței, productivității și calității muncii. Atrăgând atenția asupra importanței pîrghiilor cointeresării materiale și rentabilității și în procesul de conducere, tovarășul Nicolae Ceaușescu remarcă faptul că eficiența muncii cadrelor de conducere este mai mare atunci cînd știu „că și venitul lor este legat de realizarea activității în fiecare ramură pe care o conduc”³⁾. În fond, creșterea eficienței conducerii înseamnă o amplificare și o integrare mai rapidă a noilor valori social-politice în toate domeniile și la nivelul tuturor categoriilor de oameni ai muncii. Desigur, această creștere a eficienței nu este un proces simplu și liniar, automat, ca urmare a introducerii noului mecanism economico-financiar, ci un proces complex și sinuos care, tocmai ca urmare a noului mecanism pune în evidență probleme, dificultăți și disfuncționalități. De fapt, introducerea noului mecanism economico-financiar a pus în evidență o problemă de principiu: dificultatea de a trece de la un anumit stil de conducere în economie și de la un întreg mod de a privi lucrurile sub aspectul lor cantitativ, de fapt de la urmărirea realizării formale a unor indicatori cantitativi socotită drept singurul criteriu al activității economico-financiare — mentalitate care încă se menține — la un nou mod de considerare care pune accentul pe calitate, pe indicatorii producție netă și fizică, pe valoarea nou-creată. Dificultățile, obiective și subiective, nu se depășesc însă prin amînarea sau renunțarea la această trecere, deoarece acum „este necesar să consolidăm ceea ce am realizat, asigurînd o bază trainică pentru continuarea ofensivei de lăurire a societății socialiste multilateral dezvoltate”⁴⁾. Tocmai în acest sens, la Plenara C.C. al P.C.R. din 14—15 octombrie 1980 tovarășul Nicolae Ceaușescu critica stările de lucruri care

au impiedat asupra introducerii mai ferme a calității drept principalul criteriu în întreaga viață economico-socială, în sistemul de conducere a economiei.

DETERMINÎND astfel o creștere a eficienței sistemului de conducere, introducerea noului mecanism acționează (mediat prin sistemul de conducere) asupra dezvoltării revoluționare a forțelor de producție, conturînd de fapt tocmai noul cadru relațional necesar realizării accelerate a revoluției tehnico-științifice, modernizării neîntrerupte a forțelor de producție și, pe această bază, ridicării continue a nivelului de tra material și spiritual al maselor. Astfel, crește flexibilitatea sistemului de conducere, asistăm, din ce în ce mai mult — și acesta e un proces necesar — la creșterea receptivității și selectivității față de nou, la accelerarea ritmului de integrare în circuitele de producție a unor procedee tehnice ce țin de noile valori achiziționate de știință și de noua viziune tehnică și socială.

Sintetic, marile direcții de revoluționare a tehnicii de azi, efectuate sub semnul conceptelor economice de randament, productivitate, eficiență, calitate și avînd implicații social-politice de anvergură — vizează :

1. procedee și metode de diminuare a risipei și creșterii economicității (a) valorificarea superioară și reciclarea deșeurilor, subproduselor și materialelor secundare ca și a materiei prime și energiei în general ; b) creșterea duratei de funcționare a utilajelor și proceselor tehnologice ; c) valorificarea superioară a spațiului, timpului, cunoștințelor științifice tehnice și sociale și accelerarea ritmului de integrare a acestor cunoștințe în practică) ;

2. procedee de restructurare a producției și activităților sociale conform exigențelor ecologice (bionizare).

Pîrghiile cointeresării materiale și rentabilității, de fapt ansamblul pîrghiilor puse în mișcare de noul mecanism economico-financiar, determină facilitarea receptării de către sistemul de conducere a acestor cerințe intime ale dezvoltării forțelor de producție. Iar integrarea mai rapidă a acestora în întreaga viață economico-socială se repercutează pozitiv asupra rezultatelor cantitative și calitative ale muncii, asupra forței de muncă (se ușurează munca, crește coeficientul de creativitate intelectuală și scad tarele muncii specifice revoluției industriale : muncă brută, monotonie, automatism, se diminuează factorii dăunători, poluanți).

Lucrurile nu sînt însă deloc simple și pentru ca societatea să nu fie surprinsă de „tranziția” specifică lumii contemporane (A. Toffler — Șocol viitorului), ea trebuie să fie capabilă să stăpînească, să determine, să controleze, să dea sens și să prevadă dezvoltarea cu caracteristicile ei specifice. Și, în fond, o condiție esențială a acestei subordonări a dezvoltării față de societate (realizată în măsuri diferite în funcție de orînduirea socială) este tocmai introducerea accelerată a progresului tehnic, dezvoltarea revoluționară a forțelor de producție. Problema deosebit de complexă, prin faptul că direcțiile de azi ale revoluționării tehnicii marchează o ruptură chiar și în șirul momentelor revoluționare statuate anterior în domeniul forțelor de producție. Automatizarea, cibernetizarea, chiar dacă au consecințe spectaculoase asupra productivității, eficienței, calității, au o capacitate limitată de modificare structurală a viziunii și sistemului de activități economico-sociale. Nu se poate vorbi în mod real de acea nouă calitate, reclamată de documentele de partid și în general de logica dezvoltării, decît schimbînd în mod programat viziunea globală asupra sistemului de activități economico-sociale și nu așteptînd consecințele unor domenii particulare — de pildă, automatizarea din cadrul mijloacelor de muncă — asupra sistemului. De fapt această etapă „de așteptare” este premergătoare celei calitativ superioare de schimbare a viziunii generale asupra ansamblului producției. Aceasta înseamnă regîndirea liniilor directe și a tendințelor, restructurarea sistemului de activități ca și a conducerii, cristalizarea unor noi legi și mecanisme operaționale optime. Între acestea se înscriu și măsurile complexe de autoconducere și autogestione, care putem considera că se află încă abia în curs de a-și proba funcționalitatea pentru dezvoltarea forțelor de producție, a țării noastre în general. Ele sînt intrinsec legate de noua viziune privind economisirea, interdependența economie-ecologie, rolul colectivului în stă-

¹⁾ Nicolae Ceaușescu, Cuvîntarea la Plenara lărgită a Consiliului Național al Căminilor Muncii, 13 iunie 1980, Ed. politică, 1980, p. 25.

²⁾ Nicolae Ceaușescu, Cuvîntare la Congresul al II-lea al Consiliilor populare, sept. 1980, Ed. politică, 1980, p. 24.

³⁾ Ibidem.

⁴⁾ Nicolae Ceaușescu, Cuvîntarea la Plenara Comitetului Central al P.C.R., 14—15 octombrie 1980, Ed. politică, 1980, pag. 16.

pinrea democratică a proceselor sociale și determină, în forme specifice, accelerarea dezvoltării revoluționare a forțelor de producție, ritmul alert al introducerii progresului tehnic.

Desigur, chestiunea asimilării progresului tehnico-științific comportă numeroase aspecte. O primă precizare care trebuie făcută, privește însuși ritmul introducerii cuceririlor revoluționare ale științei și tehnicii, problema accentuată la noi, de o serie de motive complexe. Este vorba în primul rând de necesitatea depășirii nivelului de țară în curs de dezvoltare, micșorării decalajului față de țările puternic industrializate, a participării egale, competitive și avantajoase la schimbul mondial de valori. Pe de altă parte, ridicarea nivelului de trai material și spiritual al întregului popor presupune nu o abundență de moment, creată artificial, ci una bazată pe o planificare unitară și armonioasă a creșterii economice, a dezvoltării revoluționare a forțelor de producție.

Trebuie subliniat faptul că accelerarea introducerii noului în dezvoltarea forțelor de producție este și o dovadă a maturității relațiilor socialiste, care au astăzi capacitatea de a fi cadrul pentru o nouă calitate în întreaga activitate economico-socială. La Congresul al XII-lea al P.C.R. tovarășul Nicolae Ceaușescu releva ideea după care „**infăptuirea cu succes a prevederilor actualului cincinal a ridicat pe o treaptă superioară progresul economico-social al României**”⁵⁾. Tocmai pe această bază „**este nevoie să consolidăm această înaintare, aceste cuceriri, pentru a crea condiții de a continua ofensiva pentru infăptuirea Programului partidului, pentru victoria comunismului în România... Să punem accentul nu pe dezvoltarea extensivă, ci pe dezvoltarea intensivă a economiei naționale, pe valorificarea superioară a întregului nostru potențial material și uman**...”⁶⁾.

DISCUȚAREA ritmului de integrare a cuceririlor științei și tehnicii aduce în prim plan tocmai ideea limitelor obiective de asimilare a progresului tehnico-științific, fără de care abordarea problemei ritmului rămâne abstractă și inoperantă. Pentru că aceste limite există și tocmai analiza lor poate duce la depășirea lor, la acea grăbire a timpului istoric care este esențială în raportul de forțe al lumii contemporane. În acest sens, dezvoltarea democrației economice, introducerea noului mecanism economico-financiar vor permite din ce în ce mai mult nu numai o discuție și analiză colectivă a limitelor obiective și subiective, a greutăților în realizarea progresului tehnico-științific în România ci și, pentru prima dată, o reală asumare colectivă de responsabilități față de întregul proces de producție, față de problema necesității istorice a accelerării dezvoltării calitative a întregii societăți.

În ceea ce privește limitele obiective acestea considerăm că vizează: a) nivelul mijloacelor de muncă acumulate în urma proceselor de producție anterioare, condițiile materiale ale producției, starea și nivelul mijloacelor fixe și circulante; b) randamentul și productivitatea proceselor de producție anterioare; c) nivelul de pregătire profesională și disciplină a muncii (răspundere conștientă) a oamenilor muncii. Limitele subiective, într-un anume fel strâns legate de primele, se manifestă prin inerție, lipsa de curaj în introducerea noului, comoditate etc.

Fără a ne propune o analiză aprofundată asupra limitelor introducerii progresului tehnic vom face totuși câteva observații. În primul rând, după cum se știe, ca urmare a acumulărilor din cincinalele anterioare, avem un anumit potențial economico-financiar capabil să susțină o perfecționare calitativă a forțelor de producție (și a ansamblului activităților economico-sociale). Dar, nu trebuie să uităm că nivelul forțelor de producție este încă specific unei țări în curs de dezvoltare, că el nu este încă suficient pentru o imediată transformare a lor structurală după ultimele cerințe ale revoluției științifico-tehnice. De fapt țara noastră putem spune că se află încă în faza în care industrializarea și mecanizarea se împletesc cu revoluția tehnico-științifică și va fi necesar un efort considerabil pentru trecerea masivă la ciberneticizare și bionizare, pentru restructurarea economiei în acest sens. De altfel, în analiza retrospectivă a cincinalului 1973—1980, tovarășul Nicolae Ceaușescu remarcă: „**Nu am realizat pe deplin nici programele în domeniul progresului tehnic. Multe din realizările cercetării nu au fost introduse la timp în producție, se acționează încă cu mare înecălineală pentru introducerea în producție a rezultatelor cercetării, a noilor tehnologii**”⁷⁾.

În al doilea rând, sarcina fundamentală de a construi socie-

tatea socialistă multilateral dezvoltată, de a făuri condițiile generale de civilizație socialistă și comunistă pentru întregul popor, nu permite concentrarea unilaterală de fonduri și mijloace în sfera forțelor de producție (deși această concentrare este o fază istoric necesară pentru accelerarea procesului de dezvoltare a socialismului). În fapt, ritmul nu trebuie să încalce un anumit raport optim între fondul de dezvoltare și fondul de consum, raport subordonat și el condițiilor concrete ale țării noastre. Ritmul nu trebuie să fie excesiv de mare, dar în orice caz, fondul de dezvoltare nu poate scădea sub o anumită pondere în venitul național — pentru a asigura reproducția lărgită, creșterea eficienței și productivității muncii, a plusprodusului generator de progres social general. În același timp, desigur, se apreciază că dimensiunile fondului de consum trebuie să corespundă atât sarcinii realizării echității socialiste și ridicării constante a nivelului de trai cit și faptului că încă generațiile actuale să beneficieze de pe urma depășirii nivelului de țară în curs de dezvoltare. Pe de altă parte, ritmul de dezvoltare nu trebuie să se situeze sub o anumită limită tocmai pentru a nu se mări decalajul față de economiile și tehnologiile moderne, pentru a nu se îngreuna procesul și lungi timpul de a ajunge din urmă acest nivel înalt al forțelor de producție.

În al treilea rând, posibilitățile noastre economico-financiare nu ar putea asigura integrarea progresului tehnic în același timp în toate domeniile economiei. De exemplu, în unele ramuri sau locuri e necesar să se aștepte și uzura fizică a utilajelor și procedeele tehnologice, ba chiar să se prelungească durata de funcționare a acestora chiar în condițiile depășirii uzurii morale. În orice caz există domenii sau locuri prioritare (după criterii economico-sociale precise) în care este posibilă (sau necesară) integrarea mai rapidă a revoluției tehnico-științifice fie pentru că există un grad mai scăzut de complexitate a problemelor pe care le comportă introducerea progresului tehnic, fie, dimpotrivă, tocmai pentru că aceste domenii impun o viziune mai complexă (deși sint mai costisitoare).

Nivelul specific al mijloacelor tehnico-economice și financiare trebuie compensat astfel, cu necesitate, prin creșterea productivității muncii, a randamentului și eficienței proceselor de producție, a calității și competitivității produselor. Tocmai de aceea, în ansamblul documentelor de partid și de stat se subliniază faptul că ridicarea productivității — depășirea decalajului ce ne desparte și sub acest aspect de țările dezvoltate — este un „domeniu hotărâtor”. Desigur aceasta presupune creșterea nivelului profesional și științifico-cultural al oamenilor muncii, a disciplinei și responsabilității muncii. În acest sens, noul mecanism economico-financiar prin pîrghiile cointeresării și obligativității colective la o disciplină înaltă a muncii, ale controlului colectiv reciproc, va deveni cu necesitate, din ce în ce mai mult un mecanism eficient și riguros pentru creșterea productivității deci a posibilităților reale de introducere accelerată a progresului tehnic.

TREBUIE remarcat faptul că documentele de partid subliniază necesitatea creșterii disciplinei și responsabilității atât la nivelul muncii productive cât și a celei neproductive — care, din ce în ce mai mult, condiționează foarte strîns creșterea productivității în sfera productivă. În această perspectivă se inseriu măsurile de generalizare a principiilor autoconducerii și autogestunii la nivelul teritorial-administrativ al consiliilor populare, ca și în toate domeniile de activitate, sarcinile concrete sporite ale formelor de democrație socialistă și autoconducere. De asemenea, în această perspectivă se evidențiază și rolul muncii politico-ideologice, de creștere a conștiinței, a spiritului de exigență și combativitate revoluționară. Din cele de mai sus nu trebuie să reiasă însă ideea că problema limitelor obiective ale introducerii progresului tehnico-științific se rezolvă în funcție de problema limitelor subiective, de depășirea greșelilor și disfuncțiilor datorate în ultimă instanță lipsei de responsabilitate. Dar, în același timp este evident faptul că restructurarea forțelor de producție conform exigențelor moderne este imposibilă în afara unei viziuni moderne, consecvent științifice asupra conducerii și organizării proceselor economico-sociale.

Accelerarea ritmului de introducere a progresului tehnico-științific este problema esențială a perfecționării economiei ca și a perspectivei acesteia și aceasta se reflectă în întreaga complexitate a măsurilor de modernizare și introducere a progresului tehnic, rentabilizare și introducere a noului mecanism economico-financiar. Introducerea în toate sectoarele și la toate nivelurile a unui spirit de conducere receptiv la nou, capabil

Ana BAZAC

(Continuare în pag. 24)

⁵⁾ Nicolae Ceaușescu, Cuvîntare la Congresul al II-lea al Consiliilor populare, septembrie 1980, Ed. politică, 1980, p. 9.

⁶⁾ Idem, p. 14.

⁷⁾ Nicolae Ceaușescu, Cuvîntare la Plenara C.C. al P.C.R., ed. cit. p. 13.

MODERNIZAREA economiei naționale, înțelesă în sensul trecerii de la un sistem socio-economic tradițional la unul modern, de la un sistem fundamental rural la unul industrial-agrar, mai avansat, proces necesar în evoluția societăților rămase în urmă, a concentrat cu predilecție atenția economiștilor din țările în curs de dezvoltare, în perioada următoare cuceririi independenței de stat. Fiind tratată în strinsă legătură cu industrializarea și în contextul elaborării strategiilor naționale de dezvoltare, modernizarea este privită, în consecință, în scrierile acestor economiști, nu ca un scop în sine, ci ca un răspuns, ca o soluție la gravele probleme cu care s-au confruntat și se confruntă aceste țări.

Referindu-ne la opiniile unor gânditori din Sudul Asiei, mai precis din India, remarcăm că ceea ce caracterizează cristalizarea concepțiilor privind modernizarea societății este abordarea ei în context sau în cadrul național, în termeni reali, adică prin prisma posibilităților efective de îndeplinire, prin prisma realităților umane, ecologice, tehnologice din această parte a lumii. Punctul de pornire, ca și cel gravitațional, al conceptului de modernizare îl constituie sărăcia, cu toate formele sale, exacerbate la fenomenele foametei, subnutriției și malnutriției, la șomaj și subutilizare cronică a forței de muncă. Rațiunea unei asemenea abordări nu este dificil de

Considerații privind rolul industriei mici și mijlocii în procesul de modernizare a economiilor rămase în urmă (I)

găsit dacă ținem seama de faptul că Asia de Sud concentrează nu numai o mare parte din populația lumii ci și cea mai mare parte din „sărăcii” lumii, că 90% din populația Indiei se află sub limita sărăciei, nedispunind de minimul indispensabil de calorii, neavând locuință și locuri de muncă, fiind lipsită de instrucție ș.a. Desigur că pe acest fond, generalizări cu valabilitate universală pentru țările slab dezvoltate, ca și absolutizarea unor căi de modernizare apar nejustificate și neadecvate

Totodată, această realitate a determinat ca în lucrările mai multor economiști, modernizarea să fie abordată prin prisma compatibilității între obiectivele economice, de transformare a structurilor, pe de o parte, și obiectivele sociale, de îmbunătățire treptată a condițiilor de viață și de muncă pe de altă parte. Observăm astfel o anume abandonare a abordării tradiționale pur economice în favoarea unei abordări interdisciplinare, sociale, globale chiar; cadrul conceptual privind modernizarea fiind inclus într-o strategie orientată împotriva sărăciei, pentru ridicarea vieții materiale și spirituale a ființei umane, combinarea optimă a sectoarelor economice, a resurselor umane și materiale, a tehnicilor de producție etc. este abordată mult mai mult în perspectiva finalității valorilor fundamentale umane. În acest cadru, utilizarea cât mai completă a resurselor disponibile, în special umane, mai ales în sectoarele tradiționale, s-a impus ca mobil al modernizării și implicit, ca centru al conceptului acesteia.

Concret, cum se ilustrează aceste idei? În condițiile în care adaptarea unor experiențe istorice străine, opuse chiar realităților din țările slab dezvoltate din Asia, de regulă a unor modele occidentale, s-a dovedit în practica ultimelor decenii falimentară, economiștii și-au manifestat îndoiala față de utilitatea unei căi de dezvoltare în mare măsură copiată. Căci

FIȘE

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

• GH. VASILESCU • P. GEORGESCU • M. TAȘCĂ • P. MĂRUȚĂ
• N. VANCEA • I. VANCEA • M. TAȘCĂ • P. MĂRUȚĂ
• I. VANCEA • I. VANCEA • M. TAȘCĂ • P. MĂRUȚĂ

Coordonator:
Prof. univ. em. dr. docent
ION IVĂNESCU

STATISTICĂ

EDITURA DIDACTICĂ ȘI PEDAGOGICĂ — BUCUREȘTI

● La Editura Didactică și Pedagogică a fost tipărită recent lucrarea „STATISTICĂ”, realizată de un colectiv de autori din centrele universitare Craiova, Iași, București și Cluj-Napoca (autori

lucrării sint: Gh. Vasilescu, Tr. Mitran, F. Maței, P. Georgescu, N. Vasilescu, I. Vancea, M. Tașcă, P. Măruță, E. Mecu sub coordonarea profesorului Ion Ivănescu). Lucrarea își propune să ofere studenților economiști o serie de informații fundamentale privind știința statisticii precum și cele mai importante aplicații ale metodelor statistice în analiza, controlul și conducerea proceselor economice-sociale. În acest spirit, într-o primă parte a manualului sint expuse probleme privind observarea și prelucrarea informației statistice, metode de investigare statistică, caracterizarea statistică a seriilor dinamice, indicatorii statistici etc. Un spațiu an.plu se acordă în lucrare utilizării elementelor statistice în analiza activității productive: statistica producției; statistica forței de muncă, a productivității și retribuției după muncă; statistica fondurilor fixe, a fondurilor circulante și a altor elemente ale procesului de producție.

Controlul calității produselor

● Calitatea produselor constituind în tot mai mare măsură un parametru esențial al competiției, asigurarea unui nivel

optim de control al acestora la nivelul unităților producătoare se afirmă ca o sarcină de bază pentru factorii din economie. Perfecționarea controlului calității produselor, susține N. Vilkova în studiul „Viznojnosti na usvirštenstvuvane na kontrola vîthu kacestvoto na produktiata” (Posibilități de perfecționare a controlului calității produselor) publicat în numărul 5 1980 al revistei „ECONOMICESKA MISL” ar trebui să urmărească două direcții prioritare: pe de o parte limitarea în cit mai mare măsură a acțiunii factorului subiectiv în determinarea calității produselor, prin implementarea progresivă a tehnicilor moderne de control; pe de altă parte asigurarea controlului calității pe tot fluxul de producție și scăderea ponderii controlului calității în fazele avansate de realizare a produselor. Potrivit opiniei exprimate de N. V., atingerea acestor obiective necesită includerea activității de control al calității ca un subsistem al sistemului producției ca atare. Realizarea practică este însă nemijlocit condiționată de creșterea gradului de automatizare a proceselor și de utilizarea pe scară largă a sistemului informatic de conducere și control ale producției.

Societăți multinaționale

● Comentind poziția actuală și tendințele în amplificarea activității multinaționalelor, Michel Delapierre distinge — prin analiza situației concrete din industria informatică — două faze mai importante. Potrivit opiniilor exprimate de autor în articolul „Les strategies des multinationales en Europe. La bataille de l'informatique” publicat în numărul din octombrie a.c. al revistei „PROBLEMES ECONOMIQUES”, o primă fază a procesului de constituire a societăților multinaționale o reprezintă strategia comercială: multinaționalele au proliferat din rațiuni comerciale. Cea de a doua fază, care reflectă o creștere substanțială a ponderii activităților acestor societăți în străinătate, comparativ cu activitatea internă, este denumită de autor strategia producției. Această strategie stimulează dezvoltarea integrată a două tipuri de întreprinderi: unele mai puțin diversificate care procedează la împărțirea pieței mondiale în zone geografice (incluzând și țara de origine); altele, caracterizate printr-un accentuat grad de diversificare, ce promovează linii de produse la scară mondială. După cum susține autorul, interesele divergente tot mai puternice

după cum afirmă B. Nasruddin¹⁾, „infuzia de modă occidentală în procesul dezvoltării a condus la dezintegrarea și distrugerea modurilor indigene de producție în țările în curs de dezvoltare²⁾”. În acest context „abandonarea vechiului model metropolitan de dezvoltare” a unor teorii ce decurg de aici, afirmă B. N., implică găsirea unor noi concepte și metodologii de cercetare, corespunzătoare necesităților specifice ale populațiilor din societățile sud-asiatice; modernizarea acestor societăți trebuie să fie concepută în armonie cu obiective care înscriu alături de creșterea economică, și chiar mai presus de ea, „ocuparea forței de muncă”, „echitatea socială” și „participarea celor mai puțin privilegiați la roadele creșterii”.

Economiștii, dar nu numai ei, ci și sociologi, demografi, politologi, istorici, au încercat să dea răspuns la această problemă vitală: cum să se asigure hrană și locuri de muncă unei populații în continuă creștere, în mare proporție săracă, analfabetă, unei populații necalificate sau cu o slabă calificare, concentrată în mediul rural. Cazul Indiei, este pentru această problematică, caracteristic cu cei 620 milioane locuitori, un ritm mediu anual de creștere a populației de 2,1% între 1970-1975, cu numai 38% din populație în mediul urban, cu 69% din forța de muncă ocupată în agricultură, cu 47% din produsul intern brut creat în această

ramură, cu o durată medie a vieții de 50 ani, cu 64% din populație analfabetă etc.²⁾. Datele restrictive ale problemei includ și faptul că în această regiune — așa cum arată înșiși economiștii indieni — se manifestă o insuficiență cronică de capital, deci posibilități reduse pentru acumulare, iar majoritatea săracilor (ca și a celor care nu au de lucru) se află la sate și se ocupă de agricultură, meșteșuguri și artizanat, cu micul negoț, activează în mărunte industrii locale, sătești, și sînt mici fermieri, lucrători independenți și muncitori fără pămînt ale căror ocupații și venituri sînt precare și minime.

În această lumină conceptul de modernizare implică în mod necesar cerința dezvoltării industriilor mici și mijlocii, a activităților artizanale — al căror loc și rol în economie, o bună perioadă, de timp, fusese fie controversat, fie contestat în mod absolut, fie apoligiat fără rezerve. „Restabilirea meșteșugurilor și a artelor” în dezvoltarea Indiei a constituit o caracteristică a gândirii lui Mahatma Gandhi „dar o apreciere lucidă, o reevaluare realistă a rolului lor găsim și la P.C. Mahalanobis, cit și în scrierile mai recente ale lui K.N. Raj, A. Rudra, M. Ahluwalia, V.V. Bhatt, R. Kothari, V. Dandekar ș.a. Recunoscînd în principiu industrializarea ca instrument de progres economic, și în special dezvoltarea industriei construcțiilor de mașini, a siderurgiei, în mod

deosebit a energiei, în general a ramurilor industriale care asigură ridicarea nivelului tehnic al tuturor sectoarelor de activitate, acești autori aduc elemente noi care-i delimitează în gîndirea economică sud-asiatică. Merită a fi reținute ideile definitorii privind locul și rolul industriilor mici în procesul de modernizare a Indiei în speță, unele aspecte privind cadrul conceptual și, ca atare, de principiu. În teoriile acestor autori, problema crucială în ce privește modernizarea economiilor rămase în urmă nu este aceea a opoziției între industrie și agricultură, între industria grea și cea ușoară, între industria mare și cea mică, între tehnologia intensivă, care solicită mari investiții de capital, și cea care cere mai ales forță de muncă; o asemenea opțiune sau alternativă netă este, după părerea lor, o falsă dihotomie. Căci, raportul dintre sectoarele amintite, este de complementaritate și nu de opoziție, de cooperare și nu de competiție, fiecare contribuind la dezvoltarea și avantajarea reciprocă. În acest cadru sînt subliniate valențele de mare utilitate, și economică și socială, ale industriei mici și artizanale.

Eufrosina IONESCU

¹⁾ B. Nasruddin: „Raport, on research activities, Liaism Bulletin” — 1976, p. 89-95

²⁾ World Development Raport, 1978, The World Bank Washington, D.C., August 1978

nice dintre statele naționale și activitatea multinaționalelor (a căror torță rezidă tocmai în capacitatea de a opera într-un spațiu mondial constituit din zone inegal dezvoltate) le determină pe acestea din urmă să se orienteze spre o strategie a raționalității financiare.

Construcțiile și criza energetică

● Asemenea altor ramuri industriale, construcțiile civile au cunoscut în ultima perioadă în țările capitaliste dezvoltate o reducere a activității, ceea ce a determinat, corespunzător, o creștere a șomajului. Fotrivit datelor furnizate de Claude Evain în articolul „Pour une politique européenne de la construction” publicat în numărul din 15 noiembrie a.c. al revistei „CHRONIQUES D'ACTUALITÉ DE LA S.E.D.E.I.S.”, pentru țările Pieței Comune, din 1974 și pînă în prezent, activitatea din construcții a scăzut cu 20%, fapt care a determinat dispariția a 680 000 de locuri de muncă. Această evoluție are la bază, după cum susține autorul, două cauze mai importante: pe de o parte, contrăntarea acestei ramuri economice cu școlul petrolier (reducerea

cererii interne în acest domeniu poate diminua nota petrolieră); pe de altă parte schimbarea gusturilor și anumite mutații înregistrate în modul de viață a populației a condus la o scădere a cererii de locuințe mari, costisitoare.

Tot mai numeroase sînt însă opiniile care susțin că, în actuala conjunctură, dezvoltarea activității în construcții se cere puternic amplificată. O asemenea apreciere, arată P.E., se întemeiază pe faptul că, între altele, în sectorul de construcții cererea de produse importate este cu mult mai redusă decît media pe economie.

Industrii ale inteligenței

● În douăzeci și cinci de ani Japonia a cunoscut deja trei tipuri de industrie dominante. În 1955 industria ușoară; ulterior siderurgia și construcțiile navale; începînd cu anul 1957 industria de componente electronice și, cu deosebire, tranzistori — pentru că în ultimii șase ani să fie consemnată o nouă mutație: dezvoltarea industriilor de „inteligentă” deopotrivă cu corolarele acesteia, comunicația și prelucrarea informației. Aceste transformări pro-

funde ce vizează întreg ansamblul aparatului productiv — opinează Jaques Angout în studiul „Le Japon mise sur les industries de l'intelligence” publicat în numărul din septembrie a.c. al revistei „SCIENCE ET VIE” — au la bază o politică de inovație metodică, deopotrivă cu o înaltă capacitate de a asimila inovația. Dezvoltarea unor subdomenii care sînt circumscrise noțiunii de industrie a „inteligenței” — centrale nucleare, telecomunicații, echipament de birou, biotehnologii, uzine predate „la cheie”, industria anti-poluantă etc. — se subliniază în articol, răspund unor obiective precise: produsele respective sînt tot mai mult cerute pe piața mondială; fabricarea acestora nu presupune decît un consum minim de energie și materii prime; principala substanță încorporată este inteligența umană.

Colocviu național

● În zilele de 5 și 6 decembrie s-a desfășurat sub egida Institutului de economie socialistă un colocviu național consacrat analizei principalelor orientări actuale în gîndirea economică contemporană. Reunind cadre din cercetarea economică, cadre

FIȘE

universitare și specialiști din diverse domenii ale economiei, coloclviul a prilejuit o amplă dezbateră de idei în domeniul doctrinelor economice, al teoriilor economice precum și al unor probleme de actualitate ce se afirmă în gîndirea economică mondială. Sistemul criteriilor de apreciere a teoriilor economice; criza teoriei economice occidentale; conceptul „mod de viață”; teoria valorii — muncă și a prețurilor în socialism; diviziunea internațională a muncii; structura economică în gîndirea economică socialistă; considerații cu privire la teoria schimbului inegal; curente în gîndirea monetaristă contemporană; industria mică și mijlocie în procesul modernizării economiilor rămase în urmă; considerații asupra teoriilor „noilor economiști”; tipologia crizelor economice; conceptul de monopol internațional; înzestrarea cu factori și progresul tehnic; dezvoltarea teoriei economice a socialismului — iată cîteva dintre titlurile comunicărilor prezentate în cadrul colocviului amintit.

Creșterea randamentului fondurilor fixe

(Urmare din pag. 13)

crează la montarea de alimentatoare automate la presele de stantat tablă, care permit reducerea consumului specific și creșterea productivității muncii cu peste 50% la aceste operații; montarea unei benzi transportoare la calendarul I, care elimină transportul manual al semifabricatului dintre valțul de gelifiere și calendaru.

Până în prezent, la întocmirea planurilor de reparații capitale nu s-a ținut seama de posibilitățile existente privind modernizarea mașinilor și utilajelor. Față de această situație **considerăm că este necesar ca în toate cazurile în care se execută reparații capitale să se analizeze de către comisia tehnică a inginerilor și tehnicienilor, în prezența specialiștilor și a muncitorilor care exploatează mașinile și utilajele, posibilitatea executării — odată cu acestea — și a unor lucrări de modernizare a lor, lucrări care să fie prevăzute chiar în planul de reparații capitale, ca sarcină obligatorie de plan.** Aceasta cu atât mai mult dacă avem în vedere că lucrările de modernizare au o eficiență economică ridicată, concretizată în: creșterea capacității de producție și a productivității muncii; reducerea unor fonduri de investiții și a importului; reducerea consumului de energie electrică și a costurilor de producție.

Întreținerea și repararea fondurilor fixe

DIN ANALIZA indicilor de utilizare a fondurilor fixe rezultă că din fondul de timp maxim disponibil de lucru la utilajele de bază (calandre, linii tehnologice pentru fabricarea pielii artificiale, mașini de frecat vopsele și altele) se pierde 6—8% ca urmare a întreruperilor accidentale determinate de întreținerea necorespunzătoare, precum și de depășirea duratei normale de execuție a reparațiilor din lipsă de piese de schimb.

În general, la sfârșitul perioadelor de plan (lună, trimestru) mașinile și utilajele sînt suprasolicitate și este neglijată întreținerea lor, ceea ce conduce

de multe ori la scoaterea lor din funcțiune și intrarea în reparații accidentale, iar adeseori se amîna săptămîni sau chiar luni intrarea în reparații sau revizii generale a unor mașini și utilaje în dorința de a obține producție și a se realiza sarcinile de plan. Această producție, obținută în detrimentul executării reparațiilor planificate, duce însă la creșterea gradului de uzură a fondurilor fixe, la „căderi” rapide și uneori definitive a unor utilaje și piese, la creșterea costurilor și duratei perioadei de reparații, la o pierdere mai mare de producție în perioada următoare.

Pentru reducerea acestor pierderi în utilizarea capacităților de producție, în ultima perioadă au sporit preocupările în vederea încărcării și exploatării optime a mașinilor și utilajelor, asigurării din timp a pieselor de schimb și efectuarea unor reparații de calitate în timpul afectat prin plan pentru astfel de lucrări. De asemenea, s-au luat măsuri de respectare a graficelor de efectuare a lucrărilor de întreținere și reparații curente, în cadrul cărora la unele utilaje se fac intervenții zilnice.

Cadre calificate

FAPTELE demonstrează că cele două calandre pentru fabricarea foliilor plastificate și liniile tehnologice pentru fabricarea pielii artificiale nu sînt utilizate la capacitate, în mare parte din lipsă de personal calificat. Peste 50% din personalul muncitorilor provine din rîndul muncitorilor necalificați, deși participă la conducerea unor utilaje și instalații complexe cu o valoare deosebit de mare, de ordinul a cîtorva milioane de lei.

Procesul tehnologic necesită muncitori care să cunoască nu numai tehnologia de fabricare a produselor din mase plastice, ci și modul de întreținere și reparare a utilajelor, un minim de cunoștințe din domeniul electronicii și automatizării, știind că o manevră greșită sau un parametru de exploatare nerespectat conduc la avarierea utilajului sau la realizarea de produse de o calitate necorespunzătoare și chiar rebuturi. Considerăm că este necesar să se acorde o atenție mai mare pregătirii

de cadre calificate și ridicării calificării cadrelor. În această direcție s-a organizat un curs de calificare fără scoalere din producție pentru meseria de operator în prelucrarea polimerilor, începînd cu 1 noiembrie 1980, și este necesar să se continue scolarizarea anual a cel puțin 20—30 tineri în meseria de operator în prelucrarea polimerilor prin liceele de specialitate sau școlile profesionale; totodată, este necesară organizarea unui curs de policalificare a operatorilor chimiști în meseriile de electrician și lăcătuș și un curs de perfecționare care să cuprindă întregul personal în vederea însușirii noilor tehnologii și a cerințelor legate de întreținerea și exploatarea rațională a utilajelor și instalațiilor.

Una din cauzele menținerii unor neajunsuri în utilizarea mai bună a fondurilor fixe o constituie necunoașterea de către toți factorii de răspundere, în special de către cadrele din conducerea secțiilor și sectoarelor de activitate, a informațiilor legate de: mărimea valorii fondurilor fixe aflate în exploatare, volumul amortizărilor plătite, utilajele care stau nefolosite, nivelul indicilor de eficiență a utilizării fondurilor fixe (producția și beneficiul la 1 000 lei fonduri fixe), consumurile de energie și carburanți pe utilaje, mașinile și instalațiile care se pretează la modernizare, cele a căror exploatare nu mai este economică, momentul optim al efectuării reparațiilor etc. Aceste date sînt cunoscute de regulă numai de către persoanele din sectorul mecano-energetic și financiar-contabil, care conduc evidența lor și fac raportări statistice.

Considerăm că este timpul să se acorde o mai mare atenție îmbunătățirii sistemului informațional privind cunoașterea modului de utilizare a fondurilor fixe, supunîndu-se spre aprobarea consiliului oamenilor muncii programe speciale de măsuri tehnico-organizatorice cu termene și responsabilități, care să conducă la îmbunătățirea utilizării fondurilor fixe, pornind de la exigențele actualei etape de dezvoltare a țării, în cadrul noului mecanism economico-financiar, bazat pe autoconducere și autogestiuie, pe creșterea rolului și răspunderii clasei muncitoare în buna administrare a întreprinderii, în gospodărirea rațională, cu maximum de randament, a fondurilor materiale și financiare incredințate.

Impulsionarea creativității

(Urmare din pag. 21)

să-l discearnă și să-l introducă rapid, a unui spirit mobil și autocritic este esențială pentru trecerea la o nouă calitate în întreaga viață economico-socială îndeosebi. Acest spirit este esențialmente necesar, deoarece pornește de la premisa că integrarea progresului tehnico-științific este o problemă permanent deschisă.

Această viziune plină de răspundere și opusă comodității în concepție și acțiune este însă numai un aspect al modernizării conducerii. Ea se îmbină armonios cu mecanismul democratic al conducerii colective și numai astfel sistemul de conducere se structurează în forma nouă a autoconducerii și autogestiuunii, a noului mecanism economico-financiar. Numai astfel sistemul de organizare și conducere determină creșterea responsabilității colective, a eficienței și rentabilității, a disciplinei și echității socialiste. Desigur că acest proces de restructurare calitativă a organizării și conducerii este încă abia la început și astfel el scoate mai degrabă la iveală neajunsurile și aspectele negative ale vechilor stări de lucruri decît rezolvă integral problemele. Datorită complexității sale, creșterea caracterului consecvent științific și democratic al conducerii și organizării se înfăptuiește treptat, depășind obstacolele obiective și subiective. To-

varășul Nicolae Ceaușescu remarcă faptul că „acest nou mecanism își face loc cu greu, întîmpină rezistența din partea vechiului, a obișnuinței de a lucra fără a da socoteală pentru rezultatele economice obținute”⁸⁾.

Secretarul general al partidului a subliniat două grupe de probleme ridicate de introducerea noului mecanism economico-financiar: 1) înțelegerea lui corectă la toate nivelurile de conducere, înțelegerea legăturii intrinsece dintre birghiile sale interne de cointeresare și participare la beneficii și responsabilitate și disciplina față de aspectul rentabilității, eficienței, productivității și calității și 2) necesitatea generalizării lui în toate domeniile vieții economico-sociale atît la nivelul unităților cît și teritorial-administrativ, pe baza viziunii riguroase a planului național unic de dezvoltare. Desigur, desfășurarea în continuare a activității va evidenția noi aspecte concrete, noi probleme de rezolvat în ceea ce privește condițiile democratice ale accelerării ritmului de introducere a noii calități în țara noastră. Este incontestabil însă faptul că pe măsura integrării sale în practică și a depășirii calității sale de experiment social istoric, valențele democratice, responsabile și umaniste ale noului mecanism economico-financiar se vor releva în mod concret prin impulsul dat dezvoltării forțelor de producție, prin restructurarea unor domenii fundamentale ale civilizației socialiste.

⁸⁾ Nicolae Ceaușescu, Cuvîntare la Plenara lărgită a Consiliului Național al Oamenilor Muncii, ed. cit., p. 24.

25 DE ANI DE ACTIVITATE CONSTRUCTIVĂ A ROMÂNIEI LA NAȚIUNILE UNITE

ANUL ACESTA, în care la 24 octombrie s-a sărbătorit cea de a 35-a aniversare a înființării Organizației Națiunilor Unite, este marcat în mod fericit de alte două importante comemorări, de interes deosebit pentru România: prima, 25 de ani de la intrarea țării noastre în Organizația Națiunilor Unite și, a doua, 15 ani de la adoptarea de către Adunarea Generală a rezoluției inițiată de România cu privire la educarea tineretului în spiritul idealurilor păcii, înțelegerii și colaborării între popoare.

O perioadă de profunde transformări pe scena mondială

O PRIVIRE retrospectivă asupra perioadei care s-a scurs de la adoptarea Cartei O.N.U. va pune în evidență faptul că ea s-a caracterizat printr-o serie de transformări profunde ale scenei mondiale: în primul rând apariția sistemului mondial socialist, prăbușirea sistemului colonial al imperialismului, apariția unui mare număr de noi state independente, revoluția fără precedent din domeniul științei și tehnologiei. Toate aceste transformări au dus la modificarea în mare măsură a imaginii de acum 35 de ani a Organizației Națiunilor Unite. Având în prezent un număr de 154 state membre, O.N.U. este acum de trei ori mai mare decât în 1945, parcurgând astfel aproape în întregime calea către realizarea vocației sale de universalitate. Această creștere considerabilă a numărului membrilor C.N.U. a conferit și o dimensiune calitativă organizației mondiale, îmbogățind-o cu noi și valoroase școli de gândire politică, îndeosebi ale țărilor socialiste, țărilor în curs de dezvoltare, țărilor nealiniate, țărilor mici și mijlocii ale lumii, fapt care a dus la lărgirea și ameliorarea caracterului sau reprezentativ. Această evoluție este oglindită totodată de structura complexă și articulată pe care O.N.U. a dobândit-o prin contribuția activă a tuturor acestor țări și de gama cuprinzătoare de funcțiuni și activități pe care o desfășoară în prezent.

Organizația Națiunilor Unite a fost creată ca „să mențină pacea și securitatea internațională... și să realizeze cooperarea internațională în rezolvarea problemelor internaționale cu caracter economic, social, cultural sau umanitar”. Republica Socialistă România consideră că astăzi aceste obiective sînt la fel de actuale ca și în prima zi în care au fost stabilite. Legătura care există între menținerea păcii și cooperarea internațională pune în lumină concepția fundamentală a României socialiste potrivit căreia pacea nu reprezintă pur și simplu o stare pasivă de nebeligeranță ci un proces dinamic de conlucrare activă și intensă între state pentru făurirea unei lumi mai bune și mai drepte, în liniște, prosperitate și securitate pentru toți. În același timp, România concepe pacea internațională nu ca pe un fenomen distinct și izolat, ci ca pe un fenomen concret, adică înrădăcinat și strîns legat de alte concepte socio-politice majore. Privită din acest unghi sistemic, menținerea păcii mondiale depinde în esență de soluționarea unor mari probleme ce confruntă omenirea, ca instaurarea unei noi ordini economice internaționale; eliminarea decalajelor dintre țările bogate și sărace ale lumii pe baza dezvoltării economice mai rapide a statelor mai puțin dezvoltate sau în curs de dezvoltare; realizarea dezarmării, în primul rând a dezarmării nucleare; soluționarea problemelor alimentare și demografice; protecția mediului înconjurător și calitatea vieții; asigurarea respectării drepturilor fundamentale ale omului, a drepturilor femeii, tineretului și copilului. Această concepție globală este în deplină concordanță cu interdependența relațiilor internaționale și cu indivizibilitatea păcii mondiale. Toate acestea fac parte din problematica de fond ce trebuie să suscite interesul și preocuparea directă a Națiunilor Unite.

Pornind de la aceste considerente, România apreciază că menținerea păcii și securității internaționale, care constituie menirea primordială a Națiunilor Unite, trebuie să se bazeze

în mod realist, îndeosebi într-o perioadă cînd omenirea trece printr-o agravare a încordării internaționale și printr-o evoluție alarmantă a raporturilor interstatale, pe stricta aplicare a scopurilor și principiilor consacrate de Carta Națiunilor Unite: respectul independenței și suveranității naționale; neamestecul și neintervenția în treburile interne ale altor state; nerecurgerea la forță sau la amenințarea cu forța și reglementarea prin mijloace pașnice a diferendelor internaționale; participarea cu drepturi egale a tuturor statelor, indiferent de mărime, sistem sau potențial, la soluționarea problemelor majore de interes general. În acest context, este de importanță vitală ca principiul unanim recunoscut al nerecurgerii la forță sau la amenințarea cu folosirea forței să fie tradus în viață prin stoparea cursei înarmărilor prin eforturi decisive ale tuturor statelor membre, îndreptate spre realizarea dezarmării generale și complete, în primul rînd a dezarmării nucleare.

Validitatea acestor aprecieri din gîndirea politică românească este pregnant confirmată de umbra tangibilă și amenințătoare a actualelor concentrări de trupe și armamente, inclusiv armamente nucleare, ca și de noua spirală a cheltuielilor militare. După cum arăta secretarul general al O.N.U., Kurt Waldheim, în ultimul său Raport cu privire la activitatea Organizației, „cheltuielile militare mondiale în anul 1980 au depășit cifra astronomică de 500 miliarde dolari, sau circa 6 la sută din producția mondială totală. Dezvoltarea cantitativă și calitativă a armamentelor, îndeosebi a armelor nucleare, continuă”. În aceste împrejurări, potrivit strategiei politice a României, este de cea mai mare importanță să se acționeze pentru a face efectivă aplicarea principiului universal recunoscut al nerecurgerii la forță și la amenințarea cu forța, prin eliminarea instrumentelor materiale ale politicii de forță, care sînt armamentele și cursa înarmărilor, în baza unor eforturi decisive ale tuturor statelor membre O.N.U., orientate către traducerea în viață a dezarmării generale și complete, în primul rînd a dezarmării nucleare.

După părerea României socialiste, discutarea problemelor dezarmării ar fi incompletă și în mare măsură lipsită de sensul și finalitățile sale reale dacă s-ar pierde din vedere interacțiunea lor directă cu gravele probleme de ordin economic ce confruntă omenirea în general și țările în curs de dezvoltare în special. În epoca noastră, caracterizată prin creșterea conștiinței și maturității politice a maselor, nu numai cercurile de specialiști ci și cele ale opiniei publice naționale și mondiale înțeleg legătura organică între conceptul de dezarmare și cel de creștere economică și sesizează impactul profund negativ al cheltuielilor militare asupra eforturilor ce se desfășoară în direcția dezvoltării economice mondiale, cu precădere ale țărilor în curs de dezvoltare.

Accent sporit pe rezolvarea problemelor economico-sociale

SE ȘTIE că printre marile țeluri înscrise în Carta Națiunilor Unite figurează „promovarea progresului social și un nivel de trai superior în mai mare libertate”. În ultimele decenii, acest țel a căpătat o importanță crescîndă, ca reflectare a două tendințe care de fapt sînt îngemănate: prima, apariția unui număr mare de state desprinse din dominația colonială, state care pun pe primul plan dezvoltarea economică și socială a popoarelor lor; a doua, creșterea conștiinței generale a popoarelor lumii că pacea mondială este imposibil de garantat atîta timp cît două treimi din populația planetei trăiește în sărăcie. De aici, necesitatea ca Organizația Națiunilor Unite și toate instituțiile și organele ce fac parte din sistemul acesteia să pună un accent din ce în ce mai mare pe rezolvarea problemelor economice și sociale ce confruntă omenirea în strînsă legătură și interdependență cu rezolvarea tuturor celorlalte probleme majore ale acesteia.

Înțelegerea clară a interdependenței problemelor existente în lume și a necesității rezolvării lor pe această bază are fără îndoială implicații notabile asupra modului în care societățile naționale își organizează viața economică, tehnologică, științifică și de altă natură. Producția și repartitia hranei și a altor bunuri, răspindirea științei și tehnologiei în producția industrială și agricolă, ca și în alte sectoare economice, impactul activității omului asupra mediului înconjurător, problemele legate de locul și modul de trai al oamenilor, efectul tuturor acestora asupra drepturilor lor la o viață demnă și liberă, toate sînt aspecte ce au intrat în preocupările comunității internaționale.

Toate aceste preocupări au fost strîns legate de problematica largă, mai sus amintită, a cărei soluționare, bazată pe coordonarea avantajelor, intereselor și eforturilor tuturor statelor, va face posibilă înlăturarea unei lumi mai bune și mai drepte, o lume a păcii, securității, înțelegerii și cooperării internaționale.

În acest spirit, Republica Socialistă România s-a manifestat, încă de la intrarea sa în Organizația Națiunilor Unite, în 1955, ca un sprijinitor ferm al organizației mondiale, nu numai prin pronunțări clare de politică externă, la cel mai înalt nivel, dar și prin inițiative și contribuții constructive de ordin concret. De natură să mărească autoritatea și prestigiul O.N.U., să sporească rolul său în viața internațională și să întărească eficacitatea muncii sale. De pildă, datorită unei inițiative românești de-a lungul unui număr de ani, Adunarea Generală a înscris punctul de pe ordinea de zi referitor la creșterea rolului O.N.U. în menținerea și consolidarea păcii și securității internaționale: România a participat activ la negocierile de dezarmare, iar numeroase propuneri ale sale au fost incluse în documentele O.N.U. În vigoare privind dezarmarea, îndeosebi propunerile vizînd înghețarea și reducerea bugetelor militare, încetarea dezvoltării calitative a sistemului de arme nucleare, înființarea unor organe deliberative democratice de negociere în cadrul O.N.U.: se cuvine relevat aici largul ecou de care s-au bucurat la actuala sesiune a Adunării Generale a O.N.U., cele două rezoluții inițiate de România referitoare la înghețarea și reducerea bugetelor militare și respectiv consecințele economice și sociale ale cursei înarmărilor. Problema științei și tehnologiei dedicată dezvoltării, ca și problema industrializării țărilor în curs de dezvoltare au fost pentru prima dată supuse examinării de către O.N.U. la inițiativa guvernului român, și tot la propunerea României diferite organe competente ale O.N.U. examinează în prezent crearea unui mecanism de reglementare a diferendelor internaționale pe baza bunelor oficii, mediațiunii și concilierii sau adoptarea unui tratat cu privire la interzicerea forței și a amenințării cu forța. Pentru a menționa un ultim, dar nu și cel mai puțin important aspect, România a adus o contribuție importantă la acțiunea internațională ce a culminat cu adoptarea de către O.N.U. și alte organisme internaționale a unui număr important de re-

zoluții și măsuri dedicate bunăstării și propășirii tinerei generații. Adunarea Generală a adoptat în 1965 binecunoscuta Declarație cu privire la tineret, în urma discutării și aprobării unanime a unui proiect de rezoluție prezentat de România. În 1973, România a supus atenției un complex de măsuri care au constituit baza rezoluției cu privire la acțiuni concertate în scopul satisfacerii nevoilor și aspirațiilor tineretului. Ca urmare a acestei rezoluții, care a fost adoptată cu unanimitate de voturi de către Adunarea Generală, secretarul general al O.N.U. a indicat Secretariatului să întocmească o listă a centrelor și instituțiilor de cercetare a problemelor tineretului, existente în întreaga lume, în scopul stabilirii de legături directe cu acestea.

Sprijinul ferm acordat organizației mondiale și activităților acesteia de către România a fost reiterat în numeroase rînduri de tovarășul Nicolae Ceaușescu, președintele Republicii Socialiste România, care, cu inițiativa sa creatoare și modul său constructiv de a aborda problemele, a avut un rol determinant în stabilirea liniilor călăuzitoare ale politicii generale ale țării noastre în favoarea Națiunilor Unite și a creșterii rolului O.N.U. în rezolvarea marilor probleme ale contemporaneității. Ca o recunoaștere a acestei contribuții valoroase, secretarul general O.N.U. Kurt Waldheim a exprimat în diferite ocazii înalta sa apreciere și stimă pentru interesul și încurajarea acordată personal de președintele Nicolae Ceaușescu și a adus omagii participării active a României la lucrările organizației.

În acest context, trebuie să evidențiem un aspect care este, potrivit gândirii revoluționare a Partidului Comunist Român, de primă importanță pentru reușita tuturor strădanilor Națiunilor Unite. Cauza instaurării unei noi ordini economice internaționale, într-o lume mai bună și mai dreaptă, izbăvită de arme, foamete, boli și sărăcie, a încetat de mult să privească numai guvernele și cercuri politice restrînse; ea a devenit aspirația profundă și de fapt o problemă vitală pentru toate națiunile și popoarele lumii. România și președintele său, tovarășul Nicolae Ceaușescu vîd în acest factor nou o forță motrice decisivă, capabilă să contribuie efectiv la atingerea telurilor și obiectivelor O.N.U. În consecință, este esențial să se asigure cea mai largă consientizare a opiniei publice mondiale, prin toate canalele informaționale existente, asupra tuturor aspectelor privoare la pacea și securitatea internațională precum și la gravele primejdii ce le amenință.

Căci nu există nici o îndoială că soluționarea justă și trainică a actualelor probleme mondiale va putea fi realizată, în ultimă instanță, prin participarea directă a bărbaților și femeilor, a națiunilor și popoarelor din întreaga lume: cu siguranță că ele sînt acelea care, folosind momentul și împrejurarea, vor putea transforma Organizația Națiunilor Unite într-un instrument de făurire a unei lumi mai bune și mai juste, bazată pe dreptate și progres pentru întreaga omenire.

Ștefan NĂSTĂȘESCU

Marile progrese economico-sociale

(Urmare din pag. 17)

Se cuvine precizat că cincinalul 1976—1980, cu realizări dintre cele mai remarcabile în dezvoltarea economiei, se caracterizează prin cea mai puternică ridicare a nivelului de trai al oamenilor muncii. Creșterea la consumul de carne pe locuitor este în actualul cincinal de 17 kg, ceea ce reprezintă mai mult decît întregul consum realizat în anul 1950. La lapte, din creșterea totală de 93,4 litri care se înregistrează pe întreaga perioadă 1950—1980, actualul cincinal asigură 58 de litri, adică 62 la sută din sporul total; la zahăr și produse din zahăr, din sporul realizat în cei 30 de ani, de 23,1 kg, contribuția actualului cincinal este de peste 34 la sută etc. Să mai adăugăm la aceste realizări ale muncii și creației poporului nostru și faptul că în perioada construcției socialiste s-au construit aproape 2 milioane locuințe din fondurile statului (ponderea ultimilor 15 ani reprezentînd peste 80 la sută). Progresele obținute în creșterea nivelului de trai oferă repere însemnate în ce privește dimensiunile și semnificația înlăturării și împlinirii clasei muncitoare, ale oamenilor muncii din țara noastră.

ACTIUNIND în concordanță cu exigențele creșterii continue a bunăstării întregului popor și creării unei noi calități a vieții, Congresul al XII-lea al partidului a stabilit ca obiectiv fundamental pentru viitorul cincinal continuarea pe o treaptă superioară a îndeplinirii Programului partidului,

creșterea în ritm susținut a economiei naționale, afirmarea cu putere a revoluției tehnico-științifice în toate domeniile, trecerea la o nouă calitate a întregii activități economico-sociale. Atingerea acestor obiective depinde, în primul rînd, de capacitatea oamenilor de a aborda, de pe pozițiile înaintate ale cunoașterii științifice, cele mai complexe probleme ale dezvoltării, economico-sociale a României. Este un adevăr care se înscrie, deopotrivă, ca condiția esențială a transformării cantității într-o nouă calitate în întreaga societate, a trecerii la o nouă etapă a edificării societății socialiste multilateral dezvoltate.

Poporul nostru a înțeles — și dovedește aceasta însăși istoria noastră — că munca proprie este singura cale pentru progres, pentru propășire continuă. Astăzi, mai mult ca oricînd, această necesitate, înțeleasă, trebuie să se transforme în cea mai puternică forță a prosperității și bunăstării. Succesele obținute de poporul nostru pînă în prezent sînt o garanție sigură că decalajele care ne mai despart încă de statele dezvoltate, pot fi reduse și înlăturate, că dificultățile izvorite pe fondul crizei mondiale de materii prime și energie pot fi depășite — numai printr-un efort propriu susținut, printr-o activitate de calitate superioară în toate domeniile vieții economico-sociale.

Sînt create toate condițiile pentru a realiza o nouă calitate în întreaga activitate economico-socială. Esențialul este ca procesul de consientizare a interesului de producător nemijlocit și de proprietar socialist să se realizeze cel puțin la nivelul la care se ridică înțelegerea interesului de beneficiar direct al rezultatelor muncii prestate. Valorificarea superioară a întregului potențial productiv, printr-o muncă de înaltă productivitate, constituie bază sigură pentru creșterea continuă a bunăstării întregului popor, pentru crearea unei noi calități a vieții.

Acordul internațional pentru aluminiu

RECENT Consiliul internațional al aluminiului a acceptat oficial 1 500 t aluminiu din partea Statelor Unite ca o contribuție voluntară la stocul tampon creat în cadrul Acordului internațional pentru această materie primă. Deși stocul oferit se situează sub nivelul de 5 000 tone lungi — recomandat de Congres — această acțiune reprezintă un pas înainte în eforturile internaționale de reglementare a evoluției prețului la aluminiu pe piața liberă (până în prezent S.U.A. participau numai cu echivalentul în dolari al contribuției lor stabilită de Consiliu). Ca urmare, specialiștii consideră că s-a creat un climat favorabil reluării negocierilor pentru un nou acord menit să-l înlocuiască pe cel în vigoare care va expira în iunie 1981 (în eventualitatea că nu va fi prelungit cu o perioadă adițională de șase luni).

Potrivit acordului actual, stocul tampon este utilizat ca pirghie de intervenție în cazul când prețul atinge plafonul de 2 145 dolari malaiezieni per picul (circa

260 kg), în prezent prețul fiind în jurul a 1 120 dolari malaiezieni per picul.

Cupru: ofertă deficitară

ÎN a doua jumătate a anilor '80 este posibil ca cererea de cupru să depășească sensibil producția, să apară o situație caracterizată prin reducerea stocurilor și instabilitate în ce privește prețurile. Specialiștii ai Asociației de dezvoltare în domeniul cuprului și ai Grupului de cercetări pentru materii prime afirmă că această situație va fi inevitabilă în caz că nu se vor lua măsuri pentru noi investiții în vederea creșterii producției.

Până în 1984 este posibil ca producția mondială de cupru să crească cu 3,6 la sută pe an urmând să atingă 7,3 mil. t/an în 1984. Pentru această perioadă se pare că va putea fi menținut echilibrul între cerere și ofertă, ulterior existând doar puține speranțe de creștere a producției în condițiile exploatării minelor actuale. Astfel, producții suplimentare de cupru vor trebui obținute prin darea în exploatare a unor noi mine, de unde cuprul va fi extras la prețuri de cost superioare celor actuale.

Pe de altă parte specialiștii apreciază că ur-

care exagerată a prețurilor este alimentată de activitățile speculative, fapt care face să crească și mai mult preocuparea pentru încheierea unei convenții asupra cotațiilor de la Bursa de metal din Londra (L.M.E.) ca bază de reglementare a contractelor de vânzare pe piața internațională a cuprului.

Cerere substanțială la lână

ÎN competiția cu firele sintetice, producția de lână este departe de a pierde teren — afirmă surse ale Secretariatului internațional al lână. În condițiile penuriei crescânde de hidrocarburi, se pare că cererea se îndreaptă din nou spre textile și confecții din lână și bumbac, fiind tot atât de adevărat că pe piață se solicită cantități mai reduse de măruri, dar cu exigențe sporite în ce privește durabilitatea.

Datele Organizației internaționale a textilelor din lână arată că utilizarea lână ca materie primă a crescut cu 6% în 1979 față de 1978, în timp ce la firele sintetice această creștere a fost de numai 2%. În același an, producția mondială de lână a crescut cu 2,5% ajungând la 2,71 mil. tone, cel mai înalt nivel din ultimii 8 ani. Secretariatul internațional al lână prognozează o creștere de 1-2% pe an pentru următorii cinci ani.

Programe de dezvoltare

Republica Singapore: priorități industriale

REPUBLICA Singapore, stat sud-est asiatic, cu o suprafață de numai 616,3 km² și o populație de 2,36 mil. locuitori a cunoscut în ultimii ani o evoluție economică deosebit de rapidă. P.I.B.-ul a marcat rate anuale de creștere înalte: 8% în 1977, 8,6% în 1978, 9,7% în 1979 și se așteaptă să crească în acest an cu 8,5-9%. Aceste creșteri au fost realizate în special pe seama unei industrializări în ritm deosebit de susținut. Este semnificativ în acest sens faptul că industria prelucrătoare a contribuit în 1973 cu 31% la formarea P.I.B. față de numai 22% în 1977. Sectorul industrial este în prezent reprezentat în special prin industria chimică și de rafinare a țițeiului (al treilea centru mondial de rafinare după Rotterdam și Houston), industria prelucrătoare de mașini și echipamente (utilaj petrolier, mașini electrice, mijloace de transport etc.) mecanica fină, industria electronică (aparate radio și TV, minicalculatoare etc.) ș.a.

Dezvoltarea cu prioritate a sectorului industrial se află în continuare în centrul atenției autorităților singaporeze. Astfel, în anul financiar 1980-1981 (1 aprilie-31 martie) guvernul și-a propus cheltuieli bugetare de peste 7 635 mil. dolari sing. (cca 2,11 dolari singaporezi = 1 dolar S.U.A.) cu 28,7% mai mari decât cele din anul financiar 1979-1980. Din totalul cheltuielilor bugetare, peste 47% sînt destinate dezvoltării.

Cele mai importante investiții sînt prevăzute în industria de rafinare a țițeiului (50 mil. t/an capacitate actuală) și în industria petrochimică, unde societatea mixtă Japan-Singapore construiește un mare complex petrochimic în valoare de 2 mrd. dol. S.U.A. Vor demara lucrările la instalațiile de etilen-glicol (100 mii t/an), etilen-oxid (80 mii t/an), azot și oxigen, care urmează să intre în funcțiune în anul 1983. În etapa următoare, în cadrul complexului petrochimic de la Ayer Merbau se prevede construirea unei instalații de poli-etilenă de înaltă densitate cu o capacitate de 80 mii t/an. Dintre proiectele din alte ramuri industriale menționăm: extinderea capacităților de producție a circuitelor integrate, o nouă fabrică de cabluri, o fabrică de binoculi, o fabrică de aparataj medical, o fabrică de paste făinoase etc.

Relațiile economice între R.S. România și Republica Singapore se dezvoltă pe baza acordului comercial în vigoare între cele două țări. Exporturile noastre sînt constituite în special din produse chimice, metalurgice, ale industriei ușoare, iar importul în principal din cauciuc natural. Perspective bune se întrevăd și în domeniul cooperării, îndeosebi în unele ramuri ale industriei constructoare de mașini.

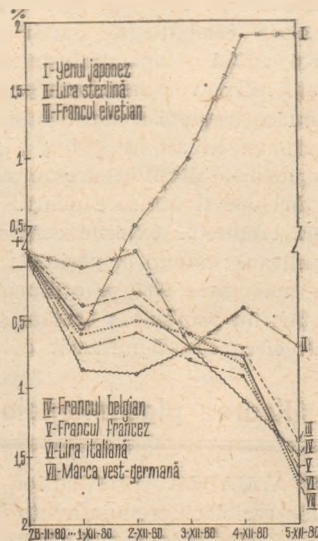
N. L. OSS

EVOLUȚII MONETARE

ÎN SAPTĂMINA 1-5.XII.1980 cursul dolarului S.U.A. a continuat să crească față de majoritatea valutei occidentale — exceptînd yenul japonez.

Această evoluție a fost determinată de continuarea creșterii dobînzilor la dolari, (dobînda preferențială „prime rate” fiind majorată de la 17,75% la 19%, iar Sistemul Federal de Rezervă a ridicat taxa oficială a scontului de la 12 la 13%, cu începere de la 4.XII.1980), cît și la eurodolari (care se situau la sfîrșitul săptămînii cu 0,75% peste nivelul intervalului anterior, la termene de 6 luni), ceea ce a sporit corespunzător atractivitatea în această valută și, corespunzător, creșterea cursului ei pe piețele valutare.

Presiunile „à la baisse” asupra mărcii vest-germane s-au menținut la nivele destul de ridicate, în special ca urmare a situației balanței de plăți a R.F.G. (deficitul în luna octombrie a.c. a crescut la 3,45 miliarde mărci, față de unul de 3,03 miliarde mărci în luna septembrie a.c.) și a estimărilor privind scăderea P.N.B. în termeni reali cu cca. 2% în trim. III a.c., astfel că cotația de închidere din ziua de 5.XII.1980, de 1,96 mărci/dolar, era cu 1,7% sub cea corespunzătoare din 28.XI. de 1,9275 mărci/dolar. Eira italiană s-a apropiat din nou de limita inferioară de intervenție în cadrul noului sistem valutar vest-european, tranzacționîndu-se la închiderea intervalului analizat la 930,50 lire/dolar, respectiv cu peste 1,6% sub nivelul de referință de 915,50 lire/dolar. Nivele apropiate de depreciere în relația cu dolarul au înregistrat francul francez (4,54 franci/dolar pe 5.XII., față de 4,47 franci/dolar pe 28.XI.1980) și francul belgian (31,45 franci/dolar, față de 31 franci/dolar, respectiv), în timp ce francul elvețian, cu o cotație de 1,7675 franci/dolar, la închiderea săptămînii, se situa cu 1,4% sub cea corespunzătoare din 28.XI.1980 de 1,7425 franci/dolar.

Cu toate că Anglia este confruntată în continuare cu dificultăți economice, calitatea crescîndă a lirei sterline de petro-valută i-a permis să fie mult mai stabilă față de dolar, astfel că la sfîrșitul perioadei analizate se situa la 2,34 dolari/1 liră, cu 0,7% sub închiderea din 28.XI.1980, de 2,3575 dolari/1 liră.

O evoluție diferită față de dolar a înregistrat-o yenul japonez, a cărui cotație de 212,50 yeni/1 dolar de la închiderea din 5.XII. era cu 1,9% peste cea de referință de 216,50 yeni/1 dolar. Această mișcare aparține monedei nipone a fost determinată, în opinia operatorilor de devize, de sporirea investițiilor unor țări O.P.E.C. în economia japoneză.

Dobînzile la depozitele în principalele eurovalute pe termen de 6 luni au înregistrat o creștere destul de accentuată la eurodolari (17,75% pe 5.XII.1980, comparativ cu 17% pe 28.XI.1980), în timp ce la euromarcile vest-germane (9,75%) și la eurofranci elvețieni (6,375%) această creștere a fost mult mai redusă (cu 0,125%) față de nivelul din 28.XI.1980.

Prețul aurului pe piața Londrei a evoluat în limita a 615 și 835 dolari/uncia, manifestînd spre sfîrșitul perioadei analizate o tendință de ușoară scădere (al doilea fixing din 5.XII.1980 de 617 dolari/uncia a fost cu 2,75 dolari/uncia sub cel corespunzător din 28.XI.1980).

Paul DUMITRASCU
Gheorghe MUNTEAN

Evoluția cursurilor principalelor valute occidentale față de dolarul S.U.A. în perioada 1-5.XII.; bază: cursurile din ziua de 28.XI. a.c.

COOPERAREA INTERNAȚIONALĂ ÎN PROCESUL DE RECICLARE A MIJLOACELOR FINANCIARE (I)

TERMENUL DE RECICLARE a mijloacelor financiare internaționale a apărut în presa de specialitate după criza petrolieră din 1973—1974, desemnând procesul prin care fondurile utilizate pentru efectuarea plăților petroliere, rămase ca surplusuri ale țărilor exportatoare de țiței, se reîntorc în canalele financiare internaționale și sînt folosite la finanțarea deficitelor balanțelor de plăți ale țărilor importatoare de țiței.

Fenomenul reciclării, după ce a dominat relațiile economice internaționale în anii 1974—1975, s-a atenuat ca importanță odată cu diminuarea, în 1977—1978, a excedentului plăților curente ale țărilor membre ale O.P.E.C. Majorarea substanțială a prețului petrolului în 1979 a readus, însă, reciclarea în centrul scenei economice mondiale.

Persistența dezechilibrilor

CONFORM estimărilor Fondului Monetar Internațional (IMF Survey, 19 mai 1980), în acest an țările exportatoare de țiței vor avea un excedent al plăților curente de 115 miliarde dolari, comparativ cu 68 miliarde dolari în 1979. Se observă, din graficul alăturat că după atenuarea acestuia la mai puțin de 10 miliarde dolari în 1978, cifrele pentru ultimii doi ani au luat din nou proporții, depășind, afit în termeni nominali, cît și reali (dolari constanți) nivelurile anului 1974.

În contrast cu acest excedent, țările industrializate vor înregistra probabil, în acest an, un deficit de 46 miliarde dolari, față de 10 miliarde dolari în 1979, iar țările în curs de dezvoltare un deficit de circa 68 miliarde dolari, comparativ cu 55 miliarde dolari în 1979 și 36 miliarde dolari în 1978. Aceste date, care constituie punctul de plecare al analizei, trebuie completate cu o caracteristică nouă a situației prezente. Majoritatea specialiștilor consideră că dezechilibrele din plățile internaționale vor persista în următorii ani, astfel încît spre deosebire de situația din 1974—1975, problema reciclării va fi, de data aceasta, de mai lungă durată.

Tendința viitoare a surplusurilor monetare ale țărilor membre ale O.P.E.C. constituie un aspect central al procesului actual al reciclării. Veniturile petroliere ale țărilor membre ale O.P.E.C. se situează în prezent la 300—320 miliarde dolari pe an, iar valoarea importurilor de bunuri și servicii ale acestor țări la circa 200 miliarde dolari, respectiv două treimi din veniturile petroliere (aceeași proporție ca în 1974). Evo-

luția surplusului plăților curente ale O.P.E.C. va depinde afit de evoluția veniturilor petroliere (care sînt funcție directă de prețul țițeiului și de volumul fizic al exporturilor), cît mai ales de evoluția importurilor de bunuri și servicii ale acestor țări. În acest sens, trebuie avut în vedere că cea mai mare parte a excedentului plăților curente ale membrilor OPEC este realizat de țările din zona Golfului (Arabia Sau-

disponibilităților monetare ale țărilor membre ale OPEC. În primul rînd, că la disponibilitățile rezultate din excedentele ultimilor doi ani — de circa 180 miliarde dolari — se adaugă cele circa 200 miliarde dolari rezultate din excedentele cumulate ale anilor 1974—1978. În totalitate, aproape 400 miliarde dolari, avînd ca punct de pornire excedentele petroliere, sînt reciclate în prezent prin canalele financiare internaționale.

Tabelul nr. 1

Evoluția soldului balanțelor de plăți curente ale țărilor membre ale OPEC pe grupe mari de țări (miliarde dolari)

	1974	1975	1976	1977	1978	1979
Țări din zona Golfului	35,5	25,3	29,3	31,1	20,7	46
Alte țări exportatoare de țiței	30	4,2	5,2	-5,6	-19,7	22
Total	65,5	29,5	34,5	25,5	1,0	68

Sursa : Problèmes économiques, nr. 1694, 22 oct. 1980.

dită, Kuweit, Emiratele Arabe Unite, Bahrein, Qatar, Oman) care au venituri petroliere ridicate și o populație redusă, respectiv o capacitate limitată de import (vezi tabelul).

Și în perspectiva următorilor ani, cea mai mare parte a surplusurilor monetare se va realiza tot de către țările exportatoare de țiței mai puțin populate. Totuși, trebuie să se țină cont de faptul că și importurile acestor țări au crescut în ritmuri surprinzător de rapide (cu 59% în 1974, 52% în 1975, 65,5% în 1976, 60% în 1977 și 18,3% în 1978) datorită programelor de investiții și angajării de forță de muncă străină (56,5% din populația activă a Arabiei Saudite este constituită din forță de muncă străină, 71% în Kuweit, 80% în Emiratele Arabe Unite — Problèmes économiques nr. 1671, 30 aprilie 1980).

În schimb, celelalte țări exportatoare de petrol, avînd o capacitate de import mult mai mare, vor înregistra probabil o diminuare treptată a surplusului plăților curente. În același timp, o parte din surplusurile plăților curente ale acestor țări vor fi utilizate pentru rambursarea creditelor externe contractate în ultimii ani ; numai în perioada iunie 1979 — noiembrie 1980 se estimează că aceste țări au rambursat credite și dobînz de circa 15—20 miliarde dolari.

Diversificarea plasamentelor

ÎN EVALUAREA proporțiilor prezente ale reciclării trebuie avute în vedere două elemente caracteristice ale

nale. În plus, pînă în 1985 se vor adăuga alte 250—450 miliarde dolari, surplusuri ce vor fi cumulate de OPEC în următorii patru ani, care vor trebui să fie reciclate în sistemul monetar-financiar internațional.

În al doilea rînd, aceste sume uriașe sînt în continuă mișcare, luînd diferite forme de plasament în funcție de condițiile economico-politice din relațiile internaționale și de interesele cercurilor posesoare. Cu alte cuvinte, mișcarea fondurilor de la țările exportatoare de țiței excedentare spre țările cu deficite ale balanțelor de plăți nu se face direct, ci prin mai multe mecanisme și canale de intermediere. Cîteva date privind modul în care și-au plasat pînă acum excedentele țărilor exportatoare de țiței sînt edificatoare.*

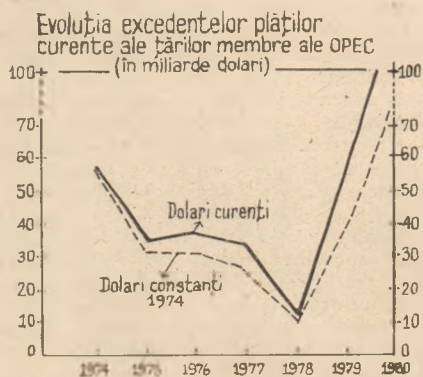
Din suma totală a disponibilităților monetare ale țărilor membre ale OPEC de circa 200 miliarde dolari existentă la mijlocul anului 1979, circa 129 miliarde dolari puteau fi identificate în statisticile internaționale astfel : 88 miliarde dolari plasamente bancare ; 26 miliarde dolari plasamente nebankare diverse pe piața capitalurilor din S.U.A. ; 8 miliarde dolari plasamente nebankare în R.F. Germania ; 7 miliarde dolari plasamente în aur (36,3 milioane uncii, la prețul pieței din iunie 1979). Plasamentele bancare erau concentrate în mare măsură pe piața Londrei (37 miliarde dolari), restul în S.U.A. (14,5 miliarde dolari), Franța (10 miliarde dolari), R.F. Germania (5,5 miliarde dolari). Este semnificativă, de asemenea, diversitatea plasamentelor nebankare făcute în S.U.A. : 12 miliarde dolari în titluri de credit publice (de exemplu, bonuri de

* A se vedea în special Problèmes économiques, nr. 1363, 22 oct. 1980

tezaur); 6 miliarde dolari în acțiuni ale firmelor private; 2,5 miliarde dolari în obligațiuni ale firmelor private; 0,3 miliarde dolari investiții directe ș.a.

Disponibilitățile de 60—70 miliarde dolari care nu apar în statisticile internaționale erau plasate pe canale dintre cele mai diverse, precum: împrumuturi pe termen mediu și lung interguvernamentale; asistență financiară acordată țărilor în curs de dezvoltare; cumpărări de bunuri imobiliare sau alte achiziții neraportate etc. Este evident că o asemenea diversificare a plasamentelor face ca procesul reciclării să fie deosebit de complex, fondurile cu care se efectuează plățile petroliere reintrând și circulând în sistemul monetar-financiar internațional sub forme diferite de lichiditate, cu diferite viteze de rotație, ca active pe termen scurt, mediu și lung, care se supun legilor și regulilor din sistemele naționale sau internaționale în care se află.

Cifrele globale disponibile indică pentru 1979 o structură a plasamentelor în care activele pe termen lung ocupă locul preponderent: 50% în acțiuni, active imobiliare și împrumuturi pe termen lung; 7% în titluri de credit guvernamentale; 5% în împrumuturi acordate organizațiilor internaționale; 38% în depozite bancare pe termen

scurt. Este cunoscut însă că în anii imediat următori declanșării crizei petroliere (1974—1975), cea mai mare parte din surplusurile țărilor exportatoare de țiței erau plasate sub forma depozitelor bancare pe termen scurt (3—6 luni) ceea ce a determinat atunci o mare volatilitate a acestor fonduri. Trecerea spre plasamente pe termen mediu și lung are ca efect o mai mare stabilitate în relațiile monetar-financiare internaționale, atenuând potențialul speculativ al surplusurilor țărilor membre ale OPEC. De regulă, structura plasamentelor evoluează astfel: când surplusurile OPEC sînt mari, crește ponderea plasamentelor pe termen scurt (în special sub forma depozitelor bancare), după care acestea se diminuează treptat, prin alimentarea plasamentelor pe termen mediu și lung.

Din totalul plasamentelor, la începutul anului 1979 circa 23% erau efectuate în S.U.A., 20% în Marea Britanie, 52% în alte țări, 5% în organizațiile internaționale. Evoluția plasamentelor pe țări înregistrează, de asemenea, sensibile mutații în timp, fiind în strînsă legătură cu modificările în structura plasamentelor pe tipuri de active. Astfel, circa 80% din totalul plasamentelor efectuate în Marea Britanie iau forma depozitelor bancare pe piața Londrei. Din acest motiv, plasamentele în Marea Britanie au fost mai importante în primii ani după criza petrolieră, cînd cea mai mare parte a surplusurilor OPEC rămînea sub forma de depozite bancare (de exemplu, 37% din surplusul OPEC înregistrat în 1974 a rămas la băncile londoneze). De asemenea, peste 40% din surplusul anului 1979 (și probabil aceeași proporție pentru anul 1980) a fost plasat la băncile londoneze, ceea ce explică într-o anumită măsură tendința fermă a cursului lirei sterline în ultimele 16 luni. Este însă de așteptat ca în perioada următoare țările exportatoare de petrol să treacă fie la utilizarea acestor surplusuri (de exemplu, pentru efectuarea de importuri), fie la diversificarea plasamentelor, ceea ce va duce la diminuarea relativă a ponderii Marii Britanii în structura geografică a plasamentelor.

Închiderea ciclului

CICLUL reciclării se încheie cu folosirea plasamentelor diverse ale țărilor membre ale OPEC pentru nevoile de finanțare ale țărilor cu deficite ale balanțelor de plăți. Desigur, cifrele globale ascund excepții semnificative: unele țări exportatoare de țiței au înregistrat și probabil vor mai înregistra deficite în plățile curente și în consecință apar în postul de finanțare, nu finanțatoare; de asemenea, deși țările membre ale OCDE au înregistrat, pe ansamblu, deficite în perioada 1974—1980 (cu excepția anului 1978), unele dintre ele (R.F. Germania, Japonia și S.U.A. pînă în 1977) au fost evident excedentare și deci în postul de finanțatoare.

De altfel, problema finanțării deficitelor balanțelor de plăți se pune în termeni mult mai facili în țările dezvoltate comparativ cu țările în curs de dezvoltare. În timp ce ultimele trebuie să apeleze în mod expres la credite și împrumuturi internaționale, țările dezvoltate cu monedă convertibilă pot finanța parțial deficitul balanței prin măsuri de politică economică (de exemplu, prin atragerea de capitaluri ca urmare a majorării dobînzilor interne). În același sens, este cunoscut că pentru S.U.A., ca urmare a rolului internațional al dolarului, problema finanțării balanței de plăți nu apare ca atare, ci, eventual, sub forma unor presiuni derivate (scăderea cursului dolarului etc.). Chiar dacă trebuie să apeleze la împrumuturi externe, țările capitaliste dezvoltate gă-

sesc mult mai ușor și în condiții comparativ mai avantajoase fondurile de care au nevoie. În acest an, aproape jumătate din deficitul plăților curente al țărilor industrializate va fi înregistrat de S.U.A., R.F. Germania și Japonia. S.U.A. își vor finanța în continuare deficitul prin intermediul dolarului, iar R.F. Germania și Japonia, care au avut surplusuri substanțiale în anii anteriori, prin reducerea parțială a importanțelor rezerve oficiale pe care le dețin.

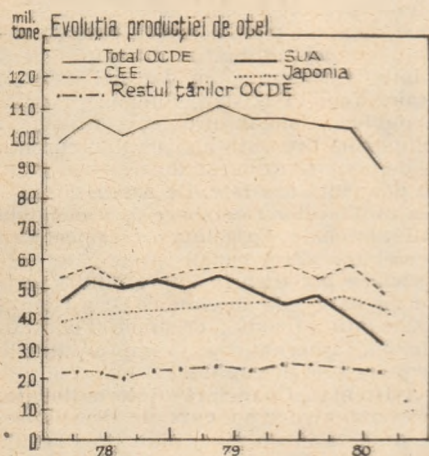
Pentru țările în curs de dezvoltare, în mod deosebit pentru acelea care în ultimii ani au întâmpinat dificultăți deosebite în rambursarea datoriei externe (Zair, Togo, Pakistan, Sudan, Turcia, Republica Congo), problema finanțării deficitelor prezente ale plăților curente — de circa 68 miliarde dolari — se pune cu deosebită acuitate. De aceea, reciclarea mijloacelor financiare prin canalele internaționale prezintă o importanță deosebită. Trei canale principale ale reciclării pot furniza împrumuturi țărilor în curs de dezvoltare: asistența financiară oficială; creditele Fondului Monetar Internațional; împrumuturile de pe piețele de capital.

Asistența financiară internațională, acordată țărilor în curs de dezvoltare, se situează la un nivel mult prea redus. Asistența oficială pentru dezvoltare (O.D.A. — Official Development Assistance) acordată de țările O.C.D.E. membre ale Comitetului de asistență pentru dezvoltare, a scăzut continuu în termeni relativi în ultimele două decenii, la numai 0,3% din produsul național brut al țărilor donatoare, față de obiectivul de 0,7%. În schimb, cheltuielile de înarmare ale acestor țări sînt de douăzeci de ori mai mari. Așa cum remarcă directorul general al F.M.I., J. de Larosièr (I.M.F. Survey, 19 mai 1980): „nu există nici un obstacol economic în calea majorării asistenței financiare, ci numai lipsa de interes și de voință (a țărilor donatoare — n.n.) de a acționa... Consider că asistența internațională nu trebuie tratată ca ceva rezidual“, subliniind în continuare că nu trebuie să se accepte ideea că lupta contra inflației și restricțiile bugetare ar face imposibilă creșterea asistenței.

Dacă se au în vedere numai țările în curs de dezvoltare cele mai sărace (38 țări cu un venit pe locuitor sub 300 dolari), deficitul balanțelor lor de plăți curente se ridică în 1980 la circa 11 miliarde dolari, adică cu 3,7 miliarde dolari mai mult decît media celor doi ani anteriori. Ținînd cont de faptul că țările sărace nu dispun de suficiente resurse proprii, că nu au practic acces la piețele de capital și că dețin o pondere de 26% în populația țărilor în curs de dezvoltare, asistența oficială pentru dezvoltare — acordată atît de țările dezvoltate membre ale OCDE, cît și de țările membre ale OPEC — ar trebui să acopere cel puțin suma de 3,7 miliarde dolari cu care s-a deteriorat în acest an balanța de plăți curente a țărilor sărace.

Industria siderurgică in criză

DUPĂ cum apreciază președintele Comitetului oțelului al O.C.D.E., industria siderurgică din țările industrializate din Occident traversează în

prezent rigorile celei de-a doua crize sectoriale, înregistrată după cel de-al doilea război mondial, fără șanse de relansare înainte de semestrul II. 1981.

Cu excepția anului 1975, în 1980 a avut loc cea mai semnificativă scădere a cererii pe piața oțelului (vezi graficul), acompaniată de reduceri ale nivelului producției în țările membre ale CEE, în Norvegia, Suedia, Japonia și alte țări membre ale O.C.D.E. Date recente ilustrează scăderea — în țările membre ale O.C.D.E. — a producției de oțel de la 104,2 mil. tone în trimestrul II a.c., în 90,9 mil. tone în trimestrul III.

În acest context, Comitetul oțelului a elaborat o serie de măsuri vizând evoluția industriei oțelului din cele 24 de țări membre ale O.C.D.E., inclusiv un plan, mult controversat, de reducere a producției de oțel în țările membre ale Comunității Economice Europene. În ansamblu, măsurile respective urmăresc efectuarea unor modificări structurale, care să asigure creșterea competitivității întreprinderilor siderurgice.

Pentru o evaluare a factorilor de producție

UNA dintre cele mai importante condiții ale intensificării dezvoltării economiei naționale a Cehoslovaciei în etapa actuală se consideră că o constituie stimularea economică eficientă a înlocuirii muncii vii prin tehnică. Dar — arată revista **Hospodářské noviny** — sistemul în vigoare de apreciere a activității întreprinderilor oferă o imagine denaturată asupra eficienței acestei înlocuirii, din cauza subevaluării muncii vii la calcularea

cheltuielilor. Ea este provocată în principal de faptul că în calculul costurilor de producție nu se ține seama de creșterea continuă a cheltuielilor generale ale statului pentru reproducția lărgită a forței de muncă. Totodată, sumele reprezentând amortizarea fondurilor fixe de producție depășesc, de regulă, investițiile necesare pentru reproducția lor lărgită.

Ca urmare, prețurile și cuantumul prelevărilor la bugetul statului se abat substanțial de la evaluarea obiectivă, încit deseori rezultă imaginea falsă a neeficienței înlocuirii muncii vii prin tehnică. Deficiențele sistemului în vigoare pot fi lichidate — apreciază revista — numai printr-un proces îndelungat de perfecționare a sa. În prima etapă a acestui proces (în anii 1981—1985) în Cehoslovacia se proiectează să se studieze posibilitățile evaluării obiective a factorilor de producție și să se creeze premisele pentru perfecționarea sistemului de prelevări în următorii ani. De asemenea, se propune ca în următorul cincinal să fie aplicate o serie de măsuri pentru eliminarea parțială a deficiențelor, cum ar fi folosirea în planificare a unor prețuri „de calcul” adecvate ale factorilor de producție, utilizarea indicatorului rentabilității acestor factori ș.a.

Priorități și necesități in cercetarea științifică

SARCINILE prioritare ale cercetării științifice din industria Statelor Unite au evoluat continuu: de la crearea de noi procese tehnologice și materiale, capabile să reducă cheltuielile de producție (în anii '30), la realizarea unor tipuri noi, extrem de complicate și de scumpe, ale tehnicii moderne (în anii postbelici) și la explorarea posibilităților biologice, la crearea de produse noi în condițiile prevenirii poluării mediului înconjurător (în prezent). Creșterea continuă a cheltuielilor materiale și de muncă în acest domeniu, precum și o anumită nesiguranță în evaluarea perspectivelor dezvoltării tehnicilor noi determină — arată publicația **SRA Journal** — necesitatea perfecționării metodelor de planificare și conducere a sectorului de cercetare și dezvoltare, îmbunătățirea metodologiei de apreciere a oportunității dezvoltării diferitelor orientări ale științei și tehnicii.

În acest context o importanță deosebită capătă intensificarea cooperării între cercetarea științifică din industrie și cea efectuată în instituțiile de învățământ superior, care este însă frînată de politica secretului comercial, practică de companiile industriale. În vederea stringerii legăturilor dintre cei doi factori se recomandă ca societățile industriale să manifeste mai mult interes față de rezultatele cercetărilor fundamentale, iar oamenii de știință din universități să dezvolte în mai mare măsură cercetările în domenii care interesează industria. Ca exemple de probleme care pot fi rezolvate cu

succes numai prin eforturi comune se citează cunoașterea efectului pe care-l au pe termen lung asupra organismului omului substanțele toxice în concentrații reduse sau elaborarea de normative privind mijloacele de protecție a instalațiilor energetice atomice.

America Latina: dinamici demografice

DUPĂ CUM EVIDENȚIAZĂ o prognoză recentă, elaborată de Centrul latino-american pentru demografie, la orizontul anului 2000 populația Americii Latine va depăși o jumătate de milion de locuitori, mai mult de trei sferturi din aceștia urmînd să trăiască în cinci

Creșterea populației in perioada 1980—2000

Țara	Populația în anul 1980 (mil. persoane)	Sporul mediu anual în perioada 1980—2000 (în ‰)	Populația în anul 2000 (mil. persoane)
Pe ansamblul Americii Latine			
— Argentina	363,7	1,60	536,8
— Bolivia	20,7	1,23	33,2
— Brazilia	5,6	1,75	9,7
— Columbia	122,3	1,53	187,5
— Chile	11,1	1,34	14,9
— Cuba	26,9	1,58	42,4
— Costa Rica	2,2	1,53	3,4
— Ecuador	9,9	1,28	12,2
— Guatemala	8,0	1,82	14,6
— Haiti	7,3	1,75	12,7
— Honduras	5,8	1,70	9,9
— Mexic	3,7	1,89	7,0
— Nicaragua	70,0	1,89	132,2
— Panama	2,7	1,89	5,2
— Paraguay	1,9	1,49	2,8
— Peru	3,0	1,69	5,1
— Republica Dominicană	17,6	1,74	30,7
— Salvador	5,9	1,57	9,3
— Uruguay	4,8	1,82	8,7
— Venezuela	2,9	1,18	3,4
— Columbia	14,9	1,72	25,7

Pe ansamblul Americii Latine

Sursa: CELADE

țări: Brazilia, Mexic, Columbia, Argentina și Peru.

Creșteri superioare sporului natural mediu pe zonă al populației (de aproape 1,5 ori în intervalul 1980—2000) se vor înregistra îndeosebi în țările Americii Centrale (în Nicaragua de peste 1,9 ori, în Honduras de 1,9 ori, în Salvador de 1,8 ori, în Guatemala de peste 1,7 ori), precum și în Mexic (de circa 1,9 ori), în Ecuador (de peste 1,8 ori), în Bolivia, Peru și Venezuela (de peste 1,7 ori) ș.a.m.d. Este de așteptat o încetinire a dinamicii demografice în toate țările Americii Latine, cu excepția Boliviei și Haiti.

GLOSAR

Policentrism monetar

TERMENUL de policentrism monetar a intrat în vocabularul relativ recent și nu a fost încă acceptat definitiv, alături de el întâlnindu-se sinonime ca sistem multivalutar, rezerve plurivalutare etc. Despre ce este vorba?

Dintre toate funcțiile banilor, două sînt considerate esențiale: aceea de mijloc de circulație („monedă vehiculară“) și aceea de mijloc de rezervă („tezaurizare“). Aceste funcții se exercită atît pe plan intern, în limitele unei țări, decît ale sistemului bănesc național, cit și pe plan extern. În relațiile internaționale, moneda ca mijloc de circulație devine valută și servește în general la facturarea și încasarea produselor exportate, precum și la investiții. Ca mijloc de rezervă, moneda, devenită valută, constituie un element component al rezervei internaționale, adică al sumei mijloacelor de plată cu caracter internațional păstrate de banca centrală pentru anumite scopuri și îndeosebi pentru echilibrarea balanței plăților.

Funcția de mijloc de circulație pe plan extern a fost îndeplinită, așa cum arată experiența istorică, de un singur instrument în imensa majoritate a cazurilor. Pe vremea etalonului aur sau argint, s-a folosit aurul sau argintul. Bimetalismul, adică utilizarea concomitentă a aurului și argintului, s-a dovedit a fi o creație artificială și a trebuit să fie abandonat. Ulterior s-a trecut la utilizarea monedelor naționale, dar nu a tuturor, ci a uneia singure: lira sterlină. Dezvoltarea inegală a țărilor capitaliste a făcut ca lira sterlină să fie înlocuită cu dolarul S.U.A. în majoritatea tranzacțiilor internaționale. Vechiul rol al lirei sterline nu s-a putut menține decît în „zona lirei sterline“, adică în măsura în care o serie de țări strîns legate de Anglia au continuat să utilizeze moneda engleză în tranzacțiile lor. Rolul dominant al dolarului a fost consacrat la Conferința monetară și financiară de la Bretton Woods din 1944 și printr-o lege internațională: statutul Fondului Monetar Internațional.

Iată însă că dolarul nu a fost scutit nici el de eroziunea timpului. Funcția de mijloc de circulație pe plan internațional nu mai este îndeplinită în condiții bune de dolar. S-a pus deci din nou problema unei schimbări în peisajul monetar internațional.

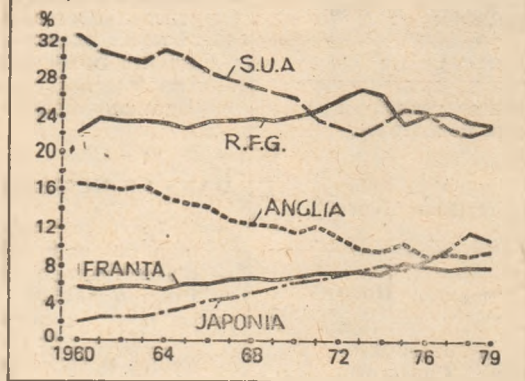
Unele țări au adoptat o soluție zonală, cum este sistemul monetar european, în cadrul căruia dolarul nu îndeplinește nici o funcție. Alte țări au căutat refugiu într-o diversificare a mijloacelor de circulație, folosind și alte valute decît dolarul.

Același lucru se poate spune și despre bani ca mijloc de rezervă internațională. În trecut, băncile centrale au deținut rezerve valutare aproape în întregime în dolari. Deprecierea dolarului a dus la pierderi care au făcut ca problema valutei de rezervă să fie reconsiderată prin aceeași diversificare treptată a acestor valute.

Tendința la care ne referim a fost denumită policentrism valutar. După cum se vede, acesta nu înseamnă o abandonare a dolarului, ci o abandonare a poziției de monopol virtual a acestei monede în structura rezervelor internaționale și în tranzacțiile comerciale și financiare. După ultimele date disponibile, ponderea dolarilor în totalul rezervelor internaționale era în 1979 de circa 78% față de 85% în 1973. În cadrul tranzacțiilor internaționale, din totalul obligațiunilor plasate pe piețele internaționale, circa 60% au fost exprimate în dolari. Pe europiețe, ponderea dolarilor a scăzut și mai mult: de la 78% în 1970, la 68% în 1978, iar în cazul euroemisiunilor de obligațiuni publice, de la 56,1% în 1973, la 49,8% în 1978. Atît ca mijloc de plată, cit și ca mijloc de rezervă au apărut alte monede: marca vest-germană, yenul japonez, francul elvețian.

C. K.

Evoluția ponderii principalelor țări în exportul occidental de produse ale industriei constructoare de mașini (în%), în perioada 1960-1979

anul trecut), iar Anglia și-a majorat între 1960 și 1979 cota în exportul occidental de mașini și utilaje de la 21% la 11,6%.

Datele de mai sus se referă numai la export, făcînd cu alte cuvinte abstracție de investițiile efectuate de țările în cauză în afara hotarelor lor. De

pildă, industria vest-germană constructoare de mașini a investit în străinătate între 1974 și 1979 circa 2,7 miliarde de mărci, în special în S.U.A. și Brazilia, investițiile străine în ramura respectivă din R.F.G. totalizînd în același interval numai 1,4 miliarde de mărci.

Restructurare în industria automobilului ?

Petre Bătănoiu, Braila — Există unele opinii, ca de pildă cea a companiei Exxon, potrivit căreia. datorită concurenței acerbe și costului foarte ridicat al concepției de noi tipuri de autoturisme, mai eficiente din punct de vedere al consumului de carburant, pînă la sfîrșitul acestui deceniu în lumea occidentală vor supraviețui numai 12 mari firme constructoare, ca rezultat al unui intens proces de fuzionare între firme japoneze, americane și vest-europene. Potrivit acestor opinii, spre sfîrșitul secolului nostru majoritatea autoturismelor avea numai trei cilindri, o capacitate de cel mult trei litri, un grad ridicat de standardizare ce le va permite să utilizeze piese produse în cele mai diverse țări ale lu-

mii. Ele vor putea parcurge o distanță de 33 km cu un litru de carburant.

Deocamdată se constată, în special în S.U.A., o creștere considerabilă a importului de piese auto din alte țări dezvoltate și în curs de dezvoltare, explicată prin costul mai redus al forței de muncă, și prin accesul mai larg la o serie de materii prime. În cazul uzinelor constructoare de automobile din Detroit, ponderea pieselor importate urmează să sporească la 10% în 1985 și 15% la sfîrșitul deceniului. Pentru momentul actual se citează exemplul modelului Ford Escort, a cărui versiune americană conține piese fabricate în nouă țări străine (între care Brazilia, Italia, Japonia, Spania), în vreme ce versiunile identice produse în Anglia și R.F.G. conțin piese fabricate în S.U.A. În mod similar, firma vest-germană Volkswagen dispune de o uzină de montaj în statul Pennsylvania din S.U.A., utilizînd motoare și alte părți componente majore produse mai ieftin în America Latină.

Diversificare

Virgil Băcioiu, Orșova — 1) Hotărîrea firmei suedeze Volvo constructoare de automobile de a-și lărgi sfera de activitate prin investiții în domeniul extracției, comerțului și transportului de petrol,

precum și în cel al industriei alimentare, se explică prin dinamismul considerat insuficient al vânzărilor de automobile Volvo pe piața internă și internațională. Noua firmă, denumită Investment Volvo Beijer, va avea 70 000 de salariați, din care 20 000 peste hotare, devenind cea mai mare din Suedia. Este cea de a

treia încercare a firmei Volvo de a-și lărgi și diversifica activitatea; primele două au fost tentative de fuziune cu firma suedeză de automobile Saab și cea de creare a unei firme mixte împreună cu capital norvegian.

Deceniul apei potabile

Mărgărit Berescu, Reșița — „Deceniul internațional al apei potabile și asanării“ (1981-1990), inaugurat oficial de Adunarea Generală a O.N.U. la 10 noiembrie a.c., a fost inițiat pornind de la realitatea că aproape jumătate din populația mondială (două miliarde de oameni) se aprovizionează cu apă în condiții foarte dificile, în vreme ce un număr și mai mare de oameni suferă din cauza condițiilor insalubre de viață. Această situație constituie un obstacol important în calea eforturilor de dezvoltare ale țărilor mai puțin avansate: potrivit datelor Organizației Mondiale a Sănătății, aprovizionarea inadecvată cu apă și insalu-

1981-1990

britatea mediului sînt responsabile pentru 80% din maladiile care afectează populațiile amintite, limitîndu-le în mod cronic capacitatea de muncă. Multi locuitori ai planetei noastre, cel mai adesea femei, dar și copii, sînt nevoiți să piardă zilnic mai multe ore pe drumul spre și de la o sursă de apă, în loc de a le consacra unor activități productive sau învățării.

Pentru a determina o concentrare a eforturilor în vederea remedierii acestei situații anarhice a fost lansat Deceniul amintit, a cărui lozincă este „Apă pură și asanare la îndemina tuturor în anul 1990“. Emblema Deceniului, pe care o reproducem alături, simbolizează apa printr-o picătură, compusă din 10 picături mai mici (cei zece ani ai Deceniului) a căror dispoziție sugerează propagarea serviciilor respective, în întreaga lume; cunună de ramuri de măsline, semnifică desfășurarea acestei acțiuni sub egida O.N.U.

Export de mașini

Eugeniu Ramură, Ploiești — Pentru prezentarea evoluției relative a exporturilor principalelor țări occidentale producătoare de mașini și utilaje, reproducem graficul alăturat după săptămînalul

„VDI Nachrichten“, referitor la ultimele două decenii. Concentrînd analiza asupra perioadei 1970-1979, se poate constata că în ciuda unei sporiri substanțiale a volumului exportului, ponderea S.U.A. s-a diminuat de la 25,8% la 21,8% în vreme ce R.F.G. a reușit să-și mențină în linii mari ponderea (24% în 1970, 23,5%

Revista ECONOMICA

Editată de Consiliul Suprem al Dez-
voltării Economice și Sociale — Insti-
tutul Central de Cercetări Economice

Sumarul nr. 50 din 12 decembrie 1980

ECONOMIE NAȚIONALĂ

- Eforturi susținute pentru realizarea planului la toți indicatorii, la toate sortimentele (Stelu Șerban) 1
- Participarea industriei navale la îndeplinirea planului de export (Ioan Georgescu) 3
- Reducerea cheltuielilor materiale — imperativ al creșterii eficienței (Ioan Olteanu, Zoltan Fokt) 5
- Valorificarea rațională a masei lemnoase (Petre Cioclu, Constantin Chirițeanu) 7
- Aprovizionarea tehnico-materială — un mecanism susceptibil de perfecționari. Corelații ce se cer mai bine... corelate (C. Suci) 9
- Mobilizarea forțelor pentru stringerea și depozitarea ultimelor cantități de produse agricole din cimp, pentru realizarea integrală a planului de livrare la fondul de stat (Gh. N. Iosif) 10
- Relația organizare-eficiență în activitatea fermelor de vaci de reproducție (I) (Letiția Zahiu) 11
- Mecanismul economico-financiar: funcționalitate-eficiență. Creșterea randamentului fondurilor fixe (Ion Nicoară, Crăciun Sabău) 13
- Cerințe ale îmbunătățirii utilizării personalului muncitor (Constantin Bărbulescu, Ovidiu Nicolescu) 14
- Marile progrese economico-sociale ale țării — rezultat al efortului, propriu, al muncii fără preget a întregului nostru popor (Dumitru Ciucur, Constantin Popescu) 16

CONDUCERE • ORGANIZARE

- Calitatea forței de muncă — determinantă a calității activității productive (Dorin Constantinescu) 18

TEORII • IDEI

- Noul mecanism economico-financiar — factor de impulsie a creativității (Ana Bazac) 20
- Școli • curente • economiști. Considerații privind rolul industriei mici și mijlocii în procesul de modernizare a economiilor rămase în urmă (I) (Eufrosina Ionescu) 22

ECONOMIE MONDIALĂ

- 25 de ani de activitate constructivă a României la Națiunile Unite (Ștefan Năstăsescu) 25
- Tendințe — conjuncturi 27
- Cooperarea internațională în procesul de reciclare a mijloacelor financiare (I) (Mugur Isărescu) 28
- Mondorama 30
- Curier 31

ÎN SUPLIMENTUL NUMĂRULUI:

- Relații financiar-valutare și comerciale internaționale
- Lecții în sprijinul candidaților la examenul de admitere în învățământul superior economic

IN THIS ISSUE

- The naval industry participation in the fulfillment of the export plan (Ioan Georgescu) 3
- The increase of the fixed assets efficiency (Ion Nicoară, Crăciun Sabău) 13
- The new financial-economic mechanism — a factor for boosting creativity (Ana Bazac) 20
- Schools • trends • economists. Considerations regarding the role of the small and middle-sized industries in the modernization process of economies lagging behind (I) (Eufrosina Ionescu) 22
- 25 years of Romania's creative activity at the United Nations (Ștefan Năstăsescu) 25
- The international cooperation in the recycling process of the financial means (I) (Mugur Isărescu) 28

DANS LE NUMÉRO

- La participation de l'industrie navale à l'accomplissement du plan des exportations (Ioan Georgescu) 3
- L'accroissement du rendement des fonds fixes (Ion Nicoară, Crăciun Sabău) 13
- Le nouveau mécanisme économique et financier — facteur d'impulsion de la créativité (Ana Bazac) 20
- Ecoles • courants • économistes. Considérations sur le rôle de la petite et moyenne industrie dans le processus de modernisation des économies retardées (I) (Eufrosina Ionescu) 22
- 25 ans d'activité constructive de la Roumanie aux Nations Unies (Ștefan Năstăsescu) 25
- La coopération internationale dans le processus de recyclage des moyens financiers (I) (Mugur Isărescu) 28

ИЗ СОДЕРЖАНИЯ

- Участие судостроительной промышленности в выполнении плана по экспорту (Иоан Джорджеску) 3
- Экономико-финансовый механизм: функциональность-эффективность. Рост отдачи основных фондов (Ион Никоарă, Крăциун Сăбăу) 13
- Новый экономико-финансовый механизм — фактор, побуждающий к созидательству (Ана Базак) 20
- Школы • течения • экономисты. Соображения относительно роли мелкой и средней промышленности в процессе модернизации отсталых народных хозяйств (I) (Еуфросина Ионеску) 22
- Двадцать пять лет конструктивной деятельности Румынии в Объединённых Нациях (Штефан Нăстăсеску) 25
- Международное сотрудничество в процессе рециркулирования финансовых средств (I) (Мугур Исăреску) 28

ÎN ATENȚIA CITITORILOR

Continuă campania de încheiere a abonamentelor pe anul 1981 la „Revista economică”. Prețul abonamentului : 260 lei anual. Pentru studenți, elevi, ca și pentru cursanții tuturor formelor de învățământ politic și profesional, prețul abonamentului individual este de : 130 lei anual, 65 lei semestrial ; 32,50 lei trimestrial. Comenzile pentru abonamente se primesc de către oficiile P.T.T.R., factorii poștali și difuzorii de presă din întreprinderi și instituții, pînă la 15 decembrie a.c. Pînă la această dată se primesc, la administrația revistei, comenzi din partea întreprinderilor și instituțiilor, pentru abonamente la revistă și pentru volumele de legislație economică comentată pe care aceasta le editează în anul 1980.

Înceind din timp abonamentul, vă asigurați primirea neîntreruptă a revistei și a suplimentelor sale specializate : „Relații financiar-valutare și comerciale internaționale”, „Generalizarea experienței înaintate în unitățile economice”, „Curier economic-legislativ”.

PENTRU FACILITAREA ÎNCHEIERII ABONAMENTELOR DIRECT LA REDACȚIE, COMPLETAȚI, DECUPAȚI ȘI REMITEȚI COMANDA-TIP DIN SUPLIMENTUL REVISTEI NOASTRE.

Redacția și administrația: București Bd. Magheru nr. 28—30 etaj I, 70159, sectorul 1. Cont I.S.I.A.P. 615 150 228 B.N.R.S.R. — filiala sector 1 București. Tiparul: Combinatul Poligrafic „Casa Științei”

ÎNCĂLȚĂMINTE PENTRU SEZONUL DE IARNĂ

- Încălțăminte modernă, cu fețe din inlocuitori
- Cizme căptușite cu materiale groase, călduroase
- Ghete și cizme pentru amatorii de schi. Sint executate cu căptușeală detașabilă (gen ciorap) din spumă poliuretanică ce asigură un grad sporit de confort și protecție împotriva frigului

In toate magazinele de încălțăminte și la raioanele specializate din marile magazine universale ale comerțului de stat, încălțăminte de iarnă cu fețe din inlocuitori de piele

LUNA DECEMBRIE - LUNA CADOURILOR

În magazinele întreprinderilor comerciale ale **DIRECȚIEI GENERALE COMERCIALE A MUNICIPIULUI BUCUREȘTI** găsiți cadouri potrivite pentru cei dragi

● MULTIPLE

POSSIBILITĂȚI DE ALEGERE A DARURILOR

În LUNA CADOURILOR, toate magazinele comerțului de stat sînt special aprovizionate pentru a vă oferi un bogat și deosebit sortiment de mărfuri ce pot constitui tot atîtea daruri plăcute și utile pentru cei dragi.

Iată numai cîteva exemple :

● **PENTRU CEI MICI**, jucării mecanizate, jocuri tehnico-aplicative și distractiv-educative, rochițe, pulovere, jachete, pantaloni, saltoane, ghețe sau cizme etc. ;

● **PENTRU CEI MARI**, produse cosmetice și de parfumerie românești, medaliate la numeroase concursuri internaționale, berete, fulare, baticuri, eșarfe, poșete, cordoane, botine și cizme moderne, călduroase, realizate din înlocuitori de piele, radioreceptoare portabile etc.

Firește, mult mai multe sugestii de cadouri pentru cei dragi veți primi vizitînd, în aceste zile, magazinele comerțului de stat și „trecînd în revistă” întregul fond de marfă ce vi se oferă.

NU UITAȚI!

ÎN LUNA CADOURILOR, MULTIPLE POSSIBILITĂȚI DE ALEGERE A DARURILOR !

